

Under åpningen av 3-dagersdebatten om de utenrikspolitiske spørsmål uttalte statsminister Churchill blant annet at det fremdeles var like vanskelig med skipstonnasjen som noen gang tidligere til tross for at ubåtene hadde lidt nederlag. Grunnen til vanskene er at krigen i Europa har vart flere måneder lenger enn man trodde i fjor høst, og at krigen mot Japan er blitt mer tilspisset. England kunne ikke bringe forsyningen til de allierte land av sine egne reservelagre uten å være noenlunde sikker på å få disse lagre erstattet, men det skulle gjøre alt som sto i dets makt for å hjelpe.

I anledning av den kritikk som var reist mot regjeringen fordi Frankrike ikke var representert på Krimkonferansen, uttalte Churchill at England alltid var interessert i et sterkt Frankrike og en sterk fransk hær, men at de tre stormakter bærer det vesentligste av krigens byrder, hvorfor det også var rimelig at de selv tar ansvaret for utviklingen. Frankrike vil forøvrig få okkupere en sone av Tyskland og er med i diverse viktige utvalg.

Om Krimkonferansen sa Churchill at resultatet her måtte få Tyskland til å forstå at noen splittelse mellom de allierte nasjoner savner en hver realitet, og at Tyskland med sin nazisme og militarisme vil bli slått ned. Splittelse er ikke bare på grunn, og det tyske folk vil ikke bli knust, men et hvert nødvendig skritt til sikring av verdensfreden må bli tatt.

Om den verdensorganisasjon som skal sørge for fredens bevarelse sa Churchill at den i mangt og meget likner Nasjonenes Forbund, men med den vesentlige forandring at Amerika denne gang er med. Det var ikke de allierte stormakters mening å danne et stormaktsdiktatur, men de vil sikre seg at ikke de små stater legger hindringer i veien når det må gripes inn hurtig i en vanskelig situasjon. Eden og Attlee vil representere England på møtet i San Francisco.

Om det polske spørsmål uttalte Churchill etter hans mening hadde Russland strukket seg mot Polen.

Polen distrikter som i århundrer hadde hatt russisk befolkning, og Stalin hadde

VÅR FORSIKTIG.

uttalt at Lenin var lite begeistret for Curzonlinjen på grunn av at denne i Bialystokområdet vil Polen. England anerkjenner ikke Lublinkomitéen, men den polske Londonregjering inntil det er dannet en ny utvidet regjering på polsk grunn.

Churchill hyldet Eden for det ypperlige arbeidet han hadde gjort og for den personlige hjelp han hadde ytet statsministeren under de mange og vanskelige forhandlinger i de siste måneder.

Churchill sa videre at besøket og mottakelsen i Aten hadde gledet ham, og at han ikke var i tvil om at den greske befolkning kunne takke England for at den ble forsikret for borgerkrigens redsler. England skulle gjøre hva det kunne for å hjelpe landet, men stolte på gresk modvirkning.

I den amerikanske presse hadde det innsnøket seg en del misforståelser med hensyn til britisk politikk i Italia, men Churchill hadde ved sine samtaler med Roosevelt og Stettinius klarlagt situasjonen.

JUDASPENGER.

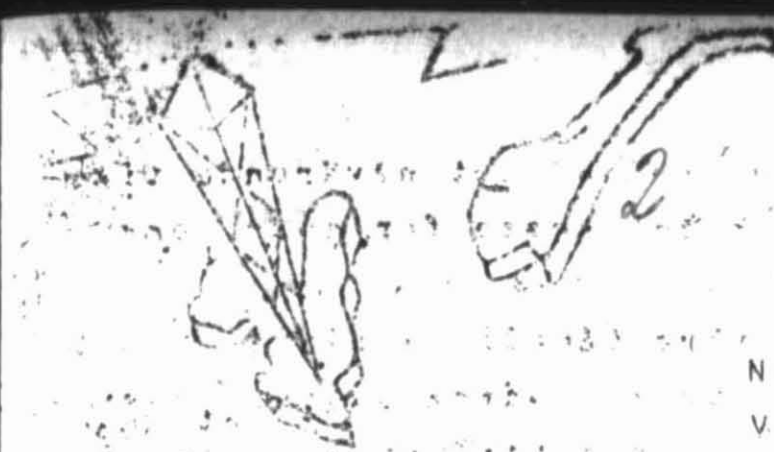
Avlsone melder den 27/2 1945 at politiet har utbetalt henholdsvis kr. 10.000,00 og kr. 5.000,00 til angiverene. Vi håper at de som har mottatt disse Judaspenger, må få den rette glede av dem. Men vi får dem til å bruke dem snart, for det er ikke sikkert de får anledning seinere. Det er som kjent ingen lomme i likskjorten.

Tro om ikke slike penger bronner i eller angreps lomme. Vi regner ikke med at slike folk har simpeltighet eller anstendighetsfølelse, eller at de føler anger over å ha forrædt patrioter og det kjempestore Norges sak. Men angsten må de vel kjenne, redalen for den dag de skal stå til regnskap for de liv de har på samvittigheten. Vi unner dem av et godt hjerte de sønløse natter og de hviloløse dager de nå går i møte. Det spørres om de ikke nok så snart finner ut at penger også kan kjøpes for dyrt.

POLITIFOLK BLIR SKUTT.

Det gjøres oppmerksom på at aksjonsfolk er nådd til å skyte dørsom folk i politiet og setter seg til motværge. Aksjonsfolkenes kan ikke sondre mellom jössinger og nazister når politiet går til motangrep.

SEND VIDERE.

SISTE NYTT

Torsdag, den 1. mars 1945.

Nr. 51.

2. årg.

V V

London, 28. 1945, kl. 18.30.

VESTEN. 4 allierte arméer fortsetter sin fremrykking mot Rhinen på bred front og i stadig voksende styrke og tempo.

I nord har kanadiene inntatt Kalkar, og det meste av tyskerne er på tilbaketog fra oppgitt område.

Øst for Aachen angriper hundrevis av amerikanske tanks og stort motvært infanteri i retning av Köln. Av militære sikkerhetsgrunner foreligger det ingen detaljer om den 9. amerikanske armés operasjoner i dag.

Det er tegn som tyder på at arméens venstre flanke holder på å angripe Mönchen Gladbach, og nådde Düsseldorf og Nauss ligger innenfor kanonenes rekkevidde. Etter å ha kommet over Elbe trengte arméen fram langs

nedre vegen fra Weiden til Köln som nå bare ligger 15 km. borte. 9. armé tok i går 1.500 fanger og hentet i 5 dager tatt 8.200 tyskere til fange. 1. amerikanske armé er også kommet over Elbe og står 12 km. fra Köln og har tatt 60 byer og landsbyer, siden overgangen av Roar.

På 3. amerikanske armés front meldes om omgående bevegelse mot Trier som avdelingene nå står 12 km. fra i nord-øst. Amerikanske styrker er trengt inn i Waxweiler, mellom og mellom Bitburg og Prüm. Det rasende kampene gatakamper i både Bitburg og Waxweiler. En kolonne som angriper det for Saarburg er svinget nordover mot Trier.

London, 1.3.1945, kl. 6.30.

VESTEN. I nord er München Gladbach omgitt, og britiske styrker har langs Rhinen over en strekning av 30 km. Det er fremdeles forbudt med nyheter om den 3. amerikanske armés fremrykking, men det er offisielt uttalt at den sesjonelle fart ikke har avtatt.

Tanks fra 1. amerikanske armé står nå etter å ha rykket over Elbe på 3 steder mindre enn 10 km. fra Köln. Angrepet mot Kölns yttere forsvar er begynt. 3. amerikanske armé har tatt 15 byer og rykker fram langs en 80 km. bred front mellom Prüm og Saarburg. Bitburg er nå helt ryddet for tyskere. Felts marsjant Rokossovsky har besøkt Vestfronten.

LUFTKRIGEN. I ettermiddag har tunge britiske bombefly bombet Nordstern bomsfabrikk i Gelsenkirchen. Foruten jernbanemål i Leipzig og Halle ble mål i Mainz og Geilenkirchen angrepet i går av fly fra baser i England.

Amerikanske bombefly fra Italia kastet i går 1.000 tonn bomber mot Augsburg.

ØST. Marsjant Rokossovskys arméer har foretatt en fremrykking på 70 km. i Pommern. Passernd sto i går 50 km. fra Datschleben og er i dag avansert ytterligere 20 km. Både vegen og jernbanen mellom Stettin og Danzig ligger under kraftig beskyttelse, og det foreligger muligheter for en ny stor omringning av tyske hærgrupper. Tyskerne setter alt inn på å holde fronten og har foretatt opptil 30-40 motangrep pr. dag uten å greie å stanse russerne. Disse rykker fram mot Küstlin.

DEN FRANSKE REGJERING har i dag akseptert forslaget om å stå som medinnbyder til konferansen i San Francisco. I regjeringsmøtet redegjorde utenriksminister Bidault for sine samtaler med Churchill og Eden i London.

PRESIDENT ROOSEVELT kom i dag tilbake til Washington etter sitt besøk i Europa og uttalte til pressens representanter at han var meget optimistisk med hensyn til resultatene av Jaltakonferansen.

LUFTKRIGEN. Mosquitos angrep i går kvell Berlin for 9. dag på rad. Britiske og amerikanske bombefly har bombet skiftelomter på hovedlinjen til Köln og Düsseldorf. Kassel, Schwerte, Hagen og Siegen. Bombefly fra Italia har foretatt det hittil kraftigste angrep mot jernbanen over Brennerpasset. ØST. I Pommern har Rokossovsky inntatt Neu-Stettin og Prechlau. Konjevs styrke har tatt ennå en av Bruns forsteder og brutt inn i den sørøstre del av byen.

DET FJERNE ØSTEN. Manilabukten er åpnet igjen for amerikansk skipsfart. På Iwojima er den største byen, Motojama, inntatt.

Mappe 68
Ekspl. 51. A.
Dato 1.3.45.
A-15101/45.
Lnf. 6279

Den illegale presse ligger som et meget viktig ledd i krigføringen. Den norske Overkommando sier om pressen: "Direktivene til nordmenn", blant annet:

"Dere har tre oppgaver: Å spre pålitterlige nyheter, å spre direktiver og veiledninger og å forklare alliasjonens helme og etc. Nyhetstjenesten og spredning av veiledninger er av vital betydning, men glømske kommentarer og forklaringer også er meget viktige... Den tyskkontrollerte pressen og kringkastningen vil bli brukt til å spre falske opplysninger og beskjeder når høvet byr seg. Det er derfor viktigere enn noen gang før at alle nordmenn nå få riktige og pålitelige nyheter i denne siste fase av krigen. Forsøp alt nå meldinger fra den norske og allierte overkommando nå fram til alle nordmenn."

De frie aviser vil så langt som mulig søke å fylle sin plass i fronten.

På det militære område betyr dette at de lejalt støtter opp om de retningslinjer som FO og SHAEF har trukket opp for kampen her hjemme. En avis kan, om den er seg sitt ansvar bevisst ikke oppfordre til opposisjon mot de planer som er lagt og være med å bryte ned disiplinens lenn som militære formasjoner og svakke tilliten til deres kampvilje og kampvane, og dermed gjøre ubetydelig skade.

For å kunne gjøre dette må det sies som det beste å gå til aktivt arbeid uten å vente på ordre, og de lar dette komme fram i pressen. Men stort sett når det ankommer å overlate avgjørelsen av militære spørsmål til de rette myndigheter, i dette tilfelle FO i samarbeid med SHAEF. Når den er tatt, er det avisenes oppgave å bringe den videre, og da i kortest form og så fort som mulig.

På det politiske område må pressen for å fylle sin oppgave være nytteløs, og den må rette seg lojalt etter den allierte om borgfred som alle nordmenn har hatt i lengst 9 år (1940). Det er vel å si ingen tid ikke til å lunge ut ordalen av politiske begreper i andre land vil bli en del av dette. Dette er for de lojale aviser ikke bare et oppsett mål de setter seg, men å være med på å mobilisere alle krefter i kampen mot nazismen. Denne oppgave kan de ikke fylle dersom avisen søker å fremme sine egne politiske

VÅR FORSIKTIG

viske meninger, som på det nåværende tidspunkt neppe har interesse for andre enn redaktørens selv.

Det ville være åpenbart å påstå at det norske folk i dag står samlet om en bestemt indrepolitisk linje etter krigen, men vi kan alle enes om at det norske folk gjennom frie valg selv skal bestemme den politiske kurs. Hvis vi er enige på dette avgjørende punkt, er det ingen grunn til å benytte de frie aviser til å drive politisk agitasjon, istedenfor å konsentrere seg på avisens virkelige oppgaver.

FALSKKE PAROLER.

Naziforlaget Viking har i disse dager trykt en plakat med følgende tekst: **ROVSTATT**

A/S Oslo Sporveier og A/S Holmenkollbanen har nazistisk kapital og nazistisk ledelse. A/S Bårumsbanen har en direksjon som er nazifisert. Heimefronten har derfor besluttet at nevnte institusjoners transportmidler ikke må benyttes av gode, patriotiske nordmenn.

SKY TRIKKEN - BRUK BEINA OG SPARK! HEIMEFRONTEN.

Det er intet annet enn nazistisk provokasjon. Nazistene tillater seg å lage falske paroler som de vot at folk ikke vil følge. På den måten prøver de på å svakke parolens kraft og effektivitet.

Men forsøket mislykkes. Folk vet at falske paroler - som enten er sendt ut fra Hjemmefronten eller fra de forskjellige organer - alltid blir sendt ut gjennom de frie aviser og London Radio.

FORSYNINGER TIL NORD-NORGE.

Til 8. februar 1945 er blant annet følgende kvanta matvarer m.v. kommet til Nord-Norge: 129 tonn hermetisk kjøtt, 28 tonn tårsmelt, 737 tonn kjeks, 228 tonn søl, 201 tonn sukker, 76 tonn salt, 40 tonn havfe, 2 tonn te, 3 tonn kål, 3 tonn gjær, 6 tonn tobakk og sigaretter, 27 tonn potetmel, 11 tonn ost, 10 tonn erter, 1 tonn sesamfrø, 60 tonn kaffefôr, 99 tonn høy, 1.048 tonn olje m.v. Videre er kommet 110 Nissan og 25 5-tonnlastebiler og 169 tonn diverse forråd.

LENE WIGBERG.

SISTE NYTT

Fredag, den 2. mars 1945.

Nr. 52.

2. årg.

London, 1.3.1945, kl. 18.30.

VEST. 1. kanadiske armé fortsetter sin framrykking mellom Maas og Rhinen og har i dag inntatt støttepunktene Weeze og Kerwenheim. I går tok 1., 3. og 9. amerikanske armé 5.700 fanger, hvilket brakte det totale fangetal opp i 6.000. 50% av disse er tatt av britiske og kanadiske styrker.

1. amerikanske armé er tross alt fortsatt med store styrker av tanks og utvider stadig sitt bruksområde. Mange av de er slått over på venstre på en 25 km. lang streekning, men frankonnespondenter melder at noen ytterligere rask framgang ikke kan ventes før disse bruer er sikret. Framskutt amerikanske avdelinger står 8 km. fra Köln. Rett nord for 1. armé fortsetter 9. armé sin framrykking, men arméens posisjon hemmeligholdes fremdeles. Det meldes at 1. armé også er rykket sørover og har tatt mange byer og landsbyer deriblant Zulploh, 20 km. sør for Düren.

3. amerikanske armé trenger fra nord og sør fram mot Trier og står nå 4 km. fra byen. Det er rettet en oppfordring til den tyske befolkning om ikke å evakuere Trier, men søke dekning for artilleri- og bombardementet.

LUFTKRIGEN. I ettermiddag har 600 britiske Halifax- og Lancasterbombefly angrepet Mannheim og en drivstoffabrikk i Kamern ved Dörtmund. Over 1.200 svære bomber ble kastet på disse steder.

London, 2.3.1945, kl. 16.30.

VEST. Amerikanerne har rykket inn i München Gladbach. Det meldes at befolkningen i byen møtte de amerikanske styrker med hvite flagg og hvite lønnetørklær. Tyskernes desorganisasjon i München Gladbachområdet er så stor at den blir betraktet som fullstendig forvirring. 1. amerikanske armé har hatt ny framgang mot Köln.

Amerikanske 3. armé har rykket inn i forstedene til Trier.

amerikanske bombefly, eskortert av 650 Mustangjagere, har i dag bombet mål i Heilbronn, Neekar, Göttingen, Reuchlingen og Augsburg.

ØST. I Pommern nærmer marsjal Rokossowskys armé seg Østersjøen og kjemper nå på en front som har over 50 km. bredde etter at den i dag er utvidet med 14 km. Russene nærmer seg jernbanen fra Stettin til Danzig. Denne jernbane - som nå er brutt av artilleriet - er meget viktig for de tyske styrker i Nord-Øst-Pommern, Nedre Polen og Danzigområdet.

Det meldes at marsjal Konjovs armé har gjenopptatt sine angrep langs Neisse både mot Kottbus, sør-øst for Berlin, og mot Görlitz som dekker Dreisden i Øst. Det raser voldsomme kamper over en 70 km. bred front og russene rykker jevnt og sikkert fram. I Breslau, hvor gatekampene stadig er like heftige, står russene i går noen få hundre meter fra byens sentrum. De voldsomme kamper synes å foregå i de sørlige forsteder.

DET FJERNE ØSTEN. På Corregidor, vest for Manila, er kampene så å si avsluttet og skip kan gå inn på Manilas havn.

KONG MICHAEL har i anledning av den politiske krise i Romania mottatt lederne for alle de politiske partier. Han har også konferert med Tataroscu, som var statsminister i 1940 og den kjente politiker fyrst Stirdei.

LUFTKRIGEN. Mesquitos angrep i går kveld Berlin for 10. gang på rad.

ØST. Den røde armé har hatt ny framgang i Pommern og inntatt en rekke mindre byer.

DET FJERNE ØSTEN. Amerikanerne har foretatt landgangsoperasjoner på Palawanøya på Filippinene og inntatt den største byen.

OVERHUSET OG UNDERHUSET støttet i går regjeringens beslutninger på Krim-konferansen uten noen stemmer mot regjeringen.

FLYKTNINGER I SVERIGE VED ÅRSKIFTE 1945

tatt fra det svenske statistiske blad Sociala Meddelanden utgitt av Kungl. Socialstyrelsen.

Nasjonalitet	Antall
Flyktninger:	
Dansk	14.700
Finsk	6.500
Norsk	31.500
Estlandsvensk	6.500
Estlandsk	25.200
Lettlandsk	3.700
Litauisk	300
Polak	1.000
Russisk	700
Tysk	5.400
Hollandsk	600
Belgisk	100
Fransk	500
Øvrige nasjonaliteter	1.200
Sum flyktninger	97.900
Finske evakuerte	37.800
Finske barn	44.400
Øvrige utlendinger	11.400
Sum utlendinger	193.500

POLEN

Under debatten i Underhuset angående det polske spørsmål har utenriksminister Eden kommet med en redogjørelse.

England forlanger bare en ting av det framtidige Polen; at det slutter en vennskaps- og allianseavtale med Russland. England vil også bare anerkjenne en virkelig representativ polsk samlingsregjering på demokratisk grunnlag.

Eden utfalte videre at Englands garantier til Polen aldri hadde omfattet opprettholdelsen av landets grenser av 1939. Grunnen til en rekke av den polske stats vansker den gang var nettopp at det innenfor grensene var store nasjonale minoriteter. I Øst-Polen var den polske befolkning i flere distrikter i mindretall. Ikke desto mindre gjør de allierte i dag en rekke innrømmelser til Polen når Curzonlinjen legges til grunn for grenserreguleringen mot Øst.

En annen stor svakhet ved det tidligere Polen var at det ikke hadde fått Polen vil i stedet få størstedelen av Øst-Preussen med en lang kyststrekning langs Østersjøen.

VÅR FORSIKTIG.

Vi i England tror på et Europa av friste stater, sa Eden. Det har vi kjøpet for i flere hundre år, og det er min faste overbevisning at intet enkelt land noen gang vil beherske Europa.

BERLIN

Wehrmachts forsvaretiltak i Berlin viste seg å være meget skjebnesvanger under de store allierte flyangrepene for en tid siden. Barrikadene i gatene hindret brannvesenet i å komme fram, tankgravene stanset all samband og piggrådeperinger og forhindrengor mot fellekjærsoldater krevde en rekke ofre i forvirringen. En rekke steder som var underminert ble utsatt for fryktelige sprenginger da de tunge bomber eksploderte i nærheten. En svensk journalist forteller at flere viktige trafikkknutepunkter har lidt store skader på denne måten.

OFFISERENE SOM UNNSLAPP FRA SCHIELDBERG

Følgende offiserer unnslopp fra Schieldberg og befinner seg nå hos russerne: kaptein Gort-Munthe, rittmester Carl Gulyberg, marinekaptein Ström, løytnantene Östmo, Kaare-Løken, Ebbesen, Weisten, major Tobiasen, kaptein Sundbye, kaptein Egg-Henrichsen, marinekaptein Kurt Jonson, serjant Tyvold og monig Olseth (de to siste ble tatt til fange av tyskerne under raidet på Spitsbergen.) Flukten for løytnantene Adler, Sörum og Tvøten mislyktes, idet de ble innhentet av tyskerne.

FRANKRIKE

Fra Paris blir meldt at Frankrike har gjenopptatt den diplomatiske forbindelsen med Italia.

All formue som tilhørte Pétain og medlemmer av Vichyregjeringen er beslaglagt av den franske stat.

JUGOSLAVIA

Problemet med regentskap i Jugoslavia er løst, og nå medlemmene av dette er godkjent av kong Peter vil statsminister Subotich innlove sin avskjedsskjad. Marsjal Tito melder at hans frikadoler heretter skal kalles "Den jugoslaviske hør".

SEND VIDERE.

SISTE NYTT

Lørdag, den 3. mars 1945.

Nr. 53.

2. årg.

V V

London, 2.3.1945, kl. 18.30.

VEST. I nord er 1. kanadiske armé brutt inn i Hochwald-passasjen mellom Maas og Rhinon og trenger videre sørover.

9. amerikanske armé er nådd fram til Rhinen sør for Neuse, og arméens 83. divisjon kjemper i byen Neuss som er Düsseldorf vestlige forstad. 9 divisjoner, deriblant 3 panserdivisjoner, kjemper i dette avsnitt, og 9. armé er rykket 25 km fram siden den påbejlon ble angitt siste gang. Lenger nord er andre avdelinger av 9. armé rykket inn i Krefeld. Nord for München Gladbach og Viensen inntatt. På Maas's østbredd er Venlo erobret.

1. amerikanske armé holder nå 15 km. av Erfta vestbredd og står 8 km. fra Köln. På Moselfronten har 3. amerikanske armé erobret Trier hvor all organisert motstand opphørte i dag morges. Denne gamle keiserby, som er en av Tysklands eldste byer, er også et meget viktig trafikksontrum og har flere broer over Mosel.

LUFTRIGEN. I dag har 1.200 tunge amerikanske bombefly, eskortert av over 700 jagerer, angrepet uljeanlegg i Magdeburg, Bohlen og Rocksitz sør for Bohlen. Krupps tankfabrikken i Magdeburg og jernbanemål i Dresden og Chemnitz. Minst 55 tyske jagerer ble skutt ned i luftkamp, og 25 andre ble ødelagt på bakken. For 10. natt på rad angrep britiske Mosquitos Berlin i natt. Andre Mosquitos var over Erfurt.

London, 3.3.1945, kl. 6.30.

VEST. I nord har de kanadiske styrker gjort en ny framgang på 8 km. Det er nå bare 20 km. som skiller de kanadiske styrker fra 9. amerikanske armé.

Krefeld, med et innbyggertall på 170.000, er i de alliertes hender. Roermond er falt. 9. amerikanske armé har ved framrykkingen til Neuss tatt 17.500 fanger. Det meldes at tyskerne ikke lenger er på tilbaketog, men på vill flukt.

1. amerikanske armé vest for Köln er kommet til Nieder-Alzeem øst for Erft.

ØST. I Nord-Øst-Pommern raser det særdeles harde kamper i de områder hvor marsjal Rokossovsky rykker fram mot Østersjøen. Store tyske forsterkninger føres fram og byr fanatisk motstand. En by i nærheten av Rummelsbürg er erobret, og ifølge tyske meldinger er autostradaen fra Danzig til Stettin overskåret. På grunn av at sivile flyktninger kommer inn i kamponene, er deserteringsproblemet blitt skutt hos tyskerne på alle frontavsnitt.

DET FJERNE ØSTEN. Amerikanske kjempefly av typen B 29 har fra baser i India bombet Singapore tidlig i dag morges.

På Iwojima kjempes det fremdeles hardt, men japanerne er nå trent tilbake og isolert på øyas nordlige del. De amerikanske landgangstropper gjør gode framskritt på Palawan hvor det ble foretatt landgang i går. Ifølge en militær målsmann vil inntakelsen av Palawan være av stor betydning i det langtsekkende jagerfly de kan angripe japansk skipsfart, som gjemmer Kinahavet fører forsterkninger og forsyninger til Indo-Kina, Malakka og Hollandsk Ostindia. Ifølge et japansk kommuniké i dag er 3 admiraler til falt i aktiv tjeneste.

DANMARK. 10 danske patrioter er henrettet i Vestre Fængsel i Kjøbenhavn etter dom avsagt av et "Polizeigericht" og bekreftet av "Der höhere SS-General". Navnene på de mydøde er ikke oppgitt.

LUFTRIGEN. De allierte flystyrker gjorde i går 6.600 utfall. Köln ble truffet av 3.000 tonn bomber i går formiddag, og bombefly var igjen over byen og Rhinbroene ettermiddagen. Berlin ble i går kveld angrepet av Mosquitos for 11. dag på rad.

Briterne og amerikanerne har kastet 120.000 tonn bomber mot tyske mål i februar måned.

ØST. I Pommern har russerne avansert 10 km. og tatt en rekke mindre byer vest og nordvest for Neu-Stettin. I Schlesia er Konjers styrker trengt ennå lenger inn i Breslau. En hel Volksturmavdeling har overgitt.

FRA HJEMMEFRONTENS LEDELSE

NS har ikke lært av sitt nederlag med AT og mobiliseringen av de tre årsklassene i fjor. De har også i år innkalt gutter og jenter til AT-sesjon. Vi skal vise dem at vår front er like fast nå. Ingen gutt eller jente møter til sesjon eller tjeneste.
VÅR STERKE! GJØR ANDRE STERKE!

-- V --

KRIGSVIKTIG SABOTASJE

I anledning nazistenes løgnpropaganda mot den norske forsvarsmakt og krigføring kan nevnes at den krigsviktige sabotasje skjer etter ordre fra F.O. De angrep som i dag blir gjort mot ikke krigsviktige sivile mål, blir arrangert av fienden eller foretatt av forbryterbander, ofte frontkjemper etc. Hjemmestyrkene, som er opptatt i den norske forsvarsmakt, og tar alle sine ordre fra F.O., har plikt til å utføre de oppdrag de får fra F.O. I motsatt fall risikerer de å bli stillet for krigsrett på grunn av slapphet i krigføringen. Hjemmestyrkenes eneste oppgave er å medvirke ved frigjøringen av landet.

Angrepemålene blir utpekt av F.O. etter grundige militære overveielser. Stasjonene skal ramme fienden på hans mest sårbare punkter. Den all overveiende del av den sabotasje Hjemmestyrkene nå utfører, står i sammenheng med det store transportslaget i Norge. Sabotasjon åpner norske verdier. Sett fra sivilbefolkningens side finnes ingen billigere form for krigføring.

EN RØST FRA SVERIGE

I den Nautiske Forening i Malmø holdt kommandør Öberg foredrag om meget interessant foredrag.

Kommandør Öberg, som er sjef for Sjøkrigsskolen og er Stockholms Tidningens militærkroniker, hevdet at meget tydet på at Oslo vil bli tyskernes siste store flåtebasis, hvorfra de vil forsøke å sperre de alliertes framtrønnen gjennom Skagerak, Kattegat og Øresund til Østersjøen. Det ser ut til at russerne vil sette seg i besittelse av størst mulig tysk kystområde, og Öberg anså det ikke utelukket at de koordinerte allierte operasjoner ville dele det tyskbesatte område i to, slik at Danmark og Norge ble fullstendig avskåret. Det er da ikke utelukket at Norge blir nazismens siste høyborg. I et hvert tilfelle må vi her i Sverige være beredt på

VÅR FORSIKTIG

det verste, sa taleren. Bare en besluttede innsats av hele NOR forsvarsmakt ville de kunne forhindre tyskerne i å kjempe en siste desperat kamp mens den norske befolkning går til grunne i sult og elendighet.

NOE Å LÆRE AV

For en tid siden kom til Sol stasjon i Gudbrandsdalen en ung gutt. Han haltet og forklarte at han hadde fått et skudd i benet under flukt fra tyskerne. Stasjonsmesteren avviste ham et sted opp i dalen hvor han kunne bli, og gutten dro avgårde til den oppgitte adresse. Man ble der en uke og fr videre. Snart etter kom han tilbake, i uniform og med følge. Han var norsk Gestapo og tok med seg både stasjonsmesteren og den gjestfrie vert.

POLITITROPPENE I SVERIGE

Under den norske forsvarsminister Ososar Torpa besøk i Sverige er den høyeste ledelse for de norske polititropper i Sverige blitt reorganisert.

Den norske militærattasjé oberst Ole Berg er blitt utnevnt til høyeste sjef for polititroppene. Kasarevpolitiet og rikspolitiet er kommet under direkte befal av oberst Olaf Helseth. Som dennes nærste folk fungerer oberstløytnant Godde og politifullmektig Kaltonborn.

LYSK BENSIN

De russiske tanks som stopper mot Berlin, kjører med tysk bensin. Tyskerne tør ikke å evakuere sine lagre, og russerne har erobret hundrevis av depoter, overfylte med bensin, ammunisjon og andre forråd.

HOLLAND

I Amsterdam har det vært hungerdemonstrasjoner, og dem netrantene ble beskyttet av tyskerne. Mat og brensel er brukt opp.

SEND VIDENE.

SISTE NYTT

Måndag, den 5. mars 1945.

Nr. 54.

V V

2. årg.

V V

London, 3. og 4. 3. 1945, kl. 18.30.

VEST. På en 140 km. bred front, mellom Wesel og Bonn, trenger de allierte framover mot Rhinen, og det meldes at styrker fra den 1. kanadiske og den 9. amerikanske armé har sluttet seg sammen. Stillingen i de forskjellige frontavsnitt fra nord til sør er som følger:

Leget i nord preser styrker fra 1. kanadiske armé den tyske fallskjermsarmé under forbitrede kamper, og tyskerne forsvarer Rheinbrua ved Wesel på det kraftigste. På høyre flanke har britiske tropper erobret 5 byer. Motstanden har vært svak, og briterne har fått følge med amerikanske avdelinger. Siden 8. februar er det tatt 17.000 fanger i dette frontavsnitt. Lenger sør er den 15. tyske armé i oppløsning og presses tilbake mot de 5 njevnhende bruer over Rhinen mellom Düsseldorf og Wesel. Rett overfor Duisburg ligger Homberg under bombekasterild, og framskutte avdelinger har nådd byen.

Vest for Köln er det tydelig tegn på tysk sammenbrudd, og 1. amerikanske armé har med sine panserkolonner trengt igjennom 7 byer og avansert 15 km. slik at de nå står 3 km. vest for Köln.

På Mosel-fronten har 3. amerikanske armé opprettet nye bruhoder over elven Kyll nord for Trier, og besatt 7 byer og landsbyer og tatt 2.000 fanger.

Under offensiven i Rhinland er det hittil tatt 50.000 fanger, og i løpet av hele offensiven i Vest er 75.000 fanger brakt inn på 30 dager.

LUFTKRIGEN. Over 1.000 svære amerikanske bombe-fly har angrepet kanonopplag og skiftotomter i Ulm og andre steder i Tyskland. Tunge britiske bombe-fly, eskortert av britiske og polske jagere, har angrepet mål Kanne-Eickel i Ruhr, og britiske bombe-fly har tatt et konsentrisk angrep på Dortmund-Emsekanalen og oljeraffineriet i Kamen ved Dortmund.

I første gang siden juni måned i fjor var det tyske fly over England natt til 4. mars hvor en by på Østkysten ble bombet.

ØST. Russerne har rykket ytterligere fram i Pommern og har inntatt byene Rummelsburg og Pollnow. Menslikten med denne framrykking er å utgjette det tyske framspringet ved Köslin.

I løpet av de siste 14 dager har russiske sjøstridskrefter og fly søkt 20 tyske krigsskip og transportfartøyer som søkte å unnsatte de innesluttede garnisoner ved Østersjøen.

DEN FINSKJE REGJERING meldte den 3. mars at det er sendt krigserklæring til Tyskland gjeldende fra 1. mars. I kommunikasjonen heter det videre at Finland i virkeligheten har vært i krig med Tyskland siden tyske tropper overfalt den finske garnison på Hoglandya den 15. september i fjor. Krigserklæringen er enstemmig godkjent av det finske parlament.

NORGE. Den 16. februar ble en tysk ubåt senket i en fjord ved Bergen. Om bord befant det seg en rekke framstående tyskere, blant annet sjefen for en 11. ubåtflotilje. Det meldes at alle tyskere ombord omkom, og at senkingen skyldes sabotasje.

Om angrepet på Horten den 23. februar meldes at 200 bomber falt innenfor målområdet. Et fartøy på 1.000 tonn lastet med olje og dessuten et par lektere sank. Ifølge svenske meldinger eksploderte en oljebåt som nettopp var kommet til Horten, og både verftet og det tilstøtende kaianlegg er helt ørødet. Et tilflukterom hvor 30 tyskere oppholdt seg, fikk en fulltreffer.

TOGTRANSPORT I NORGE

For å hindre sabotasje må nordmenn nå når tyskerne skal foreta en lengere jernbanereise oppholde seg i en brekkvogn like bak lokomotivet.

Det meldes at tyskerne plasserer gode nordmenn i brekkvognene som girler ved slike reiser. Under en lengere reise som tyskerne foretok for noen dager siden, måtte girlerne oppholde seg i brekkvognen i 6 døgn.

London, 5.3.1945, kl. 6.30.

VEST. I vest er tyskerne i vill flukt ved Rhinområdet. 120 km. av Siegfriedlinjen langs Rhinen er brutt.

General Patton melder om framgang, hans tropper har inntatt 6 tyskebyer og småbyer de siste dager. Times melder at tyskerne har tapt 1/4 million mann ved Rhinområdet siden offensiven tok til.

LUFTKRIGEN. Fly fra Italia har bombet mål i Ungarn, Østerrike og Kroatia.

For 14. natt på rad har britiske fly angrepet mål i Berlinområdet. På grunn av det dårlige vær måtte en del av flyene

FRANKRIKE.

De Gaulle har nylig holdt en tale i den Rådgivende Forsamling om indre franske forhold hvor han trekk op de nærmeste retningslinjer. Innledningsvis slo han fast at tilgangen på råstoffer, mat og kommunikasjonsmidler er utilstrekkelig og sinker gjenoppbyggingen av Frankrike.

Situasjonen er i dag slik at vi må stole på det private initiativ og gi det størst mulig spillerom under en fornuftig statskontroll. Landbruksytelse må fordobles og en sterk industri må skapes så fort som mulig, sa de Gaulle.

Dessuten må vi straks gå inn for åtgjønder som kan tjene til igjen å øke vårt folketall. Fødselsprosenten må heves og immigrasjonen støttes.

Videre uttalte de Gaulle at låne- og leieavtalen med USA virket meget tilfredsstillende, og at Frankrike 8 dag allerede har kunnet stille 1.2 millioner mann under våpen igjen.

ISLAND.

Det meldes at også Island i nær framtid akter å erklære Tyskland og Japan krig.

ØSTEN.

New York Times har holdt diskusjonsmøte om krigen i Stillehavet. Det ble hevdet at det var 3 måter å hindre en ny krig i Østen på.

1) slå og avvåpne Japan militært og ideologisk så det ikke mere var en trussel for freden,

2) behandle Østens nasjoner på grunnlag

VÅR FORSIKTIG.

vende tilbake med bombelastene.

ØST. Marsjal Stalin melder i to dagsordre om dobbelt russisk framgang i Pommern.

Både marsjal Sjukovs og marsjal Rokossowskys styrker har nådd fram til Østersjøen. Sjukovs styrker har nådd sjøen ved Kolberg. De har rykket fram 110 km. på 4 dager, og det meldes nå at de står 5 km. fra Stargard. Den viktige by Pyritz, 5 km. øst for Stettin er inntatt. - Rokossowskys front har inntatt Köslin og har ved dette anråde nådd fram til Østersjøen.

2-300.000 tyskere er innsluttet i Pommernområdet. Deres eneste sjangre til flukt er sjøvegen.

-- V --

av likhet og demokrati,

3) hjelpe Kina så det ikke lenger ble et bytte for maktpolitikken, men en stormakt i Østen.

ROMANIA.

50 % av Romanias skadeserstatning til Russland skal betales i olje. Ifølge en overenskomst mellom Sovjet og Romania som er undertegnet i Bukarest.

UNGARN.

Det frie Ungarn har nå fått sin første avis. Bladet utkom i Pest for første gang den 19. januar. Bladet betyr Frihet.

Det demokratiske ungdomsforbund har hatt sitt første møte. Alle partier og organisasjoner arbeider helt fritt, uten noen innblanding fra de russiske militærmyndigheter.

NORGE - FINNLAND.

Den diplomatiske forbindelse mellom Norge og Finnland skal gjøres. Den norske utsending i Helsingki blir foreløpig ikke kalt minister, men delegort.

DR. HJALMAR SCHACHT.

Den tyske riksstyremann dr. Hjalmar Schacht er etter kastet i fengsel. Han ble arrestert høsten 1944 av de tyske myndigheter, men ble frigitt en måned tid etter. Nå sitter han på nytt i et Berlignesol. Grunnen til arrestasjonen er ukjent.

SEND VIDERE.

SISTE NYTT

Tirsdag, den 6. mars 1945.

Nr. 55.

2. årg.

V V

London, 5.3.1945, kl. 10.30.

VEST. Hele vestbredden av Rhinen fra Urdingen til Neuss er nå på allierte hender.

Den allferte overkommando meldte i ettermiddag at amerikanske tanks og infanteristyrker i dag har stormet inn i Köln og kjemper seg nå veg mot byens sentrum. Nord for Köln ble det i dag senket to ferger, hvorav den ene var full av soldater. Tyskerne reviderer mot de to gjerdene Rijnbrua ved Wesel og Rheinbrua. Deutschhängebrua i Köln er ødelagt og Hohensollernbrua samme sted er skadd. Tyskerne kjemper bakholdskamper for å dekke sine fallskjermelitetropper som er på tilbaketog.

Sør-øst for Prüm er 3. amerikanske armé trengt 8 km. fram og har eliminert det tyske framspillet fra øst for Prüm til øst for Trier.

LUFTKRIGEN. Store styrker amerikanske bombefly med jagereskorte har i dag angrepet oljeraffinert ved Harburg og jernbanetokter i Chemnitz. Britiske Mosquitos angrep i går kveld mål i Berlin, Essen og Nord-Vest-Tyskland. For 2. natt på rad var tyske fly over England i natt og en del flygende bomber kom også innover landet.

ØST. Marsjal Sjukovs armé fortsetter sin framrykking mot Stettin etter å ha nådd Østersjøen utenfor Kolberg.

London, 6.3.1945, kl. 6.30.

VEST. For å stanse de allierte trappers framrykking har tyskerne ødelagt alle broer mellom Köln- og Weselområdet. Ved Wesel holder tyskerne et lite bruhode som stadig reduseres.

Avdelinger fra 3 amerikanske divisjoner står nå i Köln. En del forsteder er tatt. Amerikanerne har møtt forholdsvis liten motstand hittil, men man regner med at tyskerne vil forsvare de eldste bydelar på det kraftigste. Köln er den 3. største by i Tyskland.

melding gjennom det tyske byrå "Transocean" skal Stargard være tatt av russerne, og dette bekreftes seint i ettermiddag av en dagsorden fra marsjal Stalin. Stargard ligger mindre enn 40 km. øst for Stettin. Marsjal Rokossowskys armé har nådd Østersjøen utenfor Köslin og nå sluttet opp med marsjal Sjukovs armé. De 2 arméer holder en lang kyststrekning og har isolert de tyske styrker lengst øst. Rokossowskys armé står nå 60 km. fra Danzig.

På 4 dager er Pommern praktisk talt uteløst og den såkalte Pommern brutt eller angitt. Flere tyske elitedivisjoner, blant annet den motoriserte nederlandske SS-divisjon, er revet opp og bare på et avsnitt falt det 4.000 tyskere.

DET FJERNE ØSTEN. På Iwojima bruker nå amerikanske jagerfly nå den sørligste flyplass. Under 15 dagers kaper på 5ya er 13.000 japansere fall og bl. tatt til fange.

AMERIKA. I Washington ble det i dag offentliggjort teksten til den innbydelse som er sendt til 45 land om deltakelse i San Franciscokonferansen. Polen er med blant de 45 stater som er innbudt. Innbydelsen er undertegnet av Amerika, England, Kina og Russland etter at den provisoriske franske regjering nåktet å stå som medunderskriver, men erkjente seg villig til å sende representanter i likhet med de andre land.

Allierte styrker har tatt byen Euskirchen og står nå 17 km. vest for Bonn.

LUFTKRIGEN. Allierte flystyrker gjorde i går 1.700 utfall mot mål i Tyskland.

Blant målene var bensolfabrikker nær Gelsenkirchen. Berlin ble bombet for 14. natt på rad.

ØST. Det meldes at den røde hær har fortsatt framgang mot Oder. Marsjal Sjukovs styrker har tatt byen Nangard, nord for Stargard, 40 km. fra Oder. De russiske styrker står nå 50 km. fra Danzig.

TIL INNKALTE AT-GJENTER!

Husk ordren fra H.L.: DU SKAL IKKE MÖTE TIL SESJONI DU SKAL IKKE MÖTE TIL TJENESTE! - ifjor tok guttene hardeste stryken. I år skal gjentene holde fronten like fast som guttene i de mobiliserte årsklasser gjorde. Det er en plikt og en heder.

Kvinnelig AT er en nazistisk institusjon og står under ledelse av nazister. De bestemmer hvor du skal sendes hen, hva du skal lære og hva du skal gjøre. Nazipropagandaen forteller deg at kvinnelig AT er nødvendig for å skaffe bondens arbeidshjelp. Dette er ikke riktig. Det er nå tusenvis av ledige jordbruksarbeidere og jordbruket vil bli best hjulpet ved at denne arbeidskraft blir brukt i landets interesser.

Ingen god nordmann vil ta imot hjelp av AT. Det er gitt parole om det. AT vil derfor bare bli benyttet av tyskere og nazister. I Nord-Norge måtte de bistå fienden med den skjendigste krigsforbrytelse som har vært gjort mot vårt land. Du må være forberedt på at noe slikt kan gjenta seg.

AT sender ungdommen i leirer. Er du klar over hvor farlig dette er i år? Når som helst kan krigen blusse opp i landet, og hva vil det da bety med slike gjenteleirer som tyakorne og quislingene har myndighet over? Dere kan bli tvunget til å gjøre tjeneste for fienden, med soldatforpløining og i lasarettene, mens guttene står på den andre siden i våre hjemmestyrker og sammen med de soldatene som kommer utenfra for å hjelpe til med å befri Norge. Den situasjon må dere ikke komme til å ha noe med kvinnelig AT å gjøre!

VÅR STERKE! GJØR ANDRE STERKE!

-- V --

TYSKLAND.

Observer skriver at i de siste fjorten dagene har man for første gang kunnet fakte avgjørende tegn på indre sammenbrudd i Tyskland. På tre forskjellige områder er situasjonen meget kritisk: det er matforsyningen, den militære moral og innkvarteringen av flyktninger.

Fra neste rasjoneringsperiode skal rasjonene fastsettes lokalt etter distriktets produksjon. Når en tar i betraktning at sivilbefolkningens rasjoner allerede i langere tid har ligget på det absolutte eksistensminimum, kan en lett forestille seg hva det vil si at overbefolkete landdeler med utilstrøkkelige matreserver skal tilpasse rasjonene etter "produksjonen". Det går dessuten påhørskete rykter om at soldatenes rasjoner skal skjæres ned til samme størrelse som sivilbefolkningens. Myndighetene har ennå ikke våget å offentliggjøre noen forordning om dette, men det skal alt ha vært atskillig uro blant troppene.

Troppenes moral er nå sunket så sterkt at Hitler har sendt ut et hyrdebrev hvor han oppfordrer soldatene til å yte like meget som hjemmefronten. Likeledes har Oberkommando Wehrmacht sendt ordre til alle divisjonskommandører om å sørge for å

VÅR FORSIKTIG.

begrønse tallet av "savnote", som i de siste ukene er øket med flere hundre prosent. I mange tilfelle er savnote soldater funnet igjen i strømmen av evakuerte, iført sivile klær. Man kjenner også to tilfelle av direkte væpnet oppstand fra troppenes side: i det omringete Marienburg hvor soldater og underoffiserer gjorde opprør mot de høyere offiserer, og i København, hvor østerrikske soldater som var evakuert fra Norge, gjorde opprør og hvor arden først ble gjenopprettet etter 4 timers kamp.

De siste fjorten dager er tilsammen 650.000 mennesker evakuert sjøvegen fra de tyske østområder. Dermed er tilsammen over 4 millioner tyskere flyttet "heim ins Reich". Dette gjøres sikkert for å hindre de allierte i å nyttiggjøre seg disse menneskenes arbeidskraft, skriver Observer videre. Men grensen for hva det gjenstående Tyskland kan absorbere av flyktninger er alt overskredet: den uendelige menneskestrømmen er henviset til landevegen, og enda en fryktelig sum av lidelse blir på denne måten påført det tyske folk av dets makthavere.

Tyskland har allerede tapt krigen! Hvor lenge vil det tyske folk bøye seg for de nazistiske tyranner og fortsatte den håpløse kamp.

SEND VIDERE.

SISTE NYTT

Onsdag, den 7. mars 1945.

Nr. 56.

2. årg.

V V

London, 6.3.1945, kl. 18.30.

VESTFRONTEN De allierte står nå ved Rhinen på hele strekningen fra Nijmegen til Köln med unntakelse av øvnittet ved Wesel hvor tyskerne fremdeles har et brohode. Amerikanske avdelinger rykker fram mot Wesel, og artilleriet har ødelagt et ledd i jernbanebroen over Rhinen og sperret vegbroen. Ved Rheinberg, hvor antakelig en bro er brukbar, yter tyskerne hard motstand. Den 9. armé tok i går 1.500 fanger, og kanadierne og briterne har hittil tatt 20.000. Amerikansk infanteri som besetter Köln møter svak motstand. De har i dag nådd Rheinstrasse som er grensen for den gamle bydel og har i byens industri-distrikt tatt skiftetømtene i Scheld. Utenfor byen er den store kraftstasjon i Goldenberg erobret. Sør for Köln står andre amerikanske avdelinger 12 km. fra Bonn. Sør-øst for Prüm har 3. amerikanske armé sikret seg 2 nye vørganger over Kyll og slått sammen sine brohoder 20 km. nord for Trier. Arméen er rykket 4 km. fram, men dens posisjon hemmeligholdes fremdeles. Det antas imidlertid at retningen er Moseldalen og Koblenz hvor Mosel og Rhinen flyter sammen.

LUFTRIGEN. Amerikanske bombefly har i dag angrepet Salzbergen oljeraffineri, ca. 40 km. nord-vest for Münster. I natt støttet 1.100 britiske bombefly russerne ved å bombe Chemnitz som noen timer tidligere var blitt angrepet av amerikanske fly.

London, 7.3.1945, kl. 6.30.

YES! Köln er erobret, og 1. amerikanske armé er fullstendig herre over situasjonen i byen. Ødeleggelsene i Köln er verre enn i Stalingrad. Over 85% av byen ligger i ruiner, det er særlig gått ut over industriområdene. Domen er bare lettere skadet. 3.600 fanger er tatt i Köln. Amerikanske avdelinger rykker videre langs riksvegen til Bonn og står nå 10 km. fra byen. I Eifelområdet fortsetter 3. amerikanske armé sin framgang og har rykket fram 50 km. De står nå 30 km. fra Rhinen. Siden invasjonssdagen har de allierte tatt

gere var blitt angrepet av amerikanske fly. Andre britiske fly angrep mål i Böhlen, Gelsenkirchen og Mannheim, og Mosquit srettet sitt vanlige nattangrep mot Berlin. Fly fra Italia angrep i natt mål i Graz og andre steder i Østerrike.

ØST. Marsjal Sjukovs artilleri bombarderer nå Stettins ytre forsvarsverker, og russiske avdelinger har nådd Oder på flere steder sør for byen. Infanteriet står 25 km. øst for Stettin, og det ser ut til at Sjukovs hovedstyrker konsentrerer seg om denne by, mens de overlater til ktroppene å rydde pinsvinstillingene i samarbeid med Rokossovskys styrker.

Russerne står nå langs Oder fra Österrjben til Tsjekkoslovakia. Det meldes at store forsterkninger stadig nær fram til marsjal Konjevs arméer, 60 km. fra Berlin.

DET FJERNE ØSTEN. I Burma drives japanerne tilbake mot Mandalay, og 1.600 japanere falt sør for Mandalay da byen Meinhia med 8 flyplasser ble erobret av de allierte. Siden april 1944 har den 14. armé rykket fram en distanse som er lenger enn den mellom Moskva og Berlin.

CHURCHILL er i ettermiddag vendt tiltake til London fra et besøk på Vestfronten hvor han sammen med Imperiets generalstabsjef, general Brocks, sin personlige militære rådgiver, general Lemay, har hatt overlegninger med Eisenhower og Montgomery.

over 1 million tyskere til fange.

LUFTRIGEN. Berlin er blitt bombet for 15. natt på rad. Tunge britiske bombefly har angrepet Wesel. Allierte flystyrker har bombet Brennerjernbanen og andre jernbanemål i Østerrike.

ØST. Marsjal Sjukovs styrker har nådd munningen av Oder og tatt 500 byer og landsbyer. Kammin, 70 km. nord for Stettin, er erobret. I nord-øst har marsjal Rokossovskys arméer utslettet de omringede tyske styrker.

DET FJERNE ØSTEN. I Burma står de allierte styrker 20 km. fra Mandalay.

DEMOKRATI OG DIKTATUR

Enkelte spør kanskje seg selv i dag om det virkelig er sant som nazistene sier at demokratiet har utepått sin vilje som statsform. Det er ikke isengår levedyktig fordi den desentralisering og treghet i avgjørelsen som alltid har preget det gjør at demokratiet må gi tapt før de moderne staters fart og handlingskraft. Og nazistene henviser til England og Amerika i dag, som angivelige har gått over til diktaturet med Churchill og Roosevelt i spissen. Vi vet alle at disse to statsmenn i dag har en uhyre stor makt, og nazistenes påstand kan kanskje i første omgang kaste folk blår i øynene, slik at de til og med kan lure på om diktaturet - eller i hvert fall den totalitære stat - har de fleste fordeler i vår moderne tid.

Det kan ikke nektes at en krig krever en ledelse som kan treffe hurtige avgjørelser. Men det er ikke dermed sagt at disse avgjørelser ikke skal kunne utsettes for kritikk etterpå. Når Churchill i dag har slik makt, er det først og fremst på grunn av sin dyktighet, sin erfaring og sin store popularitet. Han behøver ikke støtte seg til Gestapo og SS. Det er uansett å si at han har diktatorisk myndighet all den stund Parlamentet kan gi ham mistillitsvotum. Og det engelske parlament er ikke plukket ut av nazistenes de parti. Det er Tyskland som spiller den komedien.

Et diktatur er og blir ufritt. Det kan som Tyskland i tiden 1933-39 skape et materielt oppveing og utad tilsynelatende gi et bilde av fremgang. Men vi skal huske på at en diktaturstat har midler til å framtillo alt som det passer de ledende. Radio og presse er enerettat, og staten kan si. Særlig i Tyskland som sørger for å holde folk under kontroll på alle fordeler styret innebærer. Opposisjonen får aldri komme til orde, og det gjør kanskje at folk tror at det ikke eksisterer opposisjon i det hele tatt.

Men slik som diktaturet utad sørger for å holde fasaden vakker, er det motsatt tilfelle med demokratiet. Her kan all kritikk uhindret komme til orde, og dette kan vel ofte gi et inntrykk av at feilene finnes bare i de demokratiske stater, mens de totalitære er feilfrie.

VÅR FORSIKTIG.

Vi må derfor ikke la oss villedes av nazistenes propaganda og enkeltes grunnede misgjett om fasadene her i landet før krigen. Skal man finne en statsform som gir flest mulig de mest mulige betingelser, så systemet man bygger på være sunt, og diktaturstatene har med sin vold og tvang kommet bort fra alt som heter sund kritikk. Tvang passer ikke oss, vi vil ha frihet. Friheten er demokratiets grunnprinsipp, det vil vi aldri gi slipp på.

DEN BRITISKE FLYAKTIVITET

Den britiske krigsdepartement, Sir Archibald Sinclair har i Underhuset uttalt at flyaktiviteten stadig vil stige helt til Tyskland er slått. Tallet av bombefly er nå 1,1 %, men Bomber Command har fra april til september 1944 mistet 10.000 mann i fallne, sårede og savnede, et tall som er langt lavere enn man tidligere regnet med. I februar ble det over Tyskland kastet 135.000 tonn bomber, hvilket er 25 % mere enn i noen måned tidligere. Det strategiske flyvåpen har foretatt 55.000 utfall og herunder ødelagt 180 broer og brutt jernbanene på 2.500 steder. Britiske bombefly er stadig i aksjon utenfor norskekysten og angriper tysk skipfart.

SISTE NYTT

For å sikre sin fortvilende transport-situasjon har tyskerne bestemt at 20.000 nordmenn skal drives ut av landet vedhogst. Alle bedrifter som får lodige folk skal sende inn oppgave over dem for at de kan bli sendt på hogst.

For en tid siden dukket en tysk patrulje opp på Singsås i Sør-Trøndelag. Tyskerne fanten lærer Ole Kvornerød og gårdbruker Ingar. Et stykke borte på veien ble de to arrestert og senere videre varesel skutt ned. Kvornerød var 26 år og Trøym 37 år gammel.

5 ledende gullmedforretninger i Trondheim er stengt etter ordre fra Næringsdepartementet. Selvsagt var ikke NS gullmedfører Ole Å blant dem. En lang rekke større bedrifter i Trondheim har i den siste tiden fått kommiserisk i deler som er overtatt blant distriktets nazistene.

SEND VIDERE.

SISTE NYTT

Torsdag, den 8. mars 1945.

Nr. 57.

V V

2. Arg.

London, 7.3.1945, kl. 18.30.

VEST. De allierte presser seg stadig dyper inn i Weselbruhodet, men tyskerne yter fremdeles hard motstand. Da bruene er skadd, trekker tyskerne seg tilbake over Rhinen i ferger.

Köln er nå på amerikanske hender, og den siste motstand brytes ned i byen som før krigen var Tysklands 3. største by med ca. 800.000 innbyggere. Amerikanerne uttaler at inntakelsen av byen var forbausende lett når man tar hensyn til dens størrelse. Köln er nå den reneste grushaug, og selv de største betonghus er smuldret bort. 1/4 del av byens innbyggere, mange av dem i militærpliktig alder, er tilbake i byen. Mellom Köln og Koblenz er amerikanske avdelinger bare 3 km. fra Bonn og har besatt Rheinbach, 16 km. fra Bonn.

General Pattons 3. amerikanske armé har foretatt et stort gjennombrudd i Eifelområdet nord for Trier og rykker oppover Moseldalen i retning mot Rhinen. Framrykkingen er foregått overraskende, og Mosels forskjellige buktinger er forsert. Amerikanerne står ved Monreal, 25 km. vest for Koblenz og er på 2 dager rykket 60 km. fram.

LUFTKRIGEN. Amerikanske bombefly har i dag rettet angrep mot 3 bensinfabrikker i Dortmundområdet, mot jernbaneviadukten i ved Bielefeld og skiftetomtene i og ved Siegen. 900 fly deltok i disse operasjoner.

London, 8.3.1945, kl. 6.30.

VEST. Britiske og kanadiske styrker har ytterligere framgang i Weselområdet. Allierte styrker behersker nå Rhinen fra Köln til Duisburg.

1. amerikanske armé nærmer seg Rhinen sør for Köln og har avskåret vegen til Bonn, som er direkte truet.

En tankkolonne fra 3. amerikanske armé har nådd Rhinen nord vest for Koblenz. Amerikanerne har rykket fra 100 km. på mindre enn 60 timer. Amerikanske tanks opererer 50 km. bak de tyske linjer. Ifølge de siste meldinger står amerikanerne nå bare

ner. Britiske fly støttet i natt russene ved å bombe evakueringshavnen Sassnitz på Rügen. Der ble kastet 6-tonns bomber mot havneområdet som var fullt av skip. Det opplyses i dag at de allierte flys tapsprosent er sunket fra 4,7 til 1,1 %. På 20.700 flyutfall som amerikanerne har gjort, har det vært en tapsprosent på mindre enn 1/2 %.

ØST. Stettins forsteder ligger nå under russisk artilleriild. Foruten byen Kammin ble det i går erobret 500 steder nord-øst for Stettin. Russene rykker fra Kammin fram mot landområdet Wollin som kontrollert er overgangen til Svinemünde. Halvparten av kystområdet mellom Danzig og Kammin er nå på russenes hender. Panzerkiler fra marsjalk Rokossowskys armé støter fram fra 3 kanter mot Danzig og står ca. 30 km. fra byen. Den omringede by Graudenz ble tatt i går.

Ifølge "Izvestija" er kampvirksomheten blussert voldsomt opp øst for Berlin, men det russiske kommuniké har ingen meldinger fra dette avsnitt.

DET FJERNE ØSTEN. I Burma har allierte tropper inntatt den gamle by Lashio som ligger 3 km. fra den moderne by av samme navn. Byens store flyplass er også erobret.

JUGOSLAVIA. Marsjalk Tito melder at hele Herzegovina nå er befrikk.

20 km. fra Koblenz.

LUFTKRIGEN. 900 tunge amerikanske bombefly, eskortert av 250 jagere, har bombet mål i Tyskland og skipsfartøyer i Kattegat og Skagerak. I natt har 1250 fly angrepet oljeraffinerier i Harburg ved Hamburg og byen Heide i Schleswig-Holstein. Berlin har hatt sitt 16. nattangrep.

ØST. Marsjalk Sjukovs styrker har nådd Stettiner Haff. Stettin er avskåret fra Østersjøen. 3 byer og 50 mindre steder er tatt. Øst for nedre Oder er tyskerne i en håpløs situasjon.

SAN FRANCISCO-KONFERANSEN.

U.S.A., Storbritannia, Russland og Kina har sendt ut innbydelse til 39 forenede nasjoner til konferansen i San Francisco den 25. april. Frankrike, som ikke deltok i Jaltamet, hadde stillet bestemte betingelser for å stå som innbyder. Disse betingelsene kunne ikke godtas av de fire andre allierte stormakter, som imidlertid ønsker Frankrike velkommen blant de øvrige innbudte nasjoner. Polen, som ennå ikke har etablert den samlingeregjering på demokratisk grunnlag som er en betingelse for deltakelse, vil få innbydelse seinere. I alt regner innbydernes med 45 deltakende nasjoner. Andre land, som f.eks. Danmark, vil sannsynligvis få anledning til å ha en observatør på konferansen.

Resultatene fra Dunbarton Oaks vil bli lagt til grunn i San Francisco. Her kom man imidlertid ikke til noe resultat med hensyn til stemmegivningen. I denne forbindelse er det for første gang offentliggjort en del enkeltheter av Jaltametets beslutninger om stemmegivning, som U.S.A., Storbritannia og Russland her ble enige om.

Som alminnelig hovedregel gjelder at hvor av De Forenede Nasjoner skal ha en stemme i den framtidige sikkerhetsorganisasjon som skal opprettes.

Viktige spørsmål som avgjørelse av om staten etat har truet med krig eller foretatt andre handlinger, kan av en hver av De Forenede Nasjoner forelegges Sikkerhetsrådet, som skal ha 11 medlemmer. Dette avgjør også spørsmålet om vapnet makt skal anvendes, et medlem skal ekskluderes, et nytt tas opp o.l.

For at en avgjørende beslutning kan fattes, kreves det at 7 av rådets medlemmer bekrefter den, og blant dem må de permanente medlemmene være. Stater som er part i et stridsspørsmål må holde seg utenfor avstemningen.

ENGLAND.

Under behandlingen av marinebudsjettet i Underhuset den 7. mars ga marineministeren følgende en del opplysninger, blant annet om krigen mot ubåtene og mot Japan. Om ubåtkrigen uttalte ministoren at tyskerne nå har fått nytt utstyr og åpner

VAR FORSIKTIG.

bart nå anstrengt seg hardt for å øke senkingene. De tyske ubåter opererer nå fortrinnsvis fra støttepunkter i Norge med angrep på konvoyene til Russland. Det senkes stadig flere ubåter, og over 4 millioner tonn forsyninger er kommet vel fram til Russland.

I Østen blir den britiske Stillehavflåte og den ostindiske flåte stadig mere slagkraftig. Styrkene består blant annet av de britiske slagskip "Queen Elisabeth" og "Valiant", det store franske slagskip "Richelieu", den britiske slagkrysser "Renown", mange amerikanske og britiske kryssere og hangarskip og hollandske og andre allierte dostoynere.

HOLLAND.

Sentralkomiteen for Hollands motstandsbevegelse har rettet en appell til verdenspressen, hvor det blant annet heter at "flåten har tenkt å sende alle arbeidsføre menn til Tyskland, og truer dermed å tilintetgjøre en gammel kulturnasjon. Over 90% av de innkalte har hittil sabotert innkaldelsene, men det er umulig å si hvor lenge man kan stå imot presset. Vi bør ikke om medlidighet, men henstiller til de frie folk å gjøre sig røst slik hørt at hvor tysker som ennå ikke helt har mistet sin fornuft, kommer til klarhet over hva som hender."

TYSK RADIOSENDING.

Hemmelige tyske radiostasjoner er begynt å sende ut falske Reutertelegrammer. I et av dem heter det at "opplysningene om våpenhvile Russland - Tyskland ennå ikke er bekreftet", og i et annet at "Stalin brøt opp fra Krimkonferansen etter heftige disputer med Churchill". BBC har tatt motforholdet på seg.

DANMARK.

Christinas Möller, som f.t. befinner seg i Sverige, meddeler at til dags dato er omkring 1.000 danske patrioter falt for sitt land. Innlokterne til de fabrikker som har arbeidet for tysk regning, bør komme de falnes etterlevende til gode, fremholder han. Fabrikkolere, som frivillig har gått tyskerne til hånd, vil få sin spesielle straff.

SEND VIDERE.

SISTE NYTT

Fredag, den 9. mars 1945.

Nr. 58.

2. årg.

V V

London, 8.3.1945, kl. 18.30.

VEST. Hele vestbredden av Rhinen mellom Bonn og Wesel er nå på allierte hender, og britiske og kanadiske tropper har satt i gang et nytt angrep og innsnevrer stadig området ved Wesel hvor om lag 20.000 tyskere forsvarer seg.

Fra Köln blir det meldt at det hverken finnes vann eller elektrisitet i byen, og at befolkningen er meget forbitret mot de nazistiske myndigheter som bare hadde tanke på å redde seg selv.

1. infanteridivisjon av 1. amerikanske armé er trengt inn i Bonns nord-vestlige forsteder. 4 panserdivisjoner er nådd fram til Rhinen ved Bonn, og 11 divisjoner har besatt 5 byer til.

3. amerikanske armé nådde i går Rhinen nordvest for Koblenz og rydder nå sammen med 2. amerikanske styrker hele området mellom Mosel og Rhinen. Både 1. og 3. armé rykker mot Koblenz.

LUFKRIGEN. I dag har over 1.350 amerikanske bombefly, eskortert av 350 jagere, angrepet mål i Vest-Tyskland. Angrepene var rettet mot bensolanlegg og fabrikker til fremstilling av syntetisk olje i Ruhr samt 5 skiftetokter for grafikk fra Ruhr til det øvre Tyskland. I natt angrep store britiske styrker av bombefly det viktige jernbanelinje knutepunktet Dessau mellom Leipzig og Magdeburg.

SYD. De amerikanske og brasilianske tropper renser nå opp og konsoliderer sine stillinger ved vegen mellom Bologna og Pistoja. Sør for Modena behersker de allierte de viktigste høydedreg foran Possetten.

ØST. De tyske styrker blir trengt mere og mere sammen ved Odermunningen, som russerne nå har nådd på bred front. Russerne trenger fram mot Stettin fra 3 kanter og har avskåret store tyske styrker øst for byen. I går ble 15.000 tyskere satt ut av spillet i dette område, og blant fangene var sjefen for 10. armékorps, general Krappe.

Det tyske kommuniké melder i dag at russerne ved Oders midtre løp er brutt inn i de tyske stillinger ved Küstrin. Bortsett fra en vak melding i "Izvestija" om kampene i dette område, foreligger det intet positivt fra russisk hold.

DET FJERNE ØSTEN. I Burma er avdelinger fra 19. indiske divisjon i dag trengt inn i Mandalay hvor det raser voldsomme kamper i de nordlige forsteder om lag 2 km. fra sentrum.

Det meldes at japanske styrker er omringet langs Irrawaddi.

EN TYSK UBÅT har senket et svensk fiskefartøy 11 nautiske mil vest for Snögen. Besetningen på 6 mann ble reddet.

-- V --

DE FØRSTE ALLIERTE KORRESPONDENTER I DET BESÄTTE TYSKLAND.

Både ved Øst- og Vestfronten har nå allierte korrespondenter fått høve til å studere forholdene i det besatte Tyskland. De har alt foretatt reiser på egen hånd gjennom Schlesiens industristrøk, i Pommern såvel som i Rhinland og Köln.

Overalt er inntrykket det samme, skriver Daily Express: "Herrefolket" gjør alt for å innrynde seg hos erobrerne og med lakelaktig iver forsikrer de: "nicht Nazi, nicht Nazi!"

Russiske korrespondenter beretter om mange pussige episoder under den røde hærs lynsnare framrykning mot vest. I byen Friedberg nåt f.eks. de russiske besetningsstroppene godt av leveransene av elektrisk kraft fra en kraftstasjon ved Berlin i 3 dager etter byens erobring.

En stor del av Øvre-Schlesiens storindustri var holdt i gang av utenlandske tvangsarbeidere, som ble latt tilbake under tyskerne flukt. Disse folkene sørget for at ilden ikke gikk ut under smeltoovnene, som straks kunne fortsatte driften for Den Røde Armé.

Det er vesentlig eldre, kvinner og barn som kommer inn under russisk administrasjon, idet alle menn mellom 12 og 65 år er forvart til Volksturm. Fangene og alle som arbeider til fordel for Den Røde Armé får russisk soldatkort, som er to kaffemåltider og 1 kg. brød om dagen. Det er et godt for de russiske soldatene å fraternisere med den tyske befolkningen, men likevel forbauses russerne stadig over tyskenes uhyre hjelpsame underdanighet. Men russerne blir rasende når "Herrefolket" ropet "Rød front" og erklærer at de egentlig har vært kommunister hele tiden.

De engelske korrespondenter som kom til Krefeld dagen etter at byen var erobret, ble meget forbauset over å finne flese store fabrikker i full drift og tilsluttedes var kraftverket helt uskadd. Arbeiderne fortalte at myndighetenes siste ordre hadde vært: Ødelaggingen maskiner, hold driften i gang, og til bakreftelse av dette viste de fram et trykt oppslag som gikk ut på det samme. Dette tyder nesten på at de tyske myndighetene har godtatt vår besettelse av viktige byer,

VÆR FORSIKTIG

framholder Daily Express. Korrespondentene hadde gått inn på kontorot i den største fabrikk og opplyst at panserkoepet var låst. "Ja, men øllene er her", sa en av arbeiderne tjenestvillig.

Volksturmene hadde forsøkt å bygge sperringer på vegen mot Köln, men disse betydde liten eller ingen forsinkelse for de alliertes framrykning. Flere av de gjenværende innbyggerne i Köln baktraf at den tyske hæren gjorde et meget trist inntrykk da den trakk seg ut av byen. Soldatene hadde klaget over at de ikke angang hadde guvernemissionen, og stemningen blant troppene var dystor. Flere av den gjenværende befolkningen går med evakueringsbefalingen i lommen. "Guds kjølov og takk at vi er her ennå", sier de.

De allierte korrespondentene besøkte en offentlig "tilfluktubunker" i Köln hvor 4.000 mennesker hadde innrettet seg. Deres hjem i dag er et stykke av betonggelvet i den mørke bunkeren hvor de har stellet det da ennå måtte ha av eiendeler. En gammel tysker kom bort til korrespondentene og slo ut med hånden: "Mine herrer, slik ser resultatet ut av 12 års Hitlerstyrel!"

TAP FOR DEN NORSKE HANDELSFLÅTE.

Den norske skipsfartminister, Arne Sunde, har meddelt at den norske flåte hittil har mistet skip på tilsammen 2.800.000 tonn. Dette er halvparten av den norske handelsflåte som befant seg utenfor Norge den 9. april 1940.

NORDMENN PÅ SKOLE I SVERIGE.

De norske myndigheter i Sverige gjør alt for å fortsette den avbrutte undervisning for norsk ungdom og menn. Det er i alt 1431 nordmenn som i dag er olovere i Sverige. 220 studerer ved svenske universiteter og en rekke er elever ved tekniske skoler. Endelig har mange mottatt undervisning på korrespondanse. Det er otterhvort blitt ikke så få nordmenn som har klart å avslutte sin utdannelse i Sverige og avlagt eksamen.

SEND VIDERE.

SISTE NYTT

Lørdag, den 10. mars 1945.

Nr. 59.

V V

London, 9.3.1945, kl. 18.30.

VEST. I nord har britiske styrker inntatt Xanten og rykker videre fram øst for byen. I Woselbruhodet raser det voldsomme kamper i lommen som nå lare er 8 km² stor. 1. amerikanske armé er gått over Rhinen sør for Bonn, og tanks og infanteristyrker utvider i nord bruhodet. Det telegrafes i ettermiddag at det hele forløper bra og at tyskerne hittil ikke har satt i gang noen alvorlige motangrep. Det ser ut til at de allierte vil spre seg fra bruhodet. For øvrig når det dyp hemmelighetsfullhet om de oppnådde terrengvinninger, og det er ikke engang fra offisielt hold bekreftet at overgangen fant sted ved Remagen som ligger like ved elven Ahrs utløp i Rhinen, omtrent midt mellom Bonn og Koblenz. Skjønt dette ble meldt av flere frontkorrespondenter. Disse beretter i dag at 1. armé har tatt den forreste rekke høydebrag med storm og dermed berøvet tyskerne viktige observasjonspunkter. Den siste melding fra tysk hold omtaler heftige kamper ved Linz, 4 km. sør-øst for Remagen.

General Eisenhower har sendt et gratulasjonstelegram til sjefen for 1. amerikanske armé, general Hodges.

LUFTKRIGEN. Allierte bombefly angrep i går 6 byer bak fronten, og i ettermiddag har en stor styrke britiske bombefly angrepet 2 bensolfabrikker i Ruhr og jern-

London, 10. 1945, kl. 6.30.

VEST. Bonn er falt. Det meldes at byen er forholdsvis lite skadd. Huset hvor Beethoven er født er i behold. - Styrker fra 1. og 3. amerikanske armé har oppnådd kontakt, ca. 6 km. sør for Remagen og har omringet 6 tyske divisjoner. 3.200 fangene ble tatt, blant annet en general. Brufestet på østenden av Rhinen ved Remagen utvides jevnt og sikkert. Erpel er inntatt. - Lenger sør har 3. armé tatt byen Mülheim, 6 km. fra Koblenz. En ny amerikansk armé, den 15., er nå i virksomhet på Vestfronten under ledelse av generalløytnant Gorold.

banemål i Rhinland. Tidligere i dag angrep 1.000 svære amerikanske bombefly, eskortert av 400 jagere, mål i Kassel og Frankfurt a.M. I natt angrep britiske bombefly i stor styrke mål i Kassel, Hannover og Hagen, og andre fly bombet Blum & Voss ubåtverfter i Hamburg. For 17. natt på rad ble Berlin i natt angrepet av britiske Mosquitos. Etter alle disse britiske operasjoner savnes bare 4 fly.

ØST. Marsjal Sjukovs styrker truer nå Stettin fra Oderes østbredd og står bare 7 km. borte i utkanten av Altdamm. En viktig bru over Oder er ødelagt. Lette tyske sjøstridskrefter arbeider i Odermunningen for å føre bort innenluttede tyske garnisoner på elvens østbredd. Lenger det er marsjal Rokossowskys arméer innen synsvidde av Danzig hvis utkanter ligger under kraftig artilleriild. Det foreligger ingen russisk bekreftelse på den tyske melding om at det raser gatekamper i Küstrin.

DET FJERNE ØSTEN. I Filippina holder den japanske motstand i Mandalay på å bryte sammen. Øst for byen er kanalen overskredet, og vest for byen er et viktig støttepunkt inntatt. På Luzon har amerikanerne utvidet sitt område nord-vest for Manila. På Iwojima er amerikanerne nådd fram til nord-østkysten hvor 5.000 japanere gjør fanatisk motstand.

LUFTKRIGEN. Berlin hadde i natt sitt 18. bombeangrep, det hittil kraftigste. Over 1.000 tonn bomber er kastet over Berlin på disse netter. - Allierte fly fra Italia har bombet Brennerjernbanen igjen og Graz i Østerrike samt jernbanemål i Jugoslavia.

ØST. Marsjal Rokossowskys styrker har forlatt et nytt gjennombrudd til Østersjøen ved Stolpmunde og Rügenwalde og tatt byene Stolp og Schlawe. Den tyske lommen er således skåret i to. - Marsjal Sjukovs styrker har brutt hovedirer mellom Stettin og Altdamm, som nå er nådd.

DET FJERNE ØSTEN. 1/3 av Mandalay er nå tatt.

Mappe 68
Ekspl. 60 A.
Dato 10.3.45.
A-15226/45.
Lær. 0338

CHRISTMAS MÜLLERS HILSEN TIL DEN NORSKE HJEMMEFRONT.

"Det norske Folks Kamp mod Okkupationsmagten, som den formede sig fra den første Dag, blev af aldeles afgørende Betydning for det danske Folks Kamp. Det er ikke for meget at sige, at vi i Danmark i April og Maj 1940, trods Fortvivlelsen over vor egen Stilling spekulerede allermost paa, hvorledes vi vilde gaa Norge i det Kamp. Fra Tid til Tida fulgte vi spændt Begivenhedernes Udvikling. Vi følte stærkt, at det norske Folk bar sig ad, som vi selv burde have gjort det. Den norske Hjemmefronts Kamp har jo formet sig anderledes end vor. Nordmændene havde kun nogle faa Maanedes Stilstand før 25 September 1940. Vi havde mange Maanedes Stilstand og Tid til at forberede os. I den Periode kom Norges Kamp til at betyde enestaaende meget for os, idet vi hjemme Maaned for Maaned lærte at forstaa, at vi maatte handle som den norske Hjemmefront. "Norske Tilstande" blev ikke blot for os en Gløse, men simpelthen et Begreb, vi stillede imod. Norge har ved sin Krig og sin Hjemmefronts Kamp vundet sig Førstepladsen i Norden, og hele Verden ved, hvilken uvurdelig Indsats Norge har ydet."

Disse maaned og forplikter oss til øket innsats.

NYE AKSJONER MOT NORSKE OFFISERER.

Man venter at tyskerne vil foreta nye aksjoner mot de norske offiserer som ennå befinner sig i landet. Aksjonen skal denne gang etter forlydende omfatte alle lavere befa.

FINNLAND.

17. og 18. mars holdes det valg i Finland. Gatebildet i Helsinki preges alt av valgplakatenes sterke farger, med "Demokratiets være eller ikke være", og "Før Foederlande - Gjenoppbygging" o.l. Finland er det 49. land som er i krig med Tyskland. I alt har Finland vært i krig med 9 stater.

NÖYTRALE STATER.

Det er bare 6 nöytrale stater igjen som ennå har diplomatisk representasjon i Tyskland, nemlig Sverige, Sveits, Spania, Portugal, Eire og Afganistan.

NY KATEGORI ANGIVERE.

Vi ser nå dagstøtt rundt omkring i Oslo en ny kategori angivere - de bevapnede patruljer av Hirdens Bedriftsvern som er opptatt med å ransake forbipasserende nordmenn. De quislinger som skulle være så uheldige eller rettere sagt heldige å finne "ulovlig" materiale og siden anholder den person som går med sakene på seg, de risikerer selvsagt samme skjebne som andre angivere - enten nå eller når keigen er slutt om kort tid.

VETERINÄRDIREKTÖR KLEVAR.

Veterinärdirektör och nazist Klevar som döde forleden dag, ble skutt av tyskerne om kvelden fordi han ikke stoppet på anrop Av og til har tydeligvis terroren likevel en mening.

NORGE.

For en tid siden ble det i en grøft i Gransherad funnet liket av en mann som vist seg å være en beryktet angiver ved navn Erling Solheim. Solheim som i det siste har drevet en bokhandel på Moss har arbeidet for Gestapo og som spesialoppgave hatt å bringe opplysninger om nordmenn som skjulte seg til fjells. Han var nå på tilbakeetur etter en undersøkelse i Efransherad, men hjemmestyrkene oppsporet ham så han fikk denne gang ikke hevet sitt hode som skal ha vært fastsatt til 100.000 kr.

ENGLAND.

Den tsjekkosllovakiske statsminister og 13 andre framstående tsjekkere er reist fra London for via Moskva å fortsatte til sitt heimland.

TYSKLAND.

En 20-årig österriksk kvinne, som i 1943 inngikk en kjärlighetsforbindelse med en fransk krigsfange, er av spesialdomstol en dömd til 18 måneders tukthus fordi hun "på det groveste har såret den tyske folkets fölelse og kvinneäre".

LÖFTE FRA HITLER.

Hitler har lovet at Norge skal bli fritt när Tyskland har vunnet krigen - det stje för eller etter evakueringen av Berlin?

SISTE NYTT

Mandag, den 12. mars 1945.

Nr. 60.

V V

2. årg.

London, 10. og 11. 3. 1945, kl. 18.30.

VEST. Det meldes at all organisert motstand mot den allierte 21. armégruppe vest for Rhinen er opphört, og at de allierte holder hele linjen fra Nijmegen til Koblenzavennittet. 23.000 tyskere er avskåret på Rhinens vestbredd. Amerikanske armé utvider stadig sitt bruhode ved Remagen trass i voksende tysk motstand. Amerikanske forsterkninger strømmer til, og stillingen styrkes fra time til time. Amerikanske tanks rykker östover langs autostraden. Tyskerne melder om harde kamper på en 13 km. bred front langs Rhinens östbredd mellom Honnef og Linz, men dette bekreftes ikke fra alliert hold. Andre styrker fra 1. armé har erobret Bonn, Bad Godesberg og Andernach. 3. amerikanske armé har på 48 timer foretatt en framrykking på 100 km. og har blant annet erobret en landsby som ligger 3 km. nord-vest for Koblenz. Fra Moselfronten blir det meldt at 30 km. av Mosels vestbredd er ryddet, og at amerikanerne lördag erobret 20 byer og landsbyer.

LUFTKRIGEN. Lördag angrep 1.350 tunge amerikanske bombefly, eskortert av 500 jagere, mål i Soest, Paderborn og Dortmund, og britiske bombefly, eskortert av 400 jagere, angrep mål i Essen.

London, 12.3.1945, kl. 6.30.

britiske og polske jagere, har angrepet syntetiske oljeanlegg i Ruhr. Natt til söndag angrep britiske Mosquitos Berlin for 19. natt på rad. **ÖST.** Marsjal Rokossowskys styrker kjemper i Danzigs söndre forstöder og har lagt byens sentrum under artilleriild. Hovedstyrken står 15 km. fra Danzig, og andre styrker er 20 km. borte. Det meldes at kampene om byen nå går inn i sin avsluttende fase. Russiske styrker rykker også fram nord-vest for Danzig og står 19 km. fra Gdynia. Ved Stettin er hele östbredden av Dammsøer Sø tatt av marsjal Sjukovs armé som også har erobret en del av Altdamm og det höytliggende terräng sør for byen. Moldingene fra Küstrin området er sperret, men tyskerne taler om sterke kamper i byen. Ved Halationsjøen har tyskerne satt i gang angrep, men deres lokale framgang har påført dem store tap. **DET FJERNE ÖSTEN.** I Burma er halvparten av Mandalay på allierte hender, og ringen om den japanske garnison strammes ved et nytt angrep sør-vest for byen. Natt til lördag angrep 300 amerikanske superbombere av typen B 29 mål i Tokio hvor 1.000 tonn brannbomber ble kastet. Det oppsto voldsomme branner i byen, og oppderfly rapporterer et brannene brer seg. Om lag 3.500 bygningskomplekser er lagt i aske.

VÄR FÖRSIKTIG.

SEND VIDERE.

I sin proklamasjon forteller Hitler oss at han har fått en ny fiende: Ved siden av den jødisk-plutokratisk-bolsjevikiske verdenspest har nå også skjebnen sluttet opp. Ikke desto mindre er denne fiendekøalisjonen så krigstrett at det nå bare gjelder å holde ut litt til for det tyske folk, så må det seire. - Hva har Hitlerne frontoffiserer å si til alt dette hjernevævet? [e har ikke inntrykk av krigstretthet hos fienden, som stormer hardere på for hver dag som går.

En gang var mars Hitlers overraskelsesmåned: 16. mars 1935 innførte han alminnelig verneplikt, 17. mars 1936 besatte han den venstre Rhinbreidd i den tidligere demilitariserte sone, 11. mars 1938 sendte han sine stormtropper inn over Østerrikes grenser, 15. mars 1939 marsjerte de videre inn i Tsjekkoslovakia. I 1940 ble han for første gang litt forsinket, i det hans tropper først trengte inn i Norge og Danmark 9. april. Temmelig nøyaktig ett år etter kom Balkan-felttoget. Dermed var det også slutt.

I 1945 gikk allierte tropper over på Rhinens høyre breidd den 7. mars, 9 år etter at Hitlers soldater første gang gikk over på venstre breidd. For første gang siden Napoleonskrigene står allierte soldater på høyre Rhinbreidd, for første gang siden 7-årskrigen står russerne foran Berlin. Ddt er resultatet av Hitlers "geniale" krigføring.

QUO VADIS?

Dagens bilde fra Tyskland er mosterlig uttrykkt av en fransk karikaturtegner: På en øde og østveg et steds i Riket møtes to flyktningestrømmer. Den ene fra Frankfurt an der Oder, den andre fra Frankfurt am Main. Teksten under bildet er lakonisk: "Quo Vadis?"

TEMPO

U.S.A. og U.K. -minister Stettinius er en mann som ikke lar tiden løpe fra seg: Etter å ha konferert med Molotov i Moskva tok han avskjed med ham en tidlig formiddag, og ble samme dags aften mottatt av Haile Selassie i Kairo. 48 timer senere satt han i fortrolig samtale med president Vargas utenfor hennes sommerbolig ved Rio de Janeiro. Neste dag kunne han ta fatt på sitt arbeid i Washington igjen!

Den norske regjering i England har inngått en avtale med en gruppe amerikanske banker, representert ved The National City Bank, om en kreditt på 16 millioner dollars som skal stilles til Norges disposisjon etter frigjøringen av landet. Lånet har en løpetid på tre år, og renten er satt til 2 % de to første år og 2 1/2 % det tredje. Hensikten med dette lån er å lette leveringene av forsyninger til Norge, og summen vil bli overlatt til norske forretningsbanker.

MURBREKKERTAKTIKK.

Russerne nærmer seg Breslaus sentrum; med sine rike erfaringer i slike kamper benytter de sin "murbrekkertaktikk". D.v.s. de skyter brosjer midt i kvartalene, trenger inn med tanks og infanteri, sloper artilleriet etter, skyter en ny brosjé o.s.v. Slik borer de seg fram, tvors gjennom den tetteste bebyggelsen, og knuser metodisk all tysk motstand under ruinene.

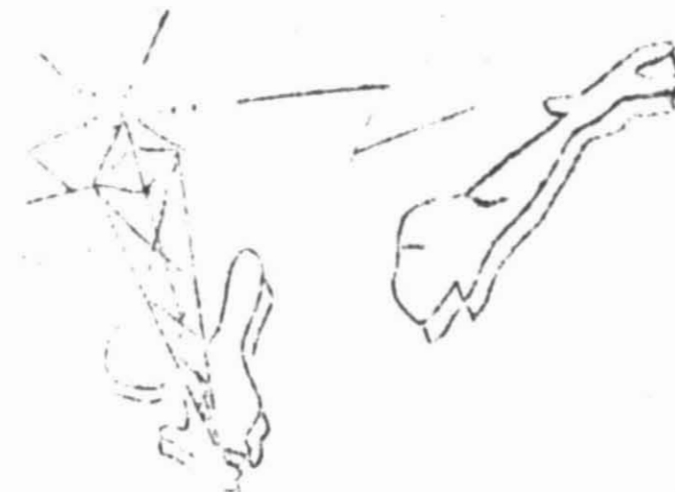
TYSKE FLYKTNINGER.

Store mengder tyske flyktninger fra øst velter dag og natt inn over den dansk-tyske grense og sprer seg over store deler av Sønder-Jylland. Majoriteten av flyktingene består av kvinner og barn, utmattede etter de hårde strabaser og nedbrutt av de lidelser de har gjennomgått. Mange er også kommet i land i Flensborg etter en redselsfull reise over Østersjøen, hvor allierte flyvere og minner har gjort transporten til et halvde uten like. Mange har vært på flukt i flere uker, og en stor del kom aldri fram.

Denne flyktningestrøm kan bare sammenliknes med den som fant sted fra Nord-Norge etter tyskernes ødeleggelsesarbeide der. Det er ikke meget igjen av "horrefolk" over disse menneskevrak.

UNDERJORDISKE FABRIKKER.

I Schlesia er russiske tropper kommet over et underjordisk Ruhr. Kolossale fabrikanlegg var her lagt så langt under jordens overflate at ingen bomber kunne ha ødelagt dem om de var blitt oppdaget. Store ammunisjonslagre ble også funnet. Fabrikkerne kommer nå til å arbeide for russisk regning, idet tyskerne bare rakk å ødelegge ubetydelige deler av dem.

SISTE NYTT

Onsdag, den 14. mars 1945.

Nr. 62. 2. årg. V

London, 13.3.1945, kl. 18.30.

VEST Fra sitt bruhode ved Remagen rykker amerikanerne betover og er nådd et punkt mindre enn 3 km. fra autostradaen Frankfurt-Köln. Noen mindre tyske motangrep ble slått tilbake i går. Tyskerne fører fram reservepancerdivisjoner, og enheter av den 10. panserdivisjon er observert. I strakter av bruhodet har tyskerne konsentrert 50 tanks og selvdrevne kanoner og beskytter dette avansert med langtrekkende kanoner. Ludendorffbrua er noe skadd, men allierte forsyninger kommer stadig over. På Mosalyronten behersker nå 3. amerikanske armé hele Mosala nordbreidd med unntak av 10 km. Tyskerne vant noe terreng i går ved motangrep nær Trier.

ØST I går ettermiddag rettet om 1000 britiske bombefly et angrep mot Dortmund hvor en rekordlast på 5.000 tonn sprengbomber ble kastet og kolossale ødelivelser gjordes. 600 amerikanske fly bombet skiftetomter mellom Ruhr og Frankfurt a.M., 650 amerikanske maskiner bombet Svanerunden, 25 km. foran Sjukovs styrker ved Oder. Britiske Mosquitos angrep i går kveld Berlin for 21. gang på rad.

ØST I Danzig og Gdynia er tyskerne nå helt isolert etter at russerne har sprengt seg fram til kysten. De står nå 9 km. -- V --

London, 14.3.1945, kl. 6.30.

VEST Allierte tropper er samlet nord for fronten i Rhinland. 1. amerikanske armé har på ny trykket fram ved Remagenbruhodet. 3. amerikanske armé reduserer jevnt og sikkert den fiendtlige lomme i nordre Eifel som nå er 10 km. lang og 6 km. bred. Tyskerne er drevet ut av 8 landsbyer.

ØST Tunge britiske fly har angrepet Hannover i Søndre utkant av Ruhr. Fly fra Italia har bombet Regensburg i Bayern og har rettet nytt angrep mot Brennerpasset

fra Gdynia. I Danzig bygger tyskerne nå barrikader.

Etter inntakelsen av Küstrin, det tyske bolverk 80 km. øst for Berlin, ventes et russisk angrep på Frankfurt a.d.Oder. Kampen om Küstrin var en av de hardeste på lang tid og betegnes i russiske aviser som "langsom, hensynsløs og blodig". Forstad etter forstad ble ryddet, og den tyske garnison ble nedkjempet etter at den var splittet i 3. Bare noen få tyskere kom over elva. Det ventes harde kamper om hver tomme jord vest for Küstrin.

I Ungarn fortsetter tyskerne sin offensiv og har hatt svære tap. På 8 dager har de tapt over 350 tanks og tusenvis av falne.

DET FJERNE ØSTEN. I Mandalay fortsetter oppryddingen. Fortet ble i går kraftig angrepet av jagerbombere. Det er bemannet med japanske selvmordetropper og har murer som er 4 meter tykke, 8 meter høye og 8 km. lange.

SVENSK AVISER melder at de norske offiserer i Luckenwalde skal flyttes til ukjent oppholdssted. Ingen flytting hadde funnet sted pr. 2. mars.

Det meldes at 470 norske studenter er flyttet til Buchenwalde.

hvor jernbåren er brutt på minst 17 steder. Berlin har hatt sitt 22. nattangrep. Alle veger til Ruhr er nå avskåret.

ØST Det meldes om ny framgang i Danzig-Gdynia-området.

Marsjal Sjukov samler sine tropper til ny offensiv, enten mot Frankfurt a.d.Oder eller mot Berlin, men det sies at kampene mot Berlin allerede er begynt.

DET FJERNE ØSTEN. Det meldes om ny landgang på 2 små øyer vest for Iwojima.

DET DANSKE FRIHETSRAAD

Det later til å være påfallende sterk enighet i Danmark når det gjelder de aktuelle oppgaver og planer - kanskje sterkere på hjemmefronten enn blant de danske flyktninger. Den danske folkestemning er samlet og fast, og det danske folk er forvisst om at befrielsen snart vil komme. Danskerne har forberedt seg grundig til den stunden. De vet hva de vil og hva de skal utrette. Det skal ikke drives noen særpolitikk, fram for alt skal det ikke oppstå noen grovkrise. Dette garanterer Frihetsrådet, som - ved sin autoritative stilling og ved sin forbindelse med de andre danske hovedfaktorer, først og fremst de gamle riksdags- og regjeringskretser, - har ledet den danske motstandsbevegelse.

Frihetsrådet arbeider døgnet rundt "for å gjøre sin egen regjeringstid så kort som mulig". Enkelte tror at tyskerne nå til dels har kjennskap til Rådets sammensetning, men det er lite sannsynlig da medlemmene er usedvanlig flinke til å holde seg unda Gestapos fangarmer. Forøvrig utøves makten gjennom mellomledd, så tyskerne kommer ikke fram til sentrum. De kan imidlertid konstatere at også kommunistene følger Frihetsrådets direktiver, og alt tyder på at Rådet representerer alle befolkningslag.

Hvordan forholdene i Danmark blir etter krigens slutt, beror kanskje meget på riksdagsvalget. Dette valget kommer til å avgjøre regjeringsspørsmål på lang sikt. Den provisoriske regjering får forøvrig nok å gjøre i overgangstiden. Til dens oppgaver hører løsningen av utenrikspolitiske og økonomiske spørsmål, fengsling av nazistiske elementer, oppløsning av tyskernes ledestyrker, suspensjon av embetsmenn som har samarbeidet med fienden, opphevelse av tysk-inspirerte lover og forordninger, befrielse av fengslede patrioter, gjeninnrettelse av tjenestemenn som er avsatt etter tysk ordre og utskrivning av frie valg til Riksdagen.

Som man ser er det ikke lite den provisoriske regjering får å sysle med. Sikkert kommer det til å ta år før dette programmet blir gjennomført. Men Frihetsrådets ideelle innsats og dets handlegkraftige menn kommer til å leve med i det som da utrettos. Den nye tids regjering vil helt sikkert føle seg som Frihetsrådets arvtager.

VÆR FORSIKTIG.

HVEM HAR VILLET KRIGEN?

Nylig ble store mengder av anti-tyske soldatbrosjyrer drysset ut på gatene en natt i Oslo. Fra en av dem henter vi følgende klare og greie oppsats:

Hvem har villet krigen?

England - som inntil sommeren 1939 ikke hadde alminnelig vernoplykt og som i 1935 opprettet flåteavtalen med Tyskland om ubåt-paritet, og som ved krigsutbruddet ikke engang hadde 100 tankes?

Polen - som ikke engang hadde mobilisert holt da de tyske arméer brøt inn over grensen, som praktisk talt ikke hadde noe luftvåpen eller luftvernsskyts, hvis arméer måtte kjempe mot kavalleri mot panserdivisjoner og hvis motstand var brutt sammen på 3 uker?

Frankrike - som i 1936 gjennomførte 40-timers ukon, hvis flyproduksjon i 1938 var 39 maskiner i måneden, hvis arméer delvis var utrustet med våpen fra forrige verdenskrig, og hvis motstand var slutt etter 6 uker?

Eller nasjonalsosialismen, som begynte opprusting i største målestokk i 1934, som skapte parolen "kannner i stedet for smør" i 1935, som på 6 år brukte 90 milliarder riksmark til rustinger, som fra mars 1938 hvor sjetten måned under krigstrusel annekterte nytt land - hvis "führer" i august 1939 erklærte: Jeg vil heller føre krigen nå i 50 års alderen, enn seinere når jeg blir 55 eller 60 år.

EROBREDE TYSKE BYER

Pr. 12 mars har de allierte erobret 65 tyske byer med mere enn 10.000 innbyggere. Av disse er 8 på over 100.000 innbyggere. Byenes samlede befolkning utgjorde 3.241.000. Herav er 43 med 1,4 millioner innbyggere erobret av russerne og 22 med 1,8 millioner av anglo-amerikanerne.

FRA VESTFRONTEN

Den tyske vestfrontfange nr. 1.000.000 er blitt intervjuet av en amerikansk journalist. Det var den 30-årige feldwebel N.N. fra Nürnberg. Han uttalte at han meget heller ville ha vært fange nr. 1, så hadde han blitt spart for mange uhyggelige opplevelser og slit og elendighet.

I tiden fra den 6. juni 1944 til den 10. mars 1945 er det innbrakt 1.020.365 tyske fanger.

SEND VIDERE.

SISTE NYTT

Torsdag, den 15. mars 1945.

Nr. 83.

V V

London, 14.3.1945, kl. 18.30.

VEST. 1. amerikanske armé utvider sitt bruhode ved Remagen, den har rykket fram i sterkt kupert terreng og møter hard tysk motstand. Fra i morgen har amerikanerne hatt en framrykking på 1 km. og står nå 10 km. øst for Rhinen ved et punkt som ligger 2 km. fra autostraden Köln-Frankfurt a.M. Det raser voldsomme kamper i Hünningen, og tyskerne er praktisk talt drevet ut av hele Hünnef.

Vest for Mosel rydder avdelinger av 3. amerikanske armé opp i de gjenværende ørklommer, de tok i går en lag 7.000 tyske fanger.

På Saarfronten har amerikanerne hatt god framgang i sin nye offensiv, og de rykker fram på en 18 km. bred front. De har nådd et punkt 15 km. øst for Saarboung etter å ha erobret 13 byer.

LUFTKRIGEN. I går angrep Mosquitos mål øst for Rhinen og ødela en mengde vogner i Borken. Britiske bombefly satte i går store deler av Regensburg i brann, og røyken steg opp til 5.000 meters høyde. De amerikanske fly har fortsatt med sine dagangrep på tyske mål, og over 1.250 tunge bombefly, ledsaget av 650 jagere, angrep oljeraffinerier i Nord-Vest-Tyskland, jernstøperier i Hildesheim og båt-skur i Yimujden i Nederland.

London, 15.3.1945, kl. 6.30.

VEST. Brufestet ved Remagen blir fremdeles utvidet. Det meldes om framgang til 1 1/2 km. fra autostraden Köln - Frankfurt a.M.

7. amerikanske armé har nådd elven Saar vest for Saarboung.

LUFTKRIGEN. Britiske fly kastet i går 10.000 tonn bomber over Tyskland for første gang. Blant målene var Bielefeld, som ligger på linjen Ruhr-Rhin-fronten. Mosquitos bombet i natt Berlin for 25. natt på rad.

ØST. Sørvest for Königsberg falt i går 4.000 tyskere, 2.000 fanger ble tatt.

ØST. Russiske styrker trekker seg sammen øst for Gdynia og Danzig. De rykker fram mot havnen i Gdynia med store styrker tanks og infanteri fra vest, nordvest og nord og beskytter havnen med sitt artilleri samtidig med at flyvåpnet hindrer evakueringen av byen. 3.000 tyskere falt i går, 1.000 fanger ble brakt inn og 52 tankes ødelagt. Slaget om Danzig nærmer seg nå sin avslutning.

Lenger sør saaler marjal Sjukove armé seg til et nytt frestet mot Berlin. I Küstrin ble det tatt 3.000 fanger, deriblant garnisonssjefen.

I Ungarn forsøker tyskerne fremdeles å trenge fram til Donau, de tapte i går en mengde menn og 95 tankes.

DET FJERNE ØSTEN. I Burma har indiske tropper fullendt innsirklingen av Mandalay med erobringen av byen Maymye, 40 km. fra Mandalay. Maymye var tidligere hovedkvarter for japanernes 18. armé.

Flere hundre superbombere angrep i går Osaka, Japans nest største by, og satte med de 2.000 tonn nedkastede brannbomber hele byens industriområde i brann. Andre superbombere angrep Hanoy og Haifong i Førges Indokina.

I det japanske Overhus ble det i går blant annet uttalt at brannvesenet i Tokio ikke har nok mannskap og utstyr.

DET FJERNE ØSTEN. amerikanske troppen gikk i går i land på Gyanes øst og Siam, øst for Mandalay.

Det amerikanske flagg er heist på Iwojima. En del japanere gjør fremdeles svak motstand.

NORGE. Det meldes at Hindens Bedriftvern ved sine undersøkelser på Oslos gater har begynt med en ny framgangsmåte. Et par sivilkledte hirdfolk stiller seg opp på gaten et stykke fra det sted hvor undersøkelsen foregår. De utgir seg for jøssinger og adværer hvilekende folk om visitasjonen. Hvis man da forsøker å forsvinne i en annen retning, går hirdfolkene kibben i en.

Mappe S.
Ekspl. 63
Dato 15.3.45
A. 50176
K.N.V. 835

TSJEKKOSLOVAKIA

Det er i dag 6 år siden tyskerne rykket inn i Tsjekkoslovakia og erobret hele landet uten kamp. Tsjekkerne forsto at det ville ha vært det rene selvmord på den tid å sette seg til motverge mot den mektlige tyske hær, og Hitler kunne notere en ny politisk seier. Den 15. mars 1939 holdt Hitler sitt inntog i Böhmens gamle hovedstad Praha - på årsdagen for inntoget i Wien - men denne gang ble han ikke mødt av et jublende folk. Tsjekkerne visste hvilken skjebne de nå gikk i møte, de kjente den nazistiske voldspolitikk og den tyske imperialisme, som ikke kan tåle at andre folk får leve sitt frie nasjonale liv.

6 år er ikke en lang tid for det tsjekkiske folks tusenårige historie, men disse 6 år har satt merker etter seg som seint eller aldri vil bli hvisket ut. Den nasjonale utslettelsespolitikk som tyskerne så planmessig har gått inn for i Böhmen og Mähren, kan neppe finne sin like i verdenshistorien, og den er for det tyske folk en skamlett som ikke vil bli glemt.

Men trass i alle lidelser og tyskerenes forfølgelse av alle tsjekkiske patrioter har dette folket holdt ut uten å bøye seg for de tyske overfallsmenn. Den tsjekkiske motstandsbevegelse er sunn og sterk, og den har gitt kraft til andre undertrykte folk.

Våre tanker er i dag hos tsjekkerne, dette frihetselskende folket som har kjent den tyske jernhel kanskje i en krasere form og i en lengere tid enn noe annet folk. Tsjekkerne hadde bare hatt nasjonalt selvstyre i 21 år, de viste da at de hadde evnen til å styre og lede en demokratisk stat.

Når Tyskland har tappt krigen, vil tsjekkerne igjen bli herrer i sitt eget land, og vi vil da håpe at dette folket som nå har holdt så tappert ut, snart vil overvinne i seg og etterkrigstidens vaner og komme over i fredelige og sunne forhold uten for mange indrepolitiske stridigheter.

ENGLAND

I Underhuset meddelte utenriksminister Eden den 14. mars at den britiske regjering hadde fått underretning fra den

VÅR FORSIKTIG

russiske regjering om at ministeriet Radesou i Romania ikke ønsket å holde orden bak de russiske linjer, og da det dessuten hadde fascistiske tendenser, måtte en ny regjering utnevnes. General Radesou hadde søkt tilflukt hos den britiske utsendning, og da det ikke er grunn til å tro at han personlig hadde forbrutt seg, vil han få asyl hos briterne. I Romania er det 3 britiske og 2 palestinske avis-korrespondenter, og russerne har innført streng sensur.

På et spørsmål fra et av medlemmene om det var grunn til å tro at Vatikanstaten skjulte krigsforbrytere, svarte Eden benektende. Det er forøvrig dementert at det er opptatt forhandlinger mellom Sovjetunionen og Vatikanstaten.

Et medlem av Underhuset som spurte Eden hvorledes det vil bli gått fram med Mussolinis tidligere utenriksminister greve Grandi, fikk til svar at Grandi ikke står oppført noe sted som krigsforbryter.

Statsminister Churchill meddelte Huset at høyst 2.000 hollandske barn ad gangen vil få besøke England. Barna skal oppholde seg i landet i 2 måneder, først i leir og siden i private familier. De første 1.000 barn er allerede kommet.

Lord Tempelwood sa i en tale at det trenges en mann av Nansens støpning for å få Europa på fote igjen.

KINA

Verdens største damning blir nå planlagt i Kina. Den skal bli bygd ved munningen av Yangtse-Kiang i nærheten av Chungking. Det regnes at 25 millioner hektar land vil nytte godt av demningen, og kinesiske ingeniører erklærer at den vil forebygge de svære oversvømmelser og redde millioner av mennesker fra den tunge hungeren som ofte fulgte oversvømmelsene. Demningen vil også gjøre en økt skipsfart på selve elven mulig, og man mener at skip på 1.000 tonn vil kunne gå mellom Shanghai og Chungking.

HOLLAND

Holland vil få et lån på 1.000.000.000 dollar i Amerika, og amerikanske aviser betegner det som innledningen til et nytt kapittel i U.S.A.'s finansvæsens historie.

SEND VIDERE

SISTE NYTT

Freddag, den 16. mars 1945.

Nr. 64.

V V

2. årg.

London, 15.3.1945, kl. 18.30.

VEST: Nord for Köln drives østet patruljevirkosomhet fra begge parter.

1. amerikanske armé øst for Remagen står mindre enn 1 km. fra autostraden Köln - Frankfurt a.M. og beskytter deler av denne med maskingevær.

3. amerikanske armé har i løpet av de siste 24 timer opprettet 2 betydelige bruherover Mosel sørvest for Koblenz, er trengt 5 km. øst for elven og har rensat 11 mindre byer for fienden. Ingen av bruenene mellom Trier og Koblenz er farbare så amerikanerne måtte sette over elven i stormbåter. Andre styrker fra 3. armé står ved et punkt 15 km. øst for Saarburg. Også 7. amerikanske armé er nå gått til angrep, har rensat et tysk lømme og rykket 6 km. fram til elven Saar vest for Saarbrücken.

LUFTKRIGEN: I dag har over 1.350 tunge amerikanske bombefly, eskortert av 700 jagere, angrepet militære mål i Berlinområdet, blant annet de store jernbanetomter i Uranienburg. Britiske bombefly angrep i natt mål i Homburg, 25 km. øst for Saarbrücken, og i Zweibrücken og støttet dermed den 7. amerikanske armés offensiv. Andre britiske fly bombet et fabrikkanlegg til framstilling av syntetisk olje i Lützendorf ved Halle. Av de 1.000 fly som deltok i disse operasjonene, savnes 12.

London, 16.3.1945, kl. 6.30.

VEST: Ved Remagen-bruhodet er 4 byer til tatt. Forøvrig er brannpunktet for kampene på vestfronten nå trekanten Rhin-Mosel-Saar som begranses av Koblenz-Trier-Hagenau. 3. amerikanske armé som angriper nordfra, har etter å ha gått over Mosel tatt 11 byer og rykket fram 10 km. Koblenz er omgått. De amerikanske styrker rykker fram mot Boppard ved Rhinen. 7. amerikanske armé fortsetter sitt nye angrep mellom Saarbrücken og Hagenau på en 80 km. bred front og er rykket fram 5 km. Amerikanerne står 1 km. fra Saarbrücken. 1.000 fanger er hittil tatt.

Britiske fly brukte i går for første gang sine nye 10-tonns bomber under angrepet på jernbanevidukten ved Bielefeld som forbindes nettet i Ruhr med Mellom-Tyskland. Fjere bruspenn ble ødelagt. Disse nye bomber er 8 m. lange og har en diameter på 1 m. Russerne rykker støtt og sikkert fram mot Danzig og Gdynia, men er stanset ved Stettin hvor tyskerne gjør fanatisk motstand. Breslau blir rensat fra hus til hus.

Marsjall Malinowskys styrker har i Tsjekkoslovakia erobret støttepunktet Zwollen. DET FJERNE ØSTEN: På Mindanao er ytterligere 2 flyplasser erobret. Britiske ubåter har senket 74 japanske skip og skadet 25 andre under patruljetrakt i Stillehavet.

DANMARK: 7 danske patrioter til er blitt henrettet. Danmark overavømmes nå av tyske flyktninger og det er 20.000 av dem borte i Kiøbenhavn hvortil det forleden dag kom 3 båter med flyktninger fra Gdynia. 35.000 flyktninger er på veg til fots mot den danske grense sørfra.

BELGIA: Det meldes at rettrasjonen i Belgia blir fordoblet fra neste måned.

TYSKLAND: Ifølge tyske meldinger begår utlendinger næsten 1/3 av de voldsforbrytelser som finner sted i landet.

LUFTKRIGEN: 750 tunge amerikanske bombefly angrep i går den tyske generalstabs hovedkvarter sør for Berlin. 6.000 spreng- og et større antall brannbomber ble kastet. Amerikanske bombefly fra Italia har angrepet oljemål i Ruhland mellom Berlin og Dresden. Videre er oljebedrifter i Ruben ved Hagen bombet og oljeraffineriene i Meesburg. Berlin har hatt sitt 24. nattangrep på rad. De allierte fly angriper nå fra flyplasser i selve Tyskland.

ØST: Russerne har splittet den tyske lømme i to under framrykkingen mot Frisches Haff. Garnisonen i Kolberg er i ferd med å knuses

London Radio har fremlagt en rekke nye, interessante enkeltheter om de dramatiske begivenhetene i Tyskland 20. juli i fjor, og vi skal gjengi et sammendrag:

Oberst Claus von Stauffenberg søkte alt i 1942 kontakt med general von Witzleben og Leipzigs tidligere overborgermester, dr. Goerdeler. Von Stauffenberg var en fanatiker, som da han etter kampene i Afrika hadde mistet høyre arm og tre fingre på venstre hånd, besluttet å ofre sitt liv for å rydde Hitler til side og befri Tyskland for nazismen. Bevegelsen vokste raskt og omfattet snart en rekke av de høyeste sjefer i OKW, krigsskolene, reservehæren, administrasjonen, hærens spesialavdelinger og først og fremst de kjempende tyske hærer. Generalfeldmarschallene von Falkenhausen og von Stülpnagel, militære sjefer i henholdsvis Belgia og Frankrike, var blant de første som sluttet seg til. Likeledes generaloberstene Fromm, Zeitzler, Lindemann og en lang rekke andre kjente militære navn, foruten mange av rikets høyeste sivile embedsmenn. Hitlers påstand om at opprørsforsøket ble ledet av "en liten klikk av menn som for lengst er satt helt utenfor og som ikke har noen forbindelse med den tyske forsvarsmakt eller det tyske folk" ser på denne bakgrunn naturlig latterlig ut.

Da anglo-amerikanerne gikk til invasjon 6. juni 1944, fant de sammensyorne at tiden var inne; og imens hadde de funnet mannen som skulle innta plassen som forgrundsfigur, mannen som hadde folkets tillit og som de visste at fienden var villig til å forhandle med: Generalfeldmarschall Rommel.

Bevegelsen var nå meget sterk, og alt så ut til å måtte lykkes, men en rekke fatale uhell støtte til.

For det første ble Rommel hardt såret 7. juli og døde 14. oktober. Det er ennå ikke oppklart hvorvidt det var Gestapo som arrangerte bilulykken som skulle koste ham livet. Hitler var ikke til stede ved hans begravelse.

Imidlertid besluttet man seg til å la det gå løs den 20. juli. Det lyktes von Stauffenberg å komme inn i Hitlers arbeidsrom i hovedkvarteret. Det falt heller ikke vanskelig å få plasert dokumentmappen med helvedesmaskinen under kartbordet som Hitler og hans medarbeidere sto rundt. - Fra sideværelset hørte von Stauffenberg eksplosjonen, og det falt ham ikke et øyeblikk inn at nå var det annet fatale uhell inntruffet: Hitler var

bare lett såret!

Overskrevet om at Hitler nå var dyddet av vegen dro von Stauffenberg straks til Berlin, og sentralgruppen satte straks opprøret i gang. Ordre gikk ut til alle tyske hæravdelinger om straks å arrestere alle SS-offiserer og Gestapofolk og internere alle SS-mannskaper. I Paris og Bruxelles begynte straks Wehrmacht å etterkomme ordre.

Det tredje og avgjørende uhell for opprørsfolkene inntraff imidlertid da von Zeitzler ga kommandanten for Berlins vaktbatalje major Remer, ordre om å foreta de nødvendige arrestasjoner i Rikshovedstaden. Remer, som siden er blitt generaloberst og sjef for troppene på Berlinfronten, forlangte garantier for at Hitler virkelig var død, og ringte til Goebbels, som nettopp hadde mottatt melding om at der Führer bare var lettere såret. Goebbels ga øyeblikkelig Remer kontraordre og fullmakt til å foreta skytinger ved standrett om det ble nødvendig.

Da nazistene først hadde sikret seg invasjonens sentralgruppe, ble det en lett sak for dem å ta en forferdelig hevn. Befalshaveren i Frankrike, von Stülpnagel, forsøkte forgjeves å få von Kluge til å slå et slag for den saken han i virkeligheten sympatiserte med. Von Kluge ville ikke, og von Stülpnagel skjøt seg, mens Gestapofolkene i Paris hevnnet seg for den foremedelse de hadde lidet, på hans stabsoffiserer. Von Kluge orket ikke samvittighetsaskruplene og skjøt seg senere på året.

Generalenes opprør mislyktes, men i tiden fylde blir det fulgt av et annet som ingen tjenesteivrig major Remer vil kunne slå ned, og som ingen Hitler vil overleve: ARBEIDERNES OPPRØR.

SABOTASJE MOT JERNBANEN.

Den 14. mars kl. 21.50 skjedde det en kraftig eksplosjon i Stålsbanenes hovedkvarter, Jernbanetorget 8-9, Oslo. Denne bygning, hvorfra tyskerne dirigerer hele sin jernbanetraffikk, er fullstendig lagt i ruiner.

Samtidig er det foretatt en rekke vellykkede sabotasjehandling mot jernbaner i Sør-Norge. Bortimot 50 bruer skal være sprengt, og flere stillverk er ødelagt. Bare på Sørlandbanen er 6 bruer sprengt. Lokomotivtallen på Ski er gått i luften, og det kom her til skuddutveksling mellom våre hjemmestyrker og tyskere.

SISTE NYTT

Lørdag, den 17. mars 1945.

Nr. 65.

2. årg.

V V

London, 16.3.1945, kl. 18.30.

VEST. 1. amerikanske armé angriper langs hele Remagenbruhodets omkrets, presser tyskerne tilbake over hele linjen og har i løpet av de siste 24 timer slått tilbake 3 tyske motangrep og erobret flere landsbyer. Amerikanerne er rykket fram til en liten elv som flyter parallelt med Rhinen og har utvidet bruhodet til 20 km. lengde og en maksimumsdybde på 10 km. Det raser i dag harde kamper i en by som ligger ved autostradaen Frankfurt - K81n.

3. amerikanske armé er brutt ut av Moselbruhodet og trengt fram 20 km. i sør-østlig retning. Av sikkerhetshensyn er meldingene sperrert, men amerikanerne har forsert Mosel på 2 nye steder, og deres infanteri angriper Koblenz.

7. amerikanske armé blir under sin aksjon i trekanten Rhinen - Mosel - Saar støttet av franske tropper, og det raser voldsomme kamper langs i St. Tridifens forsvarsverk.

LUFTKRIGEN. Over 3.000 allierte fly angrep i går de tyske stillinger langs og bak fronten, og bare 9. amerikanske flystyrke gjør krav på å ha ødelagt 2.000 jernbanevogner og 900 motorvogner. Allierte fly, som nå opererer fra flyplasser i selve Tyskland, har avskåret alle 6 hovedveger ut fra Ruhr. Britiske bombefly angrep i natt jernbanesentret Hagen og bensolfabrikker ved Mannheim og Erfurt samtidig med at det ble

voldt stor skade på et oljeraffineri i Miesburg ved Hannover.

ØST. Sør-vest for Königsberg har marsjalk Rokossowkys styrker kløvd den tyske hær i to og nådd kysten på et nytt sted ved Frisches Haff, 8 km. fra selve Königsberg. Lenger vest raser det heftige gatekamper i Kolberg hvor russerne i går erobret 10 lokomotiver og 400 jernbanevogner. Det falt 4.500 tyskere, og dagen før ble det brakt inn 1.000 fanger.

Ved Neisse-elven raser det harde kamper, og i Ungarn er de tyske angrep mot Balatonsjøen slått tilbake.

FORSYNINGSMINISTER FRIHAGEN har på gjennomreise i Stockholm fra Nord-Norge uttalt at det er ytet meget godt arbeid organisasjonsmessig sett i våre nordlige fylker. Statsråden har drøftet mateitiasjonen og de tiltak som nå treffes med hensyn til gjenoppbygging. De svenske og finske myndigheter har vist seg meget imøtekommende, og det er håp om at Sverige kan skaffe både ferdige hus og materialer. Det vil ta et å to år med å gjenoppbygge Sørvaranger. Statsråd Frihagen uttalte til slutt at arbeidsledsheten vil bli vanskelig å avhjelpe i Norge når de 100 å 150.000 mann, som nå arbeider for tyskerne, skal overføres til normalt arbeid.

DET DANSKE FRIHETS RÅD går nå aktivt inn for matforsendelse til Norge etterat det er klart at matvarene kommer sivilbefolkningen tilgode.

-- V --

London, 17.3.1945, kl. 6.30.

VEST. 3. amerikanske armé, som rykker fram sør for Mosel, har passert gjennom byen Zimmern. 7. amerikanske armé har hatt framgang i Saarbrückenområdet og besatt 4 byer til. De fortsetter langs den 100 km. lange front og har rykket inn i Bitech, og tyskerne er praktisk talt drevet ut av Hagenau. På østsiden av Rhinen har 1. amerikanske armé utvidet bruhodet og trengt inn i Königswinter. Autostradaen mellom K81n - Frankfurt a.M. er avskåret på 2 steder.

LUFTKRIGEN. Britiske fly har bombet

Nürnberg og Würzburg. Oljebedrifter utenfor Wien er på ny bombet. Berlin har hatt sitt 25. nattangrep på rad. Flygende festninger av ny type har bombet industribyen Kobe i Japan.

ØST. Det meldes om ny framgang sør-øst for Königsberg og vest og nord-vest for Danzig. Russerne har besatt flere byer langs Oder sør for Stettin.

DET FJERNE ØSTEN. Amerikanerne har nå fullført okupasjonen av Iwojima.

I RHINLAND er allerede flere av delvis ødelagte fabrikker i full drift under alliert kontroll.

Mappe 68
 Eksp. 65 A.
 Dato 17.3.45
 A 5052/45
 Lnr 37 R

FRA HJEMMEFRONTENS LEDELSE

I år våger ikke makthaverne å innkalle til sesjon for mannlig AT, da de er klar over at guttene ikke vil møte. I stedet har de sendt ut spørrearkjerner til de enkelte AT-gutter. AT-ledelsen håper på denne måten å få samlet opplysninger som de ellers skaffer seg ved sesjon. Ingen må la seg narre av den uskyldige form spørrearkjene har. Opplysningene skal danne grunnlaget for innkalling til tjeneste senere på våren.

Husk ordren fra H.L.: AT er boykottet.

Spørreskjemaene skal ikke besvares.

-- V --

FREDSRYKTER

Frederyktens gylne tid er inne, og det meldes nå omtrent samtidig om to forsøk tyskerne skal ha gjort for å komme til forståelse med vestmaktene. Amerikanske aviser gjengir en melding som skal være kommet til Washington fra Reuter og som går ut på at von Rundstedt skal ha søkt å komme i forbindelse med Eisenhowers hovedkvarter for å forhandle om fred med England og U.S.A.

Tyskerne skulle ha betinget seg frie hender i Øst. Von Rundstedt skulle ha fått til svar at jo før han kom for å slutte fred uten betingelser, jo bedre for ham og det tyske folk. Andre anstrebninger kunne han spare seg.

Det fortelles også at en representant for von Ribbentrop har søkt forbindelse med engelske diplomater i Stockholm, men da også han stilte betingelser, blant annet at det nåværende tyske styre skulle bli sittende med visse endringer, ble han blankt avvist. - På ansvarlig britisk og amerikansk hold hverken demanterer eller bekrefter man disse ryktene, men sier at "det er meget mulig at Tyskland nå har visse fredsfilare ute."

10-TONNS-BOMBEN

Eksperten opplyser at den nye 10-tonns bomben som det britiske flyvåpen har tatt i bruk, har en sprengvirkning som inntil for få år siden ville blitt ansett som framtidsfantasi. Noen ganske få av disse gigantene kan planere en temmelig stor by. - Et lite belegg om virkningen kan en få når en hører at ødelagelsene som denne bomben forårsaker, er like stor som 100 V 1 eller V 2. V-våpnene rammer nemlig et 1 tonn sprengstoff, og virkningen av detonasjonen øker ikke proporsjonalt med vekten, men kvadratisk.

VÅR FORSIKTIG

VERDENS HANDELSFLÅTER

	1939	1945
Det britiske imperium	21.9	17.4
De forente Stater	8.9	39.0
Norge	4.8	2.5
Holland	3.9	1.5
Frankrike	2.9	0.8
Hellas	1.8	0.6
Sverige	1.6	1.6
Sovjettseemveldet	1.3	1.3
Danmark	1.2	0.6
Japan	5.6	2.6
Tyskland	4.5	2.0
Italia	3.4	0.6
Andre land	6.0	4.5
Alle tall i mill. br.-tonn.		

DE TYSKE FLYKTNINGER FRA ØST

590.000 mennesker er evakuert sjøvegen fra de avskårede tyske Øst-områder. Dette representerer 1/8 av landsdelens kvinner og barn. 44.000 er omkommet under senkningen av skipene, derav over 11.000 da "Wilhelm Suatloff" ble senket 11. februar utenfor Danzig.

UTTALELSE AV CHURCHILL

Churchill talte 15. mars på det konservative partis landsmøte. I forbindelse med spørsmålet om nye valg sa han blant annet: "Skulle krigen være slutt før sommeren er over, eller endog tidligere, og det kan meget godt hende..."

Taleren behandlet ellers mere generelle prinsipper for de konservatives framtidige arbeid. Han sluttet med å si at spiren var sikker og kanskje nær, men den vil komme mere som en forløsning enn som en triumf.

SEND VIDERE

SISTE NYTT

Mandag, den 19. mars 1945.

Mappe 68 A.
Ekspl. 66
Dato 19.3.45
A 5852/45
L. 8379

London, 17. og 18. 3. 1945, kl. 18.30.

VEST. 1. armé har utvidet sitt bruhode ved Remagen med 1 km. og styrket sitt grep på autostradaen Frankfurt-Höln hvorav de nå holder en 7 km. lang strekning.

3. amerikanske armé har presset seg 50 km. fram fra Mosel ved 2 store panserstyrker og møter bare svak tysk motstand. Amerikanske er rykket inn i Koblenz og har i går rensket det meste av byen. 4 divisjoner og 10 tankkolonner er rykket gjennom de tyske stillinger i Rhin-Mosel-Saar-triangelen og truer jernbaneforbindelsen mellom Saarbrücken og Bingen. Arméen er rykket 25 km. fram mot Rhinbøyningen ved Mainz, og 1 kolonne er nådd Rhinen ved Boppard, som er erobret. En av hovedjernbanelinjene mellom Frankfurt og Saarbrücken er avskåret.

7. amerikanske armé har hatt ny framgang på 15 km. langs fronten mellom Rhinen og Saarbrücken, og det raser heftige kamper langs hele grensen til Pfalz.

LUFTKRIGEN. Den 17. mars angrep 1.300 tunge amerikanske bombefly, eskortert av 750 jagere, bensinfabrikker i Bohlen og Rheinland, en tankfabrikk i Hannover og jernbanotomter i Münster. Videre angrep amerikanske fly fra Italia for 5. dag i trekk 3 ljerainfinerier ved Wien. Natt til den 18. mars angrep britiske Mosquitos Nürnberg og bombet Berlin for 26. natt på rad. I går har over 1.300 tunge amerikanske bombefly, ledsaget av 700 jagere, røttet krigens hittil kraftigste dagsangrep på Berlin. Schlesischer Bahnhof og godstomtene på Nordbanestasjonen ble kraftig bombet, sammen med en tankfabrikk i Hennersdorf og Bensigfabrikkene i Tegel. Om ettermiddagen angrep britiske bombefly et benslanlegg 15 km. øst for Birken og et annet nord for Hattingen. Britiske Mosquitos har angrepet mål i Bremen, Magdeburg og Osnabrück.

angrep. Britiske Mosquitos med raketter tysk skipfart i Ålesund den 17. mars og satte 5 skip i brann.

ØST. De tyske motangrep foran Königsberg avtar i styrke, og hele byen er dekket av et røkteppe. 1.500 tyskere evigra seg 18. dag.

Ved kysten er byen Brandenburg erobret. 1/3 av Danzigs innbyggere er evakuert, og russerne har tatt byen Zuchau, 20 km. vest for Danzig. Mellom Danzig og Gdynia har russerne slått inn en kile. 4.000 tyskere falt i dette avsnitt.

Næsten alle de tyske stillinger øst for Oder ved Stettin er gått tapt.

Tyskerne melder om kraftige russiske angrep i går i Øvre Schlesia, men det foreligger ingen russisk bekreftelse.

Den tyske 14-dagers motoffensiv ved Balaton-sjøen er nå definitivt stoppet, og russerne er gått til motangrep. Tyskerne har mistet 60 tanks og 20.500 mann i sine forgjeves forsøk på å holde veien åpen for eksport av olje fra Nord-Ungarn til våpenindustrien i Tsjekkoslovakia og Østerriko.

DET FJERNE ØSTEN. På Filippinene har amerikanerne gjort langgang på en ny øy. I Burma har 14. amerikanske armé forbedret sine stillinger sør for Mandalay. Den 17. mars bombet amerikanske superbombere mål i Rangoon.

TYSKLAND. Den allierte overkommando oppfordrer den tyske sivilbefolkning til å forlate Frankfurt a.M. og Mannheim-Ludwigshafen-avsnittet hvis industri nå vil bli kraftig bombet. De utenlandske arbeidere besøkede tilflukt på landsbygdene.

Russerne har hittil besatt 100.000 km.² tysk jord, og de allierte i vest har besatt 15.000 km.², hvilket tilsammen vil si at 1/4 av Tyskland pr. 1935 er erobret. Den 12. januar 1945 var det 1.000 km. med frontene i øst og vest, og nå er det 500 km.

DANMARK. Sjefen for de danske frontkjemper, Obersturmbandführer Marthinsen, og hans adjutant har desertert fra Østfronten og skjuler seg på Fyn hvor de ettersøkes av tysk politi.

SOVJET. President Bona er kommet til Moskva.

FRA HJENNEFRONTENS LEDELSE:

I år våger ikke makthaverne å innkalle til sesjon for mannlig AT, da det er klar over at guttene ikke vil møte. I stedet har de sendt ut spørreskjemaer til de enkelte AT-gutter. AT-ledelsen håper på denne måten å få samlet opplysninger som de ellers skaffer seg ved sesjon. Ingen må la seg narre av den uskyldige forn spørsmålene har. Opplysningene skal danne grunnlaget for innkalling til tjeneste senere på våren.

Husk ordren fra H.L.: AT er boykottet.
Spørreskjemaene skal ikke besvares.

-- V --

FREDSRYKTER.

Frederyktens gyldne tid er inne, og det meldes nå omtrent samtidig om to forsøk tyskerne skal ha gjort for å komme til forståelse med vestmaktene: Amerikanske aviser gjengir en melding som skal være kommet til Washington fra Reuter og som går ut på at von Rundstedt skal ha søkt å komme i forbindelse med Eisenhowers hovedkvarter for å forhandle om fred med England og U.S.A.

Tyskerne skulle ha betinget seg frie hænder i Øst. Von Rundstedt skulle ha fått til svar at jo før han kom for å slutte fred uten betingelser, jo bedre for ham og det tyske folk. Andre anstrengelser kunne han spare seg.

Det fortelles også at en representant for von Ribbentrop har søkt forbindelse med engelske diplomater i Stockholm, men da også han stilte betingelser, blant annet at det nåværende tyske styre skulle bli sittende med visse endringer, ble han blankt avvist. - På ansvarlig britisk og amerikansk hold hverken demonterer eller bekrefter man disse ryktene, men sier at "det er meget mulig at Tyskland nå har visse fredeffiler ute."

10-TONNS-BOMBEN.

Ekspertene opplyser at den nye 10-tonns bomben som det britiske flyvåpen har tatt i bruk, har en sprengvirkning som inntil for få år siden ville blitt ansett som framtidsfantasi. Noen ganske få av disse gigantene kan planere en tomkelig stor by. Et lite belegg om virkningen kan en få når en hører at ødeleggeleisene som denne bomben forårsaker, er like stor som 100 V 1 eller V 2. Våpnene rommer nemlig ca. 1 tonn sprengstoff, og virkningen av detonasjonen sker ikke proporsjonalt med vekten, men kvadratisk.

VÅR FORSIKTIG.

VERDENS HANDELSFLÅTER.

	1939	1945
Det britiske imperium	21.9	17.4
De forente Stater	8.9	39.0
Norge	4.8	2.5
Holland	3.0	1.5
Frankrike	2.9	0.8
Hellas	1.8	0.6
Sverige	1.6	1.6
Sovjetsamveldet	1.3	1.3
Danmark	1.2	0.6
Japan	5.5	2.6
Tyskland	4.5	2.0
Italia	3.4	0.6
Andre land	6.0	4.5

DE TYSKE FLYKTINGER FRA ØST.

590.000 mennesker er evakuert sjøvegen fra de avskårne tyske Øst-områder. Dette representerer 1/8 av landsdelens kvinner og barn. 44.000 er omkommet under senkningen av skipene, derav over 11.000 da "Wilhelm Suatloff" ble senket 11. februar utenfor Danzig.

UTTALELSE AV CHURCHILL.

Churchill talte 15. mars på det konservative partis landsmøte. I forbindelse med spørsmålet om nye valg sa han blant annet: "Skulle krigen være slutt før sommeren er over, eller endog tidligere, og det kan meget godt hende..."

Taleren behandlet ellers mere generelle prinsipper for de konservatives framtidige arbeid. Han sluttet med å si at spiren var sikker og kanskje nær, men den vil komme mere som en forløsning enn som en triumf.

SEND VIDERE.

SISTE NYTT

Mandag, den 19. mars 1945.

No. 6
VV

Mappe 68 A.
Eksp. 66
Dato 19.3.45
A 5852/45
L. 8379

London, 17. og 18. 3. 1945, kl. 18.30.

VEST. 1. armé har utvidet sitt bruhode ved Remagen med 1 km. og styrket sitt grep på autostradaen Frankfurt-Köln hvorav de nå holder en 7 km. lang strekning.

3. amerikanske armé har presset seg 50 km. fram fra Mosel ved 2 store panserstyrker og møter bare svak tysk motstand. Amerikaneerne er rykket inn i Koblenz og har i går rensert det meste av byen. 4 divisjoner og 10 tankkolonner er rykket gjennom de tyske stillinger i Rhin-Mosel-Saar-trerkanen og truer jernbaneforbindelsen mellom Saarbrücken og Bingen. Armeen er rykket 25 km. fram mot Rhinbøyningen ved Mainz, og 1 kolonne er nådd Rhinen ved Boppard, som er erobret. En av hovedjernbanelinjene mellom Frankfurt og Saarbrücken er avskåret.

7. amerikanske armé har hatt ny framgang på 15 km. langs fronten mellom Rhinen og Saarbrücken, og det naser heftige kamper langs hele grensen til Pfalz.

LUFTKRIGEN. Den 17. mars angrep 1.300 tunge amerikanske bombefly, eskortert av 750 jagere, bensinfabrikker i Böhlen og Rheinland, en tankfabrikk i Hannover og jernbanotomter i Münster. Videre angrep amerikanske fly fra Italia for 5. dag i trekk 3 ljeraffinerier ved Wien. Natt til den 18. mars angrep britiske Mosquitos Nürnberg og bombet Berlin for 26. natt på rad. I går har over 1.300 tunge amerikanske bombefly, ledsaget av 700 jagere, rottet krigen hittil kraftigste dagsangrep på Berlin. Schlesischer Bahnhof og godstomtene på Nordbanestasjonen ble kraftig bombardert, sammen med en tankfabrikk i Hennersdorf og Bensinfabrikkene i Tegel. Om ettermiddagen angrep britiske bombefly et benslanlegg 15 km. Øst for Berken og et annet nord for Hattingen. Britiske Mosquitos har angrepet mål i Bremen, Magdeburg og Osnabrück.

Angrep med raketter tysk skipfart i Ålesund den 17. mars og satte 5 skip i brann.

ØST. De tyske motangrep foran Königsberg avtar i styrke, og hele byen er dekket av et røketeppje. 1.500 tyskere everga seg lørdag.

Ved kysten er byen Brandenburg erobret. 1/3 av Danzigs innbyggere er evakuert, og russerne har tatt byen Zuchau, 20 km. vest for Danzig. Mellom Danzig og Gdynia har russerne slått inn en kile. 4.000 tyskere falt i dette avsnitt.

Næsten alle de tyske stillinger Øst for Oker ved Stettin er gått tapt.

Tyskerne melder om kraftige russiske angrep i går i Øvre Schlesia, men det foreligger ingen russisk bekreftelse.

Den tyske 14-dagers motoffensiv ved Balaton-sjøen er nå definitivt stoppet, og russerne er gått til motangrep. Tyskerne har mistet 60. tanks og 20.000 mann i sine forgjeves forsøk på å holde vegen åpen for eksport av olje fra Nord-Ungarn til våpenindustrien i Tsjekkoslovakia og Østerrike.

DET FJERNE ØSTEN. På Filippinene har amerikanerne gjort landgang på en ny øy.

I Burma har 14. amerikanske armé forbedret sine stillinger sør for Mandalay.

Den 17. mars bombet amerikanske superbombere mål i Rangoon.

TYSKLAND. Den allierte overkommando oppfordrer den tyske sivilbefolkning til å forlate Frankfurt a.M. og Mannheim-Ludwigshafen-avsnittet hvis industri nå vil bli kraftig bombet. De utenlandske arbeidere besøke tilflukt på landsbygden.

Russerne har hittil besatt 100.000 km.² tysk jord, og de allierte i vest har besatt 15.000 km.², hvilket tilsammen vil si at 1/4 av Tyskland pr. 1935 er erobret. Den 12. januar 1945 var det 1.000 km. mellom frontene i Øst og vest, og nå er det 500 km.

DANMARK. Sjefen for de danske frontkjempere, Obersturmbandführer Marthinsen, og hans adjutant har desertert fra Østfronten og skjuler seg på Fyn hvor de ettersøkes av tysk politi.

SOVJET. President Bonos er kommet til Moskva.

Det som under disse fem års okkupasjon har virket mest forbausende på oss nordmenn er den suverene forakt for andre menneskers liv, eiendom og rettigheter som tyskerne har lagt for dagen i sin opptreden i Norge og i andre okkuperte land. Vi husker fra 1940 og følgende år den selvfølgelig ei rime arm preget hver enkelt tyskera holdning og hans handlinger. Der var ingen hemninger, ingen skrupler, ingen følelse av å ha trent seg inn som ubuden gjest i et land hvis befolkning bare hadde det ene ønske å få leve i fred og forståelse med sine naboer og utenfor landet.

Hvordan forklaras dette at enkeltindivid er som i det sivile liv er i besittelse av ansvarsfølelse, samvittighet og respekt for andre individers liv og eiendom, plutselig mister sin individualitet og blir viljeløse verktoy for onde, destruktive makter, - den nedferming av personligheten fra den kultiverte og ansvarsbevisste dr. Jekyll til den sadistiske, brutale og hemningsløse Edward Hyde?

Forklaringen må vi søke i uniformen, i den uniformitet og massementalitet den skaper. Den sivile klær er forlunnet med ansvarsfølelse. Sivillisten er samfundsbürger med en samfundsbürgers plikter og rettigheter. Uniformen eliminerer det personlige ansvar. Samvittigheten lamnes. Individet forsvinner og erstattes av soldaten, - et masse menneske, et nummer i rekken. Han blir en brikke i et spill han selv ikke er herre over. Uniformen gir individet følelsen av frihet for ansvar. Disiplin og ordre bestemmer dets handlinger. Den tyske soldats rustning er: I hodet: Plikt, disiplin og kritikk løst på foreren. Rundt maven har han styrkebeltet "Helt med oss", og i boka: fakt. Over det hele en grønn uniform som beskytter ham mot å komme i konflikt med sin egen samvittighet.

Nazisken bygger på ansvarsloshetsprinsippet, ellers som det heter noe forkortet: Ansvarsvervelting eller ansvarsfulvorisering er også brukbare uttrykk for dette terror-systemets oppbygging. Alt som skjer er "ordre fra høyere hold". Fra den menige soldat gjennom alle offisersgrader oppover til general og feltmarsjal veltas ansvaret videre for til slutt å samles hos en eneste person, Føderen. Hitler har uttrykkelig erklært at han overtar det fulle ansvar for en hver tyskera handlinger, gode eller onde.

Men hvordan kan et enkelt menneske av

kjøtt og blod bære en slik overmenneskelig ansvarsbyrde? Det skyldes en ny overveltningssprosess, nemlig den personlighetssplittning eller dobbeltpersonlighet Hitler har skapt i sitt eget jeg. Når Hitler i flæse av sine taler patetisk takker for seg på den almektige Gud for at han har skjennet Tyskland "den Adolf Hitler", eller når han selv bruker den tyske hilsen "Heil Hitler", så er dette nettopp uttrykk for at mennesket Hitler betrakter Føderen Hitler som noe utenfor seg selv, noe guddommelig og verdensdisk. Hitler identifiserer seg med det tyske folk. Han er i alle sine handlinger bare ansvarlig overfor "det tyske folk". Dette folk som han selv har fritatt for all ansvar. Ringen er sluttet. Ansvarslosheten er satt i system.

Vi fører en kampf for vårt lands frihet, for retten til å bygge og bo i vårt eget fedreland. Men selve det gigantiske verdensoppgjør denne krig representerer, gjelder noe meget mer enn frigjørelse fra tyskernes undertrykkelse. Det er en kamp om et løshetsprinsippet som styreform. Vi ønsker å få tillate en styreform som tillater det frie ord og den frie kritikk å komme til uttrykk. Vi fremtrekker demokratiet for diktatorer fordi vi kan trekke de menn til ansvar som fører folket vill eller som misruker den makt og myndighet folket har gitt dem. Vi ønsker å bo i et land med ansvarsbevisste, kultiverte individer hvor retten teller mer enn makten. Vi ønsker kunne tenke og tro hva vi selv finner rett og riktig. Vi ønsker å leve og dø som individualister, og at våre barn og barnabarn skal få disse samme rettigheter. Vi ønsker å skape en åndelig mentalitet som setter sannheten og kjærligheten i stedet for løgnet og brutaliteten. Vi ønsker kunnskaper istedenfor gruppeagender. Vi vil at Norge igjen skal bli hva det en gang var: Et fritt land med frie og mennesker.

DE TYSKE OFFISERER.

Den tyske øverste maande har bekjentgjort at 5 tyske offiserer er dømt til døden for feighet og alvorlig pliktforbelse.

FRA REDAKSJONEN.

Siste Nytt stopper foreløpig. Vi kommer igjen over påske.

PROKLAMASJONEN.

Den tyske krigsmakt vil bryte sammen i meget nær framtid, men alt tyder på at de tyske ledere akter å trekke restene av sine påliteligste folk sammen i de sydtyske fjellområder og fortsette motstanden derfra. Tiden vil vise om de makter en slik sammentrekning. Skjer dette, er det stor fare for at Norge vil bli forsvart selv etter at praktisk talt hele Tyskland er okkupert. Og det vil bli krig på norsk jord. Men selv om vi må, igjennom også dette, er befrielsen ikke langt borte. De oppgavene som da må løses, melder seg derfor nå med større tyngde enn noen gang før.

På denne bakgrunnen har Hjemmefrontens Ledelse sendt ut den proklamasjon som gjengis i særskilt bilag til dagens nr. Ledelsen forbereder oss på et hardt sluttoppgjør, som "vil stille større krav til vår offervilje, vår disiplin og vårt samhold enn noensinne før". Den minner oss om den arv vi har å forsvare, en arv av materielle og åndelige verdier som slektene før oss har gitt oss i vår takt og som vi er ansvarlige for overfor våre etterkommere.

Hjemmefrontens Ledelse trekker også opp de store linjer for den politikk som må føres umiddelbart etter befrielsen og i framtiden. Det er hele det norske folks program Ledelsen her legger fram. Som institusjon har Hjemmefrontens Ledelse løst sin oppgave og vil tre tilbake når våre myndigheter igjen kan tre i funksjon på norsk jord. Men den ånd som har preget disse menn og hele hjemmefronten, vil leve videre, og deres innsikt vil komme oss til gode gjennom våre statsorganer, gjennom de politiske partier og gjennom alle våre frie institusjoner og organisasjoner som skal gjenopprettes straks Norge er fritt. Det er intet i dette program som skiller oss. Alle nordmenn vil stå sammen i arbeidet for å realisere det og sette inn alle krefter for å nå disse mål. Mod dem som spør går vi til det siste store slaget for et fritt Norge.

I HAVSNØD.

Når mennesker er i havsnød, settes alt inn på redning. Alt som trengs av materielle verdier, settes på spill og redningsmannskapet øver sin dåd uten tanke på dødsrisiko. Som sjøfarende nasjon har vi utallige eksempler på det. For dem som øver dæden er den en selvfølgelig plikt. Mennesker som er i havsnød, skal hjelpes, så snart det fins den minste chance. Og man kan næsten si: Fins det ingen chance, skal det gjøres et forsøk likevel.

Kan synet være et annet når et helt folk kommer i havsnød? Kan plikten til å hjelpe være mindre da? Blir prisen lettere for høy i et slikt tilfelle? Kan det være mulig at lønnsomhetsbetraktninger da får en større plass?

Faren for at Norge kommer i den ytterste nød er stor. Krigsutviklingen i Tyskland tyder på at nazistene ikke akter å gi seg. Tyskland bryter snart sammen, men de tyske desperados, Hitler, Himmler osv., kjemper sin meningsløse, vilde kamp videre. Det er da overhengende fare for at de tyske styrker i Norge får ordre om å "kjempe til siste mann og siste patron". Hva en slik kamp vil komme til å koste i norske verdier og norske liv kan vi ikke overskue. Men skjer dette, blir vi i sannhet et helt folk i havsnød.

I en slik situasjon vil Sverige komme Norge til hjelp med alt hva det eier av redningsmaterieill og mannskap. Vi vil ikke tro annet. Vi ser på en slik situasjon som mannskapet på det synkende vraket. De trygler ikke, de ber ikke. Det er ikke nødvendig. Spørsmålet er bare om hjelpen er nær nokk og om det nødvendige redningsmaterieill er for hånden. Å forlate et skip og dets mannskap i havsnød blir bare satt på på en måte. Skulle den dag komme da Norge er i ytterste nød, er vi ikke i tvil om at hele Sverige står ferdig til å gjøre hva gjøres kan for å hjelpe. Spørsmålet er bare om redningsmaterieillet er på plass. Ellør m. a. o.: om den svenske krigsmakt er beredt. Ellør blir det lett for sent. Vi følger oss trygge på svensk vilje til å

Under åpningen av 3-dagersdebatten om de utenrikspolitiske spørsmål uttalte statsminister Churchill blant annet at det fremdeles var like vanskelig med skipstonnasjen som noen gang tidligere til tross for at ubåtene hadde lidt nederlag. Grunnen til vanskene er at krigen i Europa har vart flere måneder lenger enn man trodde i fjor høst, og at krigen mot Japan er blitt mer tilspisset. England kunne ikke bringe forsyninger til de allierte land av sine egne reservelagre uten å være noenlunde sikker på å få disse lagre erstattet, men det skulle gjøre alt som sto i dets makt for å hjelpe.

I anledning av den kritikk som var reist mot regjeringen fordi Frankrike ikke var representert på Krimkonferansen, uttalte Churchill at England alltid var interessert i et sterkt Frankrike og en sterk fransk hær, men at de tre stormakter bærer det vesentligste av krigens byrder, hvorfor det også var rimelig at de selv tar ansvaret for utviklingen. Frankrike vil forøvrig få okkupert en søne av Tyskland og er med i diverse viktige utvalg.

Om Krimkonferansen sa Churchill at resultatet her måtte få Tyskland til å forstå at noen splittelse mellom de allierte nasjoner savner en hvort realitet, og at Tyskland med sin nazisme og militarisme vil bli slått ned. Situasjonen politisk er ikke god, og det tyske folk vil ikke bli knust, men et hvert nødvendig skritt til sikring av verdensfreden må bli tatt.

Om den verdensorganisasjon som skal sørge for fredens bevarelse sa Churchill at den i mangt og meget likner Nasjonenes Forbund, men med den vesentlige forandring at Amerika denne gang er med. Det var ikke de allierte stormakters mening å danne et stormaktsdiktator, men de vil sikre seg at ikke de små stater legger hindringer i veien når det må gripes inn hurtig i en vanskelig situasjon. Eden og Attlee vil representere England på møtet i San Francisco.

Om det polske spørsmål uttalte Churchill at hans mening hadde Russland strukket seg mot Polen distrikter som i århundrer hadde hatt russisk befolkning, og Stalin hadde

VÅR FORSIKTIG.

uttalt at Lenin var lite begeistret for Curzonlinjen på grunn av at denne la Bialystokområdet til Polen. England anerkjenner ikke Lublinkomitéen, men den polske Londonregjering inntil det er dannet en ny utvidet regjering på polsk grunn.

Churchill hyldet Eden for det ypperlige arbeide han hadde gjort og for den personlige hjelp han hadde ytet statsministren under de mange og vanskelige forhandlinger i de siste måneder.

Churchill sa videre at besøket og mottakelsen i Aten hadde gledet ham, og at han ikke var i tvil om at den grovsk befolkning kunne takke England for at den ble forsikret for borgkrigens redslor. England skulle gjøre hva det kunne for å hjelpe landet, men stolte på grovsk medvirkning.

I den amerikanske presse hadde det innsekret seg en del misforståelser med hensyn til britisk politikk i Italia, men Churchill hadde ved sine samtaler med Roosevelt og Stettinius klarlagt situasjonen.

JUDASPENGER.

Avisene melder den 27/2 1945 at politiet har utbetalt henholdsvis kr. 10.000,00 og kr. 5.000,00 til angivere. Vi håper at de som har mottatt disse Judaspenger, må få den rette glede av dem. Men vi rår dem til å bruke dem snart, for det er ikke sikkert de får anledning seinere. Det er som kjent ingen lomme i likskjorten.

Tro om ikke slike penger brønner i eller lomme. Vi regner ikke med at slike folk har samvittighet eller anstendighetsfølelse, eller at de føler anger over å ha forrådt patrioter og det kjempe Norge sak. Men angsten må de vel kjenne, redslor for den dag de skal stå til regnskap for de liv de har på samvittigheten. Vi unner dem av et godt hjerte de søvnløse netter og de hvileløse dager de nå går i møte. Det spørres om de ikke nok så snart finner ut at penger også kan kjøpes for dyrt.

POLITIFOLK BLIR SKITT.

Det gir oss oppmerksom på at aksjonsfolk er villig å skyte dørsom folk i politiets netter seg til motvæge. Aksjonsfolkene kan ikke sondre mellom jøssinger og nazister når politiet går til motangrep.

SEND VIDERE.

SISTE NYTT

Torsdag, den 1. mars 1945.

Nr. 51.

2. årg.

V V

London, 28.2.1945, kl. 18.30.

VEST. 4 allierte arméer fortsetter sin framrykking mot Rhinen på bred front og i stadig voksende styrke og tempo. I nord har kanadierne inntatt Kalkar, og det meldes at tyskerne er på tilbaketog fra Goch.

Det for Aachen angriper hundrevis av amerikanske tanks og stort motorisert infanteri i retning av Köln. Av militære sikkerhetsgrunner foreligger det ingen detaljer om den 9. amerikanske armés operasjoner i dag. Det er tegn som tyder på at arméens venstre flanke holder på å omgi München Gladbach, og både Düsseldorf og Nauss ligger innenfor kanonenes rekkevidde. Etter å ha kommet over Erft trenger arméen fram langs hovedvegen fra Jülich til Köln som nå bare ligger 13 km borte. 9. armé tok i går 100 fanger og har på 6 dager tatt 8.200 tyskere til fange. 1. amerikanske armé er også kommet over Erft og står 12 km fra Köln etter å ha erobret 60 byer og landsbyer siden overgangen av Roer.

3. amerikanske armés front meldes om angående bevegelse mot Trier som avdelingene nå står 13 km fra i nord-øst. Amerikanske styrker er trengt inn i Waxweiler, ledvegs mellom Bitburg og Prüm. Det rasende nå voldsomme gatekamper i både Bitburg og Waxweiler. En kolonne som angriper øst for Saarburg er svinget nordover mot Trier.

London, 1.3.1945, kl. 6.30.

EST. I nord er München Gladbach omgitt, og britiske styrker står langs Rhinen over en strekning av 30 km. Det er fremdeles forbudt om nyheter om den 9. amerikanske armés framrykking, men det er offisielt uttalt at den sensasjonelle farten ikke har avtatt. Enkelt fra 1. amerikanske armé står nå etter å ha rykket over Erft på 3 steder mindre enn 10 km. fra Köln. Angrepet mot Kölns ytre forsvar er begynt. 3. amerikanske armé har tatt 15 fanger og rykker fram langs en bred front mellom Prüm og Saarburg. Bitburg er nå helt ryddet for tyskere. Field Marshal Montgomery har bosøkt Vestfronten.

LUFTKRIGEN. I ottermiddag har tunge britiske bombefly bombet Nordstern bensinfabrikk i Gelsenkirchen. Foruten jernbanemål i Leipzig og Halle ble mål i Mainz og Geilenkirchen angrepet i går av fly fra baser i England.

Amerikanske bombefly fra Italia kastet i går 1.000 tonn bomber mot Augsburg.

ØST. Marsjall Rokossowskys arméer har foretatt en framrykking på 70 km. i Pommern. Russene sto i går 50 km. fra Östersjön og er i dag avansert ytterligere 20 km. Både vegen og jernbanen mellom Stettin og Danzig ligger under kraftig beskyttelse, og det foreligger muligheter for en ny stor omringing av tyske hærgrupper. Tyskerne setter alt inn på å holde fronten og har foretatt opptil 30 å 40 motangrep på jøgn uten å greie å stanse russerne. Disse rykker fram mot Köslin.

DEN FRANSKE REGJERING har i dag akseptert forslaget om å stå som medinnbyder til konferansen i San Francisco. I regjeringsmøtet redegjorde utenriksminister Bidault for sine samtaler med Churchill og Eden i London.

PRESIDENT ROOSEVELT kom i dag tilbake til Washington etter sitt besøk i Europa og uttalte til pressens representanter at han var meget optimistisk med hensyn til resultatene av Jaltakonferansen.

-- V --

LUFTKRIGEN. Mosquitos angrep i går kvell Berlin for 9. dag på rad. Britiske og amerikanske bombefly har bombet skiftetokter på hovedlinjen til Köln og Düsseldorf i Kassel, Schwerte, Hagen og Siegen. Bombefly fra Italia har foretatt det hittil kraftigste angrep mot jernbanen over Brennerpasset.

ØST. I Pommern har Rokossowsky inntatt Neu-Stettin og Prechlau. Konjeks styrker har tatt ennå en av Breslaus forsteder og brutt inn i den sørløstre del av byen.

DET FJERNE ØSTEN. Manilabukten er åpnet igjen for amerikansk skipsfart. På Iwojima er den største byen, Motojama, inntatt.

Den illegale presse inngår som et meget viktig ledd i krigføringen. Den norske Overkommando sier om pressen i "Direktiver til nordmenn", blant annet:

"Dere har tre oppgaver: Å spre pålitelige nyheter, å spre direktiver og veiledninger og å forklare situasjonen på en måte som er utvilsomt. Nyhetstjenesten og spredning av veiledninger er av vital betydning, men glem ikke at kommentarer og forklaringer også er meget viktige.... Den tyskkontrollerte pressen og kringkastingen vil bli brukt til å spre falske opplysninger og beskjeder når høvet byr seg. Det er derfor viktigere enn noen gang før at alle nordmenn må få riktige og pålitelige nyheter i denne siste fase av krigen. Framfor alt må meldinger fra den norske og allierte overkommando nå fram til alle nordmenn."

De frie aviser vil så langt nå og søke å fylle sin plass i fronten.

På det militære område betyr dette at de lojalt stiller opp om de retningslinjer som FO og SHAEF har trukket opp for kampen her hjemme. En avis kan, om den er seg sitt ansvar bevisst ikke oppfordre til opposisjon mot de planer som er lagt og være med å bryte ned disiplinen innen de militære formasjoner og svekke tilliten til deres kampvilje og kampevne, og dermed gjøre ubotelig skade.

For enkelte kretser fortøner det seg som det beste å gå til aktiv kamp straks uten å vente på ordre, og de lar dette syn komme fram i pressen. Men stort sett når det enighet om å overlate avgjørelsen av militære spørsmål til de rette myndigheter, i dette tilfelle FO i samarbeid med SHAEF. Når den er tatt, er det avisens oppgave å bringe den videre, og da i korrekt form og så full som mulig.

På det politiske område må vi oppfylle sin plikt. Den må rette seg lojalt etter den avtale om borgfred som alle nordmenn stillende inngikk 9. april 1940. Det er vel imidlertid ikke til å unngå at omtalen av politiske begivenheter i andre land vil bli en del preget av ledelsens eget syn. Dette er for de lojale aviser ikke bevisst, for det eneste mål de setter seg, er å være med på å mobilisere alle krefter i kampen mot nazismen. Denne oppgave kan de ikke fylle dersom avisen søker å fremme sine egne poli-

VÅR FORSIKTIG.

tiske meninger, som på det nåværende tidspunkt neppe har interesse for andre enn redaktørene selv.

Det ville være tåpelig å påstå at det norske folk i dag står samlet om en bestemt indrepolitisk linje etter krigen, men vi kan alle ønske om at det norske folk gjennom frie valg selv skal bestemme den politiske kurs. Hvis vi er enige på dette avgjørende punkt, er det ingen grunn til å benytte de frie aviser til å drive politisk agitasjon, istedenfor å konsentrere seg om avisens virkelige oppgaver.

FALSKE PAROLER.

Naziforlaget Viking har i disse dager trykt en plakåt med følgende tekst:

BOYKOTT

A/S Oslo Sporveier og A/S Holmenkollbanen har nazistisk kapital og nazistisk ledelse, A/S Bårumsbanen har en direksjon som er nazifisert. Heimfronten har derfor besluttet at nevnte institusjoners transportmidler ikke må benyttes av gode, patriotiske nordmenn.

SKY TRIKKEN - BRUK BEINA OG SPARK I HEIMEFRONTEN.

Det er intet annet enn en nazistisk provokasjon. Nazistene tillater seg å lage falske paroler som de vet at folk ikke vil følge. På den måten prøver de på å svekke parolens kraft og effektivitet.

Men forsøket mislykkes. Folk vet at virkelige paroler - som ontent er sendt ut fra Hjemmefrontens ledelse eller fra dens forskjellige organer - alltid blir sendt ut gjennom de frie aviser og over London Radio.

FORSYNINGER TIL NORD-NORGE.

Til 8. februar 1945 er blant annet følgende kvanta matvarer m.v. kommet til Nord-Norge: 129 tonn hermetisk kjøtt, 28 tonn tørrmelk, 737 tonn kjeks, 928 tonn mel, 201 tonn sukker, 76 tonn salt, 40 tonn kaffe, 2 tonn te, 3 tonn kål, 3 tonn gjær, 6 tonn tobakk og sigaretter, 27 tonn potetmel, 11 tonn ost, 10 tonn orter, 1 tonn tørrete egg, 60 tonn kraftfôr, 99 tonn høy, 1.045 tonn bensin, olje m.v. Videre er kommet 110 Nissanbus, 25 3-tonnslastebiler og 169 tonn diverse husgeråd.

SEND VIDERE.

SISTE NYTT

3.600

Fredag, den 2. mars 1945.

Nr. 52.

2. årg.

V V

London, 1.3.1945, kl. 18.30.

VEST. 1. kanadiske armé fortsetter sin framrykking mellom Maas og Rhinen og har i dag inntatt støttepunktene Weeze og Venneheim. I går tok 1., 3. og 9. amerikanske armé 5.700 fanger hvilket brakte det totale fangetal opp til 6.000. 50% av disse er tatt av britiske og kanadiske styrker.

1. amerikanske armé er trengt over Eft ved flere styrker av tanks og utvider stadig sitt brukede. Mange bruer er blitt ødelagt på en 25 km. lang strekning, men frontkorrespondenter melder at den ytterligere bak framgang ikke kan ventes før disse bruer er sikret. Fremtatte amerikanske avdelinger står 8 km. fra Köln. Retningsled for 1. armé fortsetter 9. armé sin framrykking, men arméens posisjon fremholdes. Det meldes at 1. armé også er rykket sørover og har tatt mange byer og landsbyer deriblant 20 ip 20 km. sør for Düren.

1. amerikanske armé trenger fra nord og er fram mot Trier og står nå 4 km. fra byen. Det er gitt en oppfordring til den tyske befolkning om ikke å evakuere Trier, men søke dekning for artilleri og bombadementet.

LUFTKRIGEN. I ettermiddag har 600 britiske Halifax og Lancasterbomberfly angrepet Mannheim som en drivstoffabrikk i nærheten ved Durlach. Over 1.200 svære

London, 2.3.1945, kl. 6.30.

VEST. Amerikanerne har rykket inn i byen Gladbach. Det meldes at befolkningen i byen måtte de amerikanske styrker ved hvite flagg og hvite lommetørklær. Tyskernes desorganisasjon i München Gladbachrådet er så stor at den blir betraktet som fullstendig forvirring. 1. amerikanske armé har hatt ny framgang mot Trier. 3. amerikanske armé har rykket inn i forstedene til Trier.

amerikanske bomberly, eskortert av 650 Mustangjagere, har i dag bombet mål i Heilbronn, Neckar, Göttingen, Reuchlingen og Augsburg.

ØST. I Pommern nærmer marsjal Rokossowskys armé seg Östersjten og kjemper nå på en front som har over 50 km. bredde etter at den i dag er utvidet med 14 km. Russerne nærmer seg jernbanen fra Stettin til Danzig. Denne jernbane som nå er brutt av artilleriet er meget viktig for de tyske styrker i Nord-Øst-Pommern, Nedre Polen og Danzigområdet.

Det meldes at marsjal Konjevs armé har gjenopptatt sine angrep langs Neisse både mot Kottbus, sør øst for Berlin, og mot Görlitz som dekker Dresden i øst. Det raser voldsomme kamper over en 70 km. bred front og russerne rykker jevnt og sikkert fram. I Breslau, hvor gatekampene så vidt er like heftige, sto russerne i går noen få hundre meter fra byens sentrum. De voldsomme kamper synes å foregå i de sørlige forstæder.

DET FJERNE ØSTEN. På Corregidor, vest for Manila, er kampene så vidt avsluttet og skip kan gå inn på Magilas havn.

KONG MICHAEL har i anledning av den politiske krise i Romania mottatt lederne for alle de politiske partier. Han har også konferert med Tardescu, som var statsminister i 1940 og den kjente politiker fyrst Stirdei.

LUFTKRIGEN. Mosquitos angrep i går kveld Berlin for 10. gang på rad.

ØST. Den røde armé har hatt ny framgang i Pommern og inntatt en rekke mindre byer.

DET FJERNE ØSTEN. Amerikanerne har foretatt landgang på Palawan øya på Filippinene og inntatt den største byen.

OVERHUSET OG UNDERHUSET støttet i går regjeringens beslutninger på Krimkonferansen uten noen stemmer mot regjeringen.

FLYKTNINGER I SVERIGE VED ÅRSKIFTE 1945

tatt fra det svenske statistiske blad
Sociala Meddelanden utgitt av Kungl.
Socialstyrelsen.

Nasjonalitet	Antall
Flyktninger:	
Dansk	14.700
Finsk	6.500
Norsk	31.500
Estlandssvensk	6.500
Estlandsk	25.200
Lettlandsk	3.700
Litauisk	300
Polsk	1.000
Russisk	700
Tysk	5.400
Hollandsk	600
Balgisk	100
Fransk	500
Øvrige nasjonaliteter	1.200
Sum flyktninger	97.900
Finske evakuerte	37.800
Finske barn	44.400
Øvrige utlendinger	11.400
Sum utlendinger	191.500

POLEN.

Under debatten i Underhuset angående
det polske spørsmål har utenriksminister
Eden kommet med en redogjørelse.

England forlanger bare en ting av det
framtidige Polen; at det slutter en venn-
skaps- og alliansavtale med Russland.
England vil også bare anerkjenne en virke-
lig representativ polsk regjering
på demokratisk grunnlag.

Eden uttalte videre at Englands garan-
tief til Polen aldri hadde omfattet opp-
rettholdelsen av landets grenser av 1939.
Grunnen til en rekke av den polske stats
vansker den gang var nettopp at det innen-
for grensene var store nasjonale minoritet-
er. I Øst-Polen var den polske befolkning
i flere distrikter i mindretall. Ikke des-
to mindre gjør de allierte i dag en rekke
innrømmelser til Polen når Curzonlinjen
legges til grunn for grenseroguleringen
mot øst.

En stor svakhet ved det tidligere
Polen var at det ikke hadde fått
Polen vil i stedet få størstedelen av Øst-
Preussen med en lang kyststrekning langs
Østersjøen.

VÅR FORSIKTIG.

Vi i England tror på et Europa av frie
stater, sa Eden. Det har vi kjempet for
i flere hundre år, og det er min faste
overbevisning at intet enkelt land noen
gang vil beherske Europa.

BERLIN.

Wehrmachts forsvarstiltak i Berlin vis-
te seg å være meget skjebnesvangere under
de store allierte flyangrepene for en tid
siden. Barrikadene i gatene hindret brann-
vesenet i å komme fram. tankgravene stanset
all samband og piggrådsperringer og for-
hindringer mot fallskjermesoldater krevde
en rekke ofre i forvirringen. En rekke
steder som var underrminert ble utsatt for
fryktelige sprenginger da de tunge bomber
oksplo derte i nærheten. En svensk journa-
list forteller at flere viktige trafikkk-
knutepunkter har lidt store skader på den-
ne måten.

OFFISERENE SOM UNNSLAPP FRA SCHIEDBERG.

Følgende offiserer unnsnapp fra Schield-
berg og befinner seg nå hos russene:
kaptein Gert Munthe, rittmester Carl Gulv-
berg, marinokaptein Ström, løytnantene
Östmo, Kaare Løken, Ebbesen, Weisten,
major Tobiasen, kaptein Sundbye, kaptein
Eeg-Henrichsen, marinokaptein Kurt Jonson,
sersjant Tyvold og menig Olseth (de to sist-
te ble tatt til fange av tyskerne under
raidet på Spitsbergen.) Flukten for løytn-
nantene Adler, Særum og Tvoten mislyktes,
idet de ble innhentet av tyskerne.

FRANKRIKE.

Fra Paris blir meldt at Frankrike har
gjenopptatt den diplomatiske forbindelse
med Italia.

All formue som tilhørte Pétain og med-
lemmer av Vichyregjeringen er beslaglagt
av den franske stat.

JUGOSLAVIA.

Problemet med regjering i Jugoslavia
er løst, og nå medlemmene av dette er god-
kjent av kong Peter vil statsminister
... leverer sin avskjedssøknad.

Marsjal Tito ... hans friskarer
heretter skal kalles "Den jugoslaviske hær".

SEND VIDERE.

SISTE NYTT

Lørdag, den 3. mars 1945.

Nr. 53.

2. årg.

V V

London, 2.3.1945, kl. 18.30.

VEST. I nord er 1. kanadiske armé brutt
inn i Hochwald-påssæjen mellom Maas og
Rhinen og trenger videre sørover.

9. amerikanske armé er nådd fram til Rhi-
nen sør for Neuss, og arméens 83. divisjon
kjemper i byen Neuss som er Düsseldorf's
vestlige forstad. 9. divisjoner, deriblant
3 panserdivisjoner, kjemper i dette av-
snitt, og 9. armé er rykket 25 km. fram
siden dens første angitt siste gang.
Lenger nord er andre avdelinger av 9. armé
rykket inn i Krefeld. Nord for München
Glädbach er Viersen inntatt. På Maas's
østbreidd er Venlo erobret.

1. amerikanske armé holder nå 15 km. av
Erfts vestbreidd og står 8 km. fra Köln.
På Moselfronten har 3. amerikanske armé
erobret Trier hvor all organisert motstand
opphørte i dag morges. Denne gamle keiser-
by, som er en av Tysklands eldste byer, er
også et meget viktig trafikksentrum og har
flere broer over Mosel.

LUFTKRIGEN I dag har 1.200 tunge ameri-
kanske bombefly, eskortert av over 700 ja-
gere, angrepet oljeanlegg i Magdeburg,
Bohlen og Rocksitz sør for Bohlen. Krupps
tankfabrikker i Magdeburg og jernbanemål
i Dresden og Chemnitz. Minst 55 tyske ja-
gere ble skutt ned i luftkamp, og 25 andre
ble ødelagt på bakken. For 10. natt på
rad-angrep britiske Mosquitos Berlin i
natt. Andre Mosquitos var over Erfurt.

-- V --

London, 3.3.1945, kl. 6.30.

VEST. I nord har de kanadiske styrker hatt
en ny framgang på 8 km. Det er nå bare 20
km. som skiller de kanadiske styrker fra
9. amerikanske armé.

Krefeld, med et innbyggertall på 170.000,
er i de alliertes hender. Roermond er falt.
9. amerikanske armé har ved framrykkingen
tatt 17.500 fanger. Det meldes
at tyskerne ikke lenger er på tilbaketog,
men på vill flukt.

1. amerikanske armé vest for Köln er kommet
til Nießer-Aussen øst for Erft.

ØST. I Nord-Øst-Pommern raser det særdeles
harde kamper i de områder hvor marsjal Rokos-
sowsky rykker fram mot Østersjøen. Store
tyske forsterkninger føres fram og byr fana-
tisk motstand. En by i nærheten av Rummels-
burg er erobret, og ifølge tyske meldinger
er autostradaen fra Danzig til Stettin over-
skåret. På grunn av at sivile flyktninger
kommer inn i kamponene, er deserterings-
problemet blitt akutt hos tyskerne på alle
frontavsnitt.

DET FJERNE ØSTEN. Amerikanske kjempfly av
typen B 29 har fra baser i India bombet Sin-
gapore tidlig i dag morges.

På Iwojima kjempes det særdeles hardt, men
japanerne er nå trengt tilbake og isolert
på øyas nordlige del. De amerikanske land-
gangstropper gjør gode framskritt på Pala-
wanøya hvor det ble foretatt landgang i går.
Ifølge en militær målsmann vil inntakelsen
av Palawan være av stor betydning i det
langtrekkende jagerfly da kan angripe ja-
pansk skipsfart, som gjemmer Kinahavet
fører forsterkninger og forsyninger til
Indo-Kina, Malakka og Hollandsk Ostindia.
Ifølge et japansk kommunike i dag er 3
admiraler til falt i aktiv tjeneste.

DANMARK. 10 danske patrioter er henrettet
i Vestre Fængsel i København etter dom av-
sagt av et "Polizeigericht" og bekreftet av
"Der höhere SS-General". Navnene på de m-
dede er ikke oppgitt.

LUFTKRIGEN. De allierte flystyrker gjorde
i går 6.600 utfall. Köln ble truffet av
3.000 tonn bomber i går formiddag, og bom-
befly var igjen over byen og Rheinbroene
ettermiddagen. Berlin ble i går kveld an-
grepet av Mosquitos for 11. dag på rad.
Briterne og amerikanerne har kastet 120.000
tonn bomber mot tyske mål i februar måned.

ØST. I Pommern har russerne avansert 10 km
og tatt en rekke mindre byer vest og nord-
vest for Neu-Stettin. I Schlesia er K...
jevs styrker trengt ennå lenger inn i B...
lau. En hel Volksturmavdeling har overgitt

FRA HJEMMEFRONTENS LEDELSE:

NS har ikke lært av sitt nederlag med AT og mobiliseringen av de tre årsklassene i fjor. De har også i år innkalt gutter og jenter til AT-sesjon. Vi skal vise dem at vår front er like fast nå. Ingen gutt eller jente møter til sesjon eller tjeneste.

VÅR STERKE! GJØR ANDRE STERKE!

-- V --

KRIGSVIKTIG SABOTASJE.

I anledning nazistenes løgnpropaganda mot den norske forsvarsmakt og krigføring kan nevnes at den krigsviktige sabotasje skjer etter ordre fra F.O. De angrep som i dag blir gjort mot ikke krigsviktige sivile mål, blir arrangert av fienden eller forottatt av forbryterbander, ofte frontkjempere etc. Hjemmestyrkene, som er opptatt i den norske forsvarsmakt, og tar alle sine ordre fra F.O., har plikt til å utføre de oppdrag de får fra F.O. I motsatt fall risikerer de å bli stillet for krigsrett på grunn av slapphet i krigføring. Hjemmestyrkenes eneste oppgave er å medvirke ved frigjøringen av landet.

Angrepsmålene blir utpekt av F.O. etter grundige militære overveielser. Slagene skal ramme fienden på hans mest sårbare punkter. Den alt overveiende del av den sabotasje hjemmestyrkene nå utfører, står i sammenheng med det store transportslaget i Norge. Sabotasje sparer norske verdier. Sett fra sivilbefolkningens side finnes ingen billigere form for krigføring.

EN RØST FRA SVERIGE.

I den Nautiske Forening i Malmö holdt kommandør Öberg foredrag om meget interessant foredrag.

Kommandør Öberg, som er sjef for Sjøkrigsskolen og er Stockholms-tidningens militærkronikør, hevdet at meget tydet på at Oslo vil bli tyskernes siste store flåtebasis, hvorfra de vil forsøke å sperre de alliertes framrytningen gjennom Skagerak, Kattegat og Øresund til Østersjøen. Det ser ut til at russerne vil sette seg i besittelse av størst mulig tysk kystområde, og Öberg anså det ikke utelukket at de koordinerte, allierte operasjoner ville dele det tyskbesatte område i to, slik at Danmark og Norge ble fullstendig avskåret. Det er da ikke utelukket at Norge blir nazismens siste høyborg. I et hvert tilfelle må vi her i Sverige være forberedt på

VÅR FORSIKTIG.

det værste, sa taleren. Bare en besluttet innsats av hele vår forsvarsmakt ville da kunne forhindre tyskerne i å kjempe en siste desperat kamp mens den norske befolkning går til grunne i sult og elendig het.

NOE Å LÆRE AV.

For en tid siden kom til Sol stasjon i Gudbrandsdalen en ung gutt. Han haltet og forklarte at han hadde fått et skudd i benet under flukt fra tyskerne. Stasjonens mesteren avviste ham et sted opp i dalen hvor han kunne bli, og gutten dro avgårde til den oppgitte adresse. Han ble der en uke og drø videre. Snart etter kom han tilbake, i uniform og med følge. Han var norsk Gostapo og tok med seg både stasjonmesteren og den gjestfrie vert.

POLITITROPPENE I SVERIGE.

Under den norske forsvarsminister Oscar Torps besøk i Sverige er den høyere ledelse for de norske polititropper i Sverige blitt reorganisert.

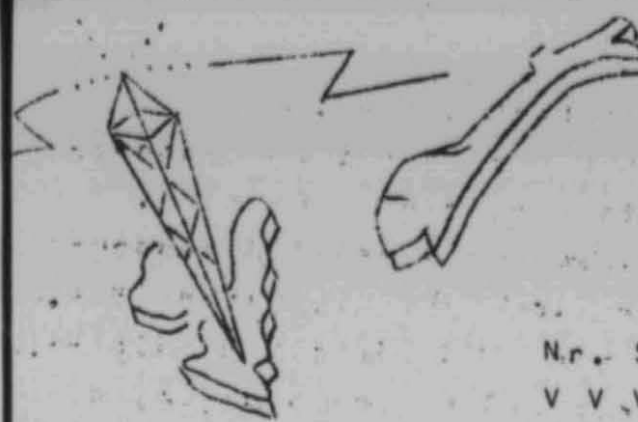
Den norske militærattasjé oberst Ole Berg er blitt utnevnt til høyeste sjef for polititroppene. Reservecorpolitiet og rikspolitiet er kommet under direkte befal av oberst Olaf Helseth. Som dennes nærmeste folk fungerer oberstløytnant Godde og politifullmektig Kaltonborn.

TYSK BENSIN.

De russiske tankes som stormer mot Berlin, kjører med tysk bensin. Tyskerne risikerer ikke å evakuere sine lagre, og russerne har erobret hundrevis av depoter, overfylte med bensin, ammunisjon og andre fornødenheter.

HOLLAND.

I Amsterdam har det vært hungerdemonstrasjoner, og demonstrantene ble beskyttet av tyskerne. Mat og brensel er brukt opp

SISTE NYTT

Mandag, den 5. mars 1945.

Nr. 54.

V V

2. årg.

London, 3. og 4. 3. 1945, kl. 18.30.

EST. På en 140 km. bred front, mellom Wesel og Bonn, trenger de allierte framover mot Rhinen, og det meldes at styrker fra den 1. kanadiske og den 9. amerikanske armé har sluttet seg sammen. Stillingen i de forskjellige frontavsnitt fra nord til sør er som følger:

Langst i nord presser styrker fra 1. kanadiske armé den tyske falliskjermarmé under forbitrede kamper, og tyskerne forsvarer Rhinbrua ved Wesel på det kräftigste. På Byre flank har britiske tropper erobret byer. Motstanden har vært svak, og brikerne har fått føling med amerikanske avdelinger. Siden 8. februar er det tatt 7.000 fanger i dette frontavsnitt.

Langt sør er den 15. tyske armé i oppløsning og presses tilbake mot de 5 gjenværende bruer over Rhinen mellom Düsseldorf og Wesel. Rett overfor Duisburg ligger Homberg under bombekasterild, og framskutte avdelinger har nådd byen.

Vest for Köln er det tydelig tegn på tysk sammenbrudd, og 1. amerikanske armé har med sine panserkolonner trengt igjennom byer og avansert 15 km. slik at de nå står 3 km. vest for Köln.

På Mosel-fronten har 3. amerikanske armé opprettet nye bruodder over elven Kyll nord for Trier og besatt 7 byer og landsbyer og tatt 2.000 fanger.

Under offensiven i Rhinland er det hittil tatt 50.000 fanger, og i løpet av hele offensiven i vest er 75.000 fanger brakt inn på 30 dager.

LUFTKRIGEN. Over 1.000 svære amerikanske bombefly har angrepet kanonopplag og skifetomter i Ulm og andre steder i Tyskland. Unge britiske bombefly, eskortert av britiske og polske jagere, har angrepet mål i Anne-Eickel i Ruhr, og britiske bombefly har rettet et konsentrisk angrep på Dortmund-Emskanalen og oljeraffineriet i Kamen ved Dortmund.

For første gang siden juni måned i fjor har det tyske fly over England natt til 4. mars hvor en by på Østkysten ble bombet.

ØST. Russerne har rykket ytterligere fram i Pommern og har inntatt byene Rummelsburg og Pollnow. Hensikten med denne framrytning er å utsette det tyske framspringet ved Köslin.

I løpet av de siste 14 dager har russiske sjøstridskrefter og fly senket 20 tyske krigsskip og transportfartøyer som søkte å unnsette de innesluttede garnisoner ved Østersjøen.

DEN FINSKE REGJERING meldte den 3. mars at det er sendt krigserklæring til Tyskland gjeldende fra 1. mars. I kommunikeet heter det videre at Finland i virkeligheten har vært i krig med Tyskland siden tyske tropper overfalt den finske garnison på Högländ öya den 15. september i fjor. Krigserklæringen er enstemmig godkjent av det finske parlament.

NORGE. Den 16. februar ble en tysk ubåt senket i en fjord ved Bergen. Ombord befant det seg en rekke framstående tyskere, blant annet sjefen for den 11. ubåtsflotilje. Det meldes at alle tyskere ombord omkom, og at senkingen skyldes sabotasje. Om angrepet på Horten den 23. februar meldes at 200 bomber falt innenfor målområdet. Et fartøy på 1.000 tonn lastet med olje og dessuten et par lektere sank. Ifølge svenske meldinger eksploderte en oljebåt som nettopp var kommet til Horten, og både verftet og det tilstøtende kaianlegg er helt rasert. Et tilfluktsrom hvor 30 tyskere oppholdt seg, fikk en fulltreffer.

TOGTRANSPORT I NORGE.

For å hindre sabotasje må nordmenn nå når tyskerne skal foreta en lengere jernbanereise - oppholde seg i en brekkvogn like bak lokomotivet.

Det meldes at tyskerne plasserer gode nordmenn i brekkvognene som gisler ved slike reiser. Under en løberegning som tyskene foretok for noen dager siden, måtte gislene oppholde seg i brekkvognen i 6 døgn.

SEND VIDERE

VEST. I vest er tyskerne i vill flukt ved Rhinområdet. 120 km. av Siegfriedlinjen langs Rhinen er brutt.

General Patton melder om framgang, hans tropper har inntatt 6 tyskebyer og småbyer de siste dager.

Times melder at tyskerne har tapt 1/4 million mann ved Rhinområdet siden offensiven tok til.

LUFTKRIGEN. Fly fra Italia har bombet mål i Ungarn, Østerrike og Kroatia.

For 14. natt på rad har britiske fly angrepet mål i Berlinområdet. På grunn av det dårlige vær måtte en del av flyene

FRANKRIKE:

De Gaulle har nylig holdt en tale i den Rådgivende Forsamling om indre franske forhold hvor han trakk opp de nærmele retningslinjer. Innledningsvis slo han fast at tilgangen på råstoffer, mat og kommunikasjonsmidler er utilstrekkelig og sinker gjenoppbyggingen av Frankrike.

Situasjonen er i dag slik at vi må stole på det private initiativ og gi det størst mulig spillerom under en fornuftig statskontroll. Landbruksytelser må fordobles og en sterk industri må skapes så fort som mulig, sa de Gaulle.

Dessuten må vi straks gå inn for åtgjerdelser som kan tjene til igjen å øke vårt folketall. Fødselsprosenten må heves og immigrasjonen støttes.

Videre uttalte de Gaulle at låneavtalen med USA virket meget tilfredsstillende, og at Frankrike i dag allerede har kunnet stille 1.2 millioner mann under våpen igjen.

ISLAND:

Det meldes at også Island i nær framtid akter å erklære Tyskland og Japan krig.

ØSTEN.

New York Times har holdt diskusjonsmøte om krigen i Stillehavet. Det ble havdet at det var 3 måter å hindre en ny krig i Østen på:

1) slå og avvåpne Japan militært og ideologisk så det ikke mere var en trussel for freden,

2) behandle Østens nasjoner på grunnlag

VÅR FORSIKTIG.

vonde tilbake med bombelasten.

ØST. Marsjal Stalin melder i dagens ordre om dobbelt russisk framgang i Pommern.

Både marsjal Sjukovs og marsjal Rokossowskys styrker har nådd fram til Østersjøen. Sjukovs styrker har nådd sjøen ved Kolberg.

De har rykket fram 110 km. på 4 dager, og det meldes nå at de står 3 km. fra Stargar.

Den viktige by Pyritz, 5 km. øst for Stettin er inntatt. - Rokossowskys front har inntatt Köslin og har ved dette område nådd fram til Østersjøen.

2-300.000 tyskere er innsluttet i Pommernområdet. Deres eneste sjangse til flukt er sjøvegen.

av likhet og demokrati,

3) hjelpe Kina så det ikke lenger ble et bytte for maktpolitikken, men en stormakt i Østen.

ROMANIA.

50 % av Romanias skadeserstatning til Russland skal betales i gull, ifølge en overenskomst mellom Sovjet og Romania som er undertegnet i Bukarest.

UNGARN.

Det frie Ungarn har nå fått sin første avis. Bladet utkom i Pest for første gang den 19. januar under ledelse av Szilagyi som betyr Frihet.

Det demokratiske ungdomsforbund har hatt sitt første møte. Alle partier og organisasjoner arbeider helt fritt, uten noen innblanding fra de russiske militærmyndigheter.

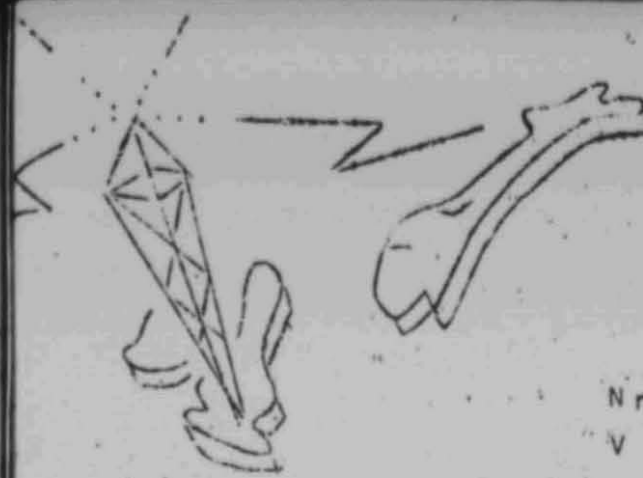
NORGE - FINNLAND.

Den diplomatiske forbindelse mellom Norge og Finland skal gjenopplives. Den norske utsending i Helsinki blir foreløpig ikke kalt minister, men delegat.

DR. HJALMAR SCHACHT.

Den tyske riksbankpresidenten, dr. Hjalmar Schacht, er etter kort tid i fengsel. Han ble arrestert høsten 1944 av de tyske myndigheter, men ble frigitt en måned tid etter. Nå sitter han på nytt i et Berlinter fengsel. Grunnen til arrestasjonen er ukjent.

SEND VIDERE

SISTE NYTT

Tirsdag, den 6. mars 1945.

Nr. 55.

2. årg.

V V

VEST. Hale vestbredden av Rhinen fra Urdingen til Neuss er nå på allierte hender.

Den allierte overkommando meldte i ettermiddag at amerikanske tanks og infanteristyrker i dag har stormet inn i Köln og kjemper seg nå veg mot byens sentrum.

Nord for Köln ble det i dag senket to ferger, hvorav den ene var full av soldater. Tyskerne retirerer mot de to gjenværende Rhinbruer ved Wesel og Rheinberg.

Deutschengebrua i Köln er ødelagt og Hohensollernbrua samme sted er skadd. Tyskerne kjemper bakholdskamper for å dekke sine fallskjermelitetropper som er på tilbakeveg.

Sør-øst for Prüm er 3. amerikanske armé trengt 8 km. fram og har eliminert det tyske framspringet fra øst for Prüm til øst for Trier.

LUFTKRIGEN. Store styrker amerikanske bombefly med jager eskorte har i dag angrepet oljeraffineri ved Harburg og jernbanetomter i Chemnitz.

Britiske Mosquitos angrep i går kveld mål i Berlin, Essen og Nord-Vest-Tyskland. For 2. natt på rad var tyske fly over England i natt og en del flygende bomber kom også innover landet.

ØST. Marsjal Sjukovs armé fortsetter sin framrykking mot Stettin etter å ha nådd Østersjøen utenfor Kolberg. I følge en

VEST. For å stanse de allierte troppers framrykking har tyskerne ødelagt alle bruer mellom Köln- og Weselområdet. Ved Wesel holder tyskerne et lite bruhode som stadig reduseres.

Avdelinger fra 3 amerikanske divisjoner står nå i Köln. En del forsteder er tatt. Amerikanerne har møtt forholdsvis liten motstand hittil, men man regner med at tyskerne vil forsvare de eldste bydeler på det kraftigste. Köln er den 3. største by i Tyskland.

melding gjennom det tyske byrå "Transocean" skal Stargar være tatt av russerne, og det ble bekreftet seint i ettermiddag av en dagsorden fra marsjal Stalin. Stargar ligger mindre enn 40 km. øst for Stettin.

Marsjal Rokossowskys armé har nådd Østersjøen utenfor Köslin og nå sluttet opp med marsjal Sjukovs armé. De 2 arméer holder en lang kyststrekning og har isolert de tyske styrker lenger øst. Rokossowskys armé står ca. 60 km. fra Danzig.

På 4 dager er Pommern praktisk talt utslettet og den såkalte Pommernmur brutt eller omgått. Flere tyske elitedivisjoner, blant annet den motoriserte nederlandske SS-divisjon, er revet opp og bare på et avsnitt falt det 4.000 tyskere.

DET FJERNE ØSTEN. På Iwojima bruker små amerikanske jagerfly nå den sørligste flyplass. Under 15 dagers kamper på øya er 13.000 japanere falt og 81 tatt til fange.

AMERIKA. I Washington ble det i dag offentliggjort teksten til den innbydelse som er sendt til 45 land om deltakelse i San Franciscomøtet. Polen er med blant de 45 stater som er innbudt. Innbydelsen er undertegnet av Amerika, England, Kina og Russland etter at den avvisorske franske regjering nektet å stå som medunderskriver, men erklærte seg villig til å sende representanter i likhet med de andre land.

Allierte styrker har tatt byen Euskirchen og står nå 17 km. vest for Bonn.

LUFTKRIGEN. Allierte flystyrker gjorde i går 1.700 utfall mot mål i Tyskland. Blant målene var bensolfabrikker nær Gelsenkirchen. Berlin ble bombet for 14. natt på rad.

ØST. Det meldes at den røde hær har fortsatt framgang mot Oder. Marsjal Sjukovs styrker har tatt byen Nangard, nord for Stargar, 40 km. fra Oder. De russiske styrker står nå 50 km. fra Danzig.

TIL INNKALTE AT-GJENTER!

Husk ordren fra H.L.: DU SKAL IKKE MÖTE TIL SESJONI DU SKAL IKKE MÖTE TIL TJENESTE - ifjor tok guttene hardeste støyten. I år skal gjentene holde fronten like fast som guttene i de mobiliserte årsklasser gjorde. Det er en plikt og en hressak.

Kvinnelig AT er en nazistisk institusjon og står under ledelse av nazister. De bestemmer hvor du skal sendes hen, hva du skal lære og hva du skal gjøre. Nazipropagandaen forteller deg at kvinnelig AT er nødvendig for å skaffe bøndene arbeidshjelp. Det er ikke riktig. Det er nå tusenvis av ledige jordbruksarbeidere og jordbruket vil bli best hjulpet ved at denne arbeidskraft blir brukt i landets interesser.

Ingen god nordmann vil ta imot hjelp av AT. Det er gitt parole om det. AT vil derfor bare bli benyttet av tyskere og nazister. I Nord-Norge måtte de bistå fienden med den skjendigste krigsforbrytelse som har vært gjort mot vårt land. Du må være forberedt på at noe slikt kan gjenta seg.

AT sonder ungdommen i leirer. Er du klar over hvor farlig dette er i år? Når som helst kan krigen blusse opp i landet, og hva vil det da bety med slike gjentoleirer som tyskerne og quislingene har myndighet over? Dere kan bli tvunget til å gjøre tjeneste for fienden, med soldatforpløining og i lasarettene, mens guttene står på den andre siden i våre hjemmostyrker og sammen med de soldatene som kommer utenfra for å hjelpe til med å befri Norge. Den situasjon må dere ikke komme i! Nøkt å ha noe med kvinnelig AT å gjøre!

VÅR STERKI GJÖR ANDRE STERKE!

-- V --

TYSKLAND

Observerer skriver at i de siste fjorten dagene har man for første gang kunnet iaktta avgjørende tegn på indre sammenbrudd i Tyskland. På tre forskjellige områder er situasjonen meget kritisk: det er matmangel, den militære moral og innkvarteringen av flyktninger.

Fra neste rasjoneringsperiode skal rasjonene fassettes lokalt etter distriktets produksjon. Når en tar i betraktning at sivilbefolkningens rasjoner allerede i langere tid har ligget på det absolutte eksistensminimum, kan en lett forestille seg hva det vil si at overbefolkete landsdeler med utilstrekkelige matreserver skal tilpasse rasjonene etter "produksjonen". Det går dessuten hårdnakkete rykter om at soldatenes rasjoner skal skjæres ned til samme størrelse som sivilbefolkningens. Myndighetene har ennå ikke våget å offentliggjøre noen forordning om dette, men det skal alt ha vært atskillig uro blant troppene.

Troppenes moral er nå sunket så sterkt at Hitler har sendt ut et hyrdebrev hvor han oppfordrer soldatene til å yte like meget som hjemmetjenten. Likeledes har Oberkommando Wehrmacht sendt ordre til alle divisjonskommandører om å sørge for å

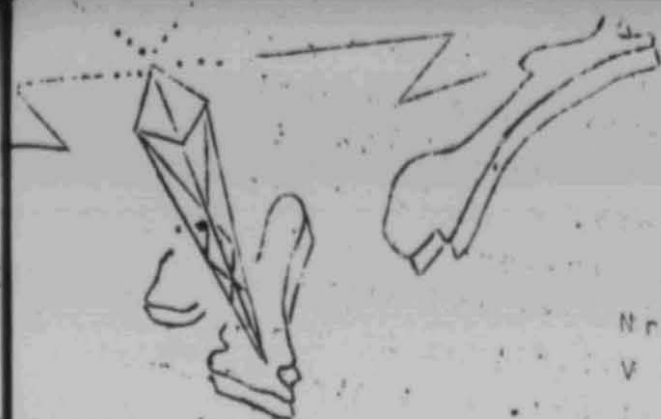
VÅR FORSTKTE

bogronse tallet av "savnote", som i de siste ukene er øket med flere hundre prosent. I mange tilfelle er savnote soldater funnet igjen i strømmen av evakuerte, iført sivilklær. Man kjenner også to tilfelle av direkte vepnot oppstand fra troppenes side: i det omringete Marienburg hvor soldater og underoffiserer gjorde opprør mot de høyere offiserer, og i København, hvor østerrikske soldater som var evakuert fra Norge, gjorde opprør og hvor orden først ble gjenopprettet etter 4 timers kamp.

De siste fjorten dager er tilsammen 650.000 mennesker evakuert sjøvegen fra de tyske østområder. Dermed har allerede 4 millioner tyskere flyttet "heim ins Reich". Dette gjøres sikkert for å hindre de allierte i å nyttiggjøre seg disse menneskenes arbeidskraft, skriver Observerer videre. Men grensen for hva det gjenstående Tyskland kan absorbere av flyktninger er alt overskredet: den uendelige menneskestrømmen er henviset til landevogen, og er da en fryktelig sum av lidelse blir på denne måten påført det tyske folk av dets makthavere.

Tyskland har allerede tapt krigen! Hvor lange vil det tyske folk bære seg for de nazistiske tyranner og fortsatte den håpløse kamp.

SEND VIDERE.

SISTE NYTT

Onsdag, den 7. mars 1945.

Nr. 56.

2. årg.

V V

London, 6.3.1945, kl. 18,30.

VEST. De allierte står nå ved Rhinen på hele strækningen fra Nijmegen til Köln med unntakelse av avsnittet ved Wesel hvor tyskerne fremdeles har et brohode. Amerikanske avdelinger rykker fram mot Wesel, og artilleriet har ødelagt et ledd i jernbanebroen over Rhinen og sperrert vegbroen. Ved Rheinbörg, hvor antakelig en bro er brukbar, yter tyskerne hard motstand. Den 9. armé tok i går 1.500 fanger, og kanadierne og briterne har hittil tatt 20.000. Amerikansk infanteri som besetter Köln møter svak motstand. De har i dag nådd Rheinstrasse som er grensen for den gamle bydel og har i byens industridistrikt tatt skiftetomtene i Scheldt. Utenfor byen er den store kraftstasjon i Goldenberg erobret. Sør for Köln står andre amerikanske avdelinger 12 km. fra Bonn.

Sør-øst for Prüm har 3. amerikanske armé sikret seg to nye overganger over Kyll og slått sammen sine brohoder 20 km. nord for Trier. Arméen er rykket 4 km. fram, mens dens posisjon hemmeligholdes fremdeles. Det antas imidlertid at retningen er Moseldalen og Koblenz hvor Mosel og Rhinen flyter sammen.

LUFTKRIGEN. Amerikanske bombefly har i dag angrepet Salzbergen oljeraffineri, ca. 40 km. nord-vest for Münster. I natt støttet 1.100 britiske bombefly russerne ved å bombe Chemnitz som noen timer tidligere

London, 7.3.1945, kl. 6.30.

VEST. Köln er erobret, og 1. amerikanske armé er fullstendig herre over situasjonen i byen. Ødeleggelsene i Köln er verre enn i Stalingrad. Over 85 % av byen ligger i ruiner, det er særlig gått ut over industriområdene. Døden er bare lettere skadet. 3.600 fanger er tatt i Köln. Amerikanske avdelinger rykker videre langs riksvegen til Bonn og står nå 10 km. fra byen. I Eifelområdet fortsetter 3. amerikanske armé sin framgang og har rykket fram 50 km. De står nå 30 km. fra Rhinen. Siden invasjonssdagen har de allierte tatt

gere var blitt angrepet av amerikanske fly. Andre britiske fly angrep mål i Bohlen, Gelsenkirchen og Mannheim, og Mosquitos rettet sitt vanlige nattangrep mot Berlin. Fly fra Italia angrep i natt mål i Graz og andre steder i Østerrike.

ØST. Marsjal Sjukovs artilleri bombarderer nå Stettins ytre forsvarsverker, og russiske avdelinger har nådd Oder på flere steder sør for byen. Infanteriet står 25 km. øst for Stettin, og det ser ut til at Sjukovs hovedstyrker konsentrerer seg om denne by mens de overlater til ktrøppene å rydde pinnsvinstillingene i samarbeid med Rokossowskys styrker.

Russerne står nå langs Oder fra Östersjösen til Tsjekkoslovakia. Det meldes at store forsterkninger stadig når fram til marsjal Konjevs arméer, 60 km. fra Berlin.

DET FJERNE ØSTEN. I Burma drives japanerne tilbake mot Mandalay, og 1.600 japanere falt sør for Mandalay da byen Meihila med 8 flyplasser ble erobret av de allierte. Siden april 1944 har den 14. armé rykket fram en distanse som er lenger enn den mellom Moskva og Berlin.

CHURCHILL er i ettermiddag vendt tilbake til London fra et besøk på Vestfronten hvor han sammen med Imperiets generalstabssjef, general Brooke og sin personlige militære rådgiver, general Ismay, har hatt overlegginger med generalene Eisenhower og Montgomery.

-- V --

over 1 million tyskere til fange.

LUFTKRIGEN. Berlin er blitt bombet for 15. natt på rad. Tunge britiske bombefly har angrepet Wesel. Allierte flystyrker har bombet Brennerjernbanen og andre jernbanelinjer i Østerrike.

ØST. Marsjal Sjukovs styrker har nådd munningen av Oder og tatt 500 byer og landsbyer. Kammin, 70 km. nord for Stettin, er erobret. I nord-øst har marsjal Rokossowskys armé utslattet de omringede tyske styrker.

DET FJERNE ØSTEN. I Burma står de allierte styrker 20 km. fra Mandalay.

Enkelt spør kanskje seg selv i dag om det virkelig er sant som nazistene sier at demokratiet har utspilt sin rolle som statsform. Det er ikke lenger levedyktig fordi den desentralisering og treghet i avgjørelsen som alltid har preget det gjør at demokratiet må gi tapt for de moderne staters fart og handlekraft. Og nazistene henviser til England og Amerika i dag, som angivelige har gått over til diktaturet med Churchill og Roosevelt i spissen. Vi vet alle at disse to statsmenn i dag har en uhyre stor makt, og nazistenes påstand kan kanskje i første omgang kaste folk blår i øynene, slik at de til og med kan lure på om diktaturet - eller i hvert fall den totalitære stat - har de fleste fordeler i vår moderne tid.

Det kan ikke nektes at en krig krever en ledelse som kan treffe hurtige avgjørelser. Men det er ikke dermed sagt at disse avgjørelser ikke skal kunne utsettes for kritikk etterpå. Når Churchill i dag har slik makt, er det først og fremst på grunn av sin dyktighet, sin erfaring og sin store popularitet. Han behøver ikke støtte seg til Gestapo og SS. Det er vanvidd å si at han har diktatorisk myndighet all den stund Parlamentet kan gi ham mistillitsvotum. Og det engelske parlamentet er ikke plukket ut av noe statsbærende parti. Det er Tyskland som spiller den komedien.

Et diktatur er og blir ufritt. Det kan som Tyskland i tiden 1933-39 skape et materielt oppsving og utad tilsynelatende gi et bilde av framgang. Men vi skal huske på at en diktaturstat har midler til å framstille alt som det passer de ledende. Radio og presse er ensrettet, og staten har sitt eget propaganda-departement som sørger for å holde folk underrettet om alle fordeler styret innebærer. Opposisjonen får aldri komme til orde, og det gjør kanskje at folk tror at det ikke eksisterer opposisjon i det hele tatt.

Men slik som diktaturet utad sørger for å holde fasaden vakker, er det motsatte tilfelle med demokratiet. Her kan all kritikk uhindret komme til orde, og dette kan vel ofte gi folk inntrykk av at feilene finnes bare i de demokratiske stater, mens de totalitære er feilfrie.

Vi må derfor ikke la oss villode av nazistenes propaganda og enkeltes ugrunne- de misnøye med forholdene her i landet før krigen. Skal man finne en statsform som gir flest mulig de best mulige betingelser, må systemet man bygger på være sunt, og diktaturstatene har med sin vold og tvang kommet bort fra alt som heter sund kritikk. Tvang passer ikke oss, vi vil ha frihet. Friheten er demokratiets grunnprinsipp, det vil vi aldri gi slipp på.

DEN BRITISKE FLYAKTIVITET.

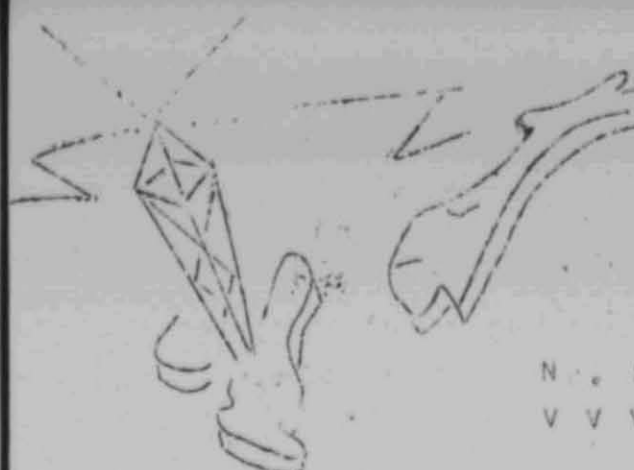
Den britiske luftfartsminister, Sir Archibald Sinclair, har i Underhuset uttalt at flyaktiviteten stadig vil stige helt til Tyskland er slått. Tapene av bombefly er nå 1,1 %, men Bombercommand har fra april til september 1944 mistet 10.000 mann i fallne, sårete og savnete, et tall som er langt lavere enn man tidligere regnet med. I februar ble det over Tyskland kastet 135.000 tonn bomber, hvilket er 25 % mere enn i noen måned tidligere. Det strategiske flyvåpen har foretatt 55.000 utfall og herunder ødelagt 119 bruer og brutt jernbanene på 2.500 steder. Britiske bombefly er stadig i aksjon utenfor norskekysten og angriper tysk skipsfart.

NORGES-NYTT.

For å bedre sin fortvilede transport-situasjon har tyskerne bestemt at 20.000 nordmenn skal drive tvangsmessig vedhogst. Alle bedrifter som får ledige folk skal sende oppgave over dem for at de kan bli sendt på hogst.

For en tid siden dukket en tysk patrulje opp på Singsås i Sør-Trøndelag. Tyskerne arresterte lærer Ole Kvernørød og gårdbruker Ingar Trøøyen. Et stykke borte på vegen ble de to arresterte uten videre varsel skutt ned. Kvernørød var 26 år og Trøøyen 37 år gammel.

5 ledende gullsmedforretninger i Trondheim er stengt etter ordre fra Næringsdepartementet. Selvsagt var ikke NS gullsmeden Ole Ås blant dem. En lang rekke større bedrifter i Trondheim har i den siste tiden fått kommisarisk ledelse som er overtatt blant distriktets nazister.

SISTE NYTT

Torsdag, den 9. mars 1945.

Nr. 57.

2. årg.

V V

London, 7.3.1945, kl. 18.30.

VEST. De allierte presser seg stadig dyper inn i Weserbruddet, men tyskerne yter fremdeles hard motstand. Da bruene er skadd, trekker tyskerne seg tilbake over Rhinen i ferger.

Köln er nå på amerikanske hender, og den siste motstand lyktes ned i byen som før krigen var Tysklands 3. største by med ca. 800.000 innbyggere. Amerikanerne uttaler at inntakelsen av byen var forbausende lett når man tar hensyn til dens størrelse. Köln er nå den eneste grushaug, og selv de største betonghus er smuldret bort. 1/4 del av byens innbyggere, mange av dem i militærpliktig alder, er tilbake i byen. Mellom Köln og Koblenz er amerikanske avdelinger bare 3 km. fra Bonn og har besatt Rheinbach, 16 km. fra Bonn.

General Pattons 3. amerikanske armé har foretatt et stort framrykk i Sirenonrådet nord for Lier og rykker oppover Moseldalen i retning mot Rhinen. Framrykkingen er foregått overrasvende, og Moselens fjellige buktinger er forent. Amerikanerne står ved Monreal, 25 km. vest for Koblenz og er nå 2 dager rykket 60 km. fram.

LUFTKRIGEN. Amerikanske bombefly har i dag rettet angrep mot 3 bensinfabrikker i Dortmundområdet mot jernbaneviadukten ved Bielefeld og skiftetomtene i og ved Siegen. 900 fly deltok i disse operasjonene.

London, 8.3.1945 kl. 6.30.

VEST. Britiske og kanadiske styrker har ytterligere framgang i Weaselområdet. Allierte styrker behersker nå Rhinen fra Köln til Duisburg.

1. amerikanske armé nærmer seg Rhinen sør for Köln og har avspåret vegen til Bonn, som er direkte truet.

En tankkolonne fra 3. amerikanske armé har nådd Rhinen nord-vest for Koblenz. Amerikanerne har rykket fra 100 km. på mindre enn 60 timer. Amerikanske tanks opererer 50 km. bak de tyske linjer. Ifølge de siste meldinger står amerikanerne nå bare

20 km. fra Koblenz. Britiske fly støttet i natt russerne ved å bombe gylakeringshavnen Sassnitz på Rügen. Der ble kastet 6-tonns bomber mot havneområdet som var fullt av skip. Det opplyses i dag at de allierte flys tapsprosent er sunket fra 4,7 til 1,1 %. På 20.700 flyutfall som amerikanerne har gjort, har det vært en tapsprosent på mindre enn 1/2 %.

ØST. Stettins forsteder ligger nå under russisk artillerifeld. Foruten byen Kammin ble det i går erobret 500 steder nord-øst for Stettin. Russerne rykker fra Kammin fram mot landområdet Wollin som kontrolleres av overgangen til Swine lunde. Halvparten av kystområdet mellom Danzig og Kammin er nå på russernes hender. Panserkiler fra marsjal Rokossowskys armé støter fram fra 3 kanter mot Danzig og står ca. 30 km. fra byen. Den omringede by Graudenz ble tatt i går.

Ifølge "Izvestija" er kampvirksomheten blussert voldsomt opp øst for Berlin, men det russiske kommunike har ingen meldinger fra dette avsnitt.

DEI FJERNE ØSTEN. I Burma har allierte tropper innlatt den gamle by Lashio som ligger 3 km. fra den moderne by av samme navn. Byens store flyplass er også erobret.

JUGOSLAVIA. Marsjal Tito melder at hele Herzegovina nå er befridd.

20 km. fra Koblenz.

LUFTKRIGEN. 900 tunge amerikanske bombefly, eskortert av 250 jagere, har bombet mål i Tyskland og skipsfartøyer i Kattegat og Skagorak. I natt har 1250 fly angrepet oljeraffinerier i Harburg ved Hamburg og byen Heide i Schleswig-Holstein. Berlin har halt sitt 16. nattangrep.

ØST. Marsjal Sjukevs styrker har nådd Stettiner Haff. Stettin er avskåret fra Østersjøen. 3 byer og 50 mindre steder er tatt. Øst for nedre Oder er tyskerne i en håpløs situasjon.

SAN FRANCISCO-KONFERANSEN.

U.S.A., Storbritannia, Russland og Kina har sendt ut innbydelse til 39 forenede nasjoner til konferansen i San Francisco den 25. april. Frankrike, som ikke deltok i Jaltamøtet, hadde stillet bostemte betingelser for å stå som innbyder. Disse betingelsene kunne ikke godtas av de fire andre allierte stormakter, som imidlertid ønsker Frankrike velkommen blant de øvrige innbudte nasjoner. Polen, som ennå ikke har etablert den samlingsregjering på demokratisk grunnlag som er en betingelse for deltakelse, vil få innbydelse seinere. I alt regner innbydende med 45 deltakende nasjoner. Andre land, som f.eks. Danmark, vil sannsynligvis få anledning til å ha en observatør på konferansen.

Resultatene fra Dunbarton Oaks vil bli lagt til grunn i San Francisco. Her kom man imidlertid ikke til noe resultat med hensyn til stemmegivningen. I denne forbindelse er det før første gang offentliggjort en del enkeltheter av Jaltamøtets beslutninger som stemmegivning, som U.S.A., Storbritannia og Russland har blitt enige om:

Som alminnelig hovedregel gjelder at hver av De Forenede Nasjoner skal ha en stemme i den framtidige sikkerhetsorganisasjon som skal opprettes.

Viktige spørsmål som avgjørelse av hvorvidt en stat har truet med krig eller foretatt brottsbrudd, kan av en hver av De Forenede Nasjoner forelegges Sikkerhetsrådet, som skal ha 11 medlemmer. Dette avgjør også spørsmålet om vapnet makt skal anvendes, og medlemmer skal ekskluderes, et nytt lag opp o.l.

For at en avgjørende beslutning kan fattes, kreves det at 7 av rådets medlemmer bekrefter den, og blant dem må de permanente medlemmene være. Stater som er part i et stridsspørsmål må holde seg utenfor avstemningen.

ENGLAND.

Under behandlingen av marinebudgettet i Underhuset den 7. mars ga marineminister Alexander en del opplysninger, blant annet om krigen mot ubåtene og mot Japan. Om ubåtkrigen uttalte ministeren at tyskerne nu har fått nytt utstyr og åpen-

bart nå anstrenger seg hardt for å øke senkingene. De tyske ubåter opererer nå fortrinnsvis fra støttepunkter i Norge med angrep på konvoyene til Russland. Det senkes stadig flere ubåter, og over 4 millioner tonn forsyninger er kommet vel fram til Russland.

I Østen blir den britiske Stillehavsflåte og den østindiske flåte stadig mere slagkraftig. Styrkene består blant annet av de britiske slagskip "Queen Elisabeth" og "Valiant", det store franske slagskip "Richelieu", den britiske slagkrysser "Renown", mange amerikanske og britiske kryssere og hangarskip og hollandske og andre allierte destroyere.

HOLLAND.

Sentralkomiteen for Hollands motstandsbevegelse har rettet en appell til verdenspressen, hvor det blant annet heter at "flommen har tenkt å sende alle arbeidsføre menn til Tyskland, og truer dermed å tilintetgjøre en gammel kulturnasjon. Over 90% av de innkalte har hittil sabotert innkaldelsene, men det er umulig å si hvor lange man kan stå imot presset. Vi ber ikke om medlidenhet, men henstiller til de frie folk å gjøre sin røst slik hørt at hvor tysker som ennå ikke helt har mistet sin fornuft, kommer til klarhet over hva som hender."

TYSK RADIOSENDING.

Hjemmelige tyske radiostasjoner er begynt å sende ut falske Reuters-telegrammer. I et av dem heter det at "opplysningene om våpenhvile Russland - Tyskland ennå ikke er bekreftet", og i et annet at "Stalin brøt opp fra Krimkonferansen etter heftige disputer med Churchill". BBC har tatt motforholdsmessige tiltak.

DANMARK.

Ch. Møller, som f. t. befinner seg i Sverige, meddeler at til dags dato er omkring 1.400 danske patrioter falt for sitt land. Inntakene til de fabrikker som har arbeidet for tysk regjering, bør komme de fallne etterlevende til gode, framholder han. Fabrikkeiere, som frivillig har gått tyskerne til hånd, vil få sin spesielle straff.

SEND VIDERE.

SISTE NYTT

Fredag, den 9. mars 1945.

Nr. 58.

2. årg.

V V

London, 8.3.1945, kl. 18.30.

VEST. Hele vestbredden av Rhinen mellom Bonn og Wesel er nå på allierte hender, og britiske og canadiske tropper har satt i gang et nytt angrep og innevrer stadig området ved Wesel hvor om lag 20.000 tyskere forsvarer seg.

Fra Köln blir det meldt at det hverken finnes vann eller elektrisitet i byen, og at befolkningen er meget forbitret mot de nazistiske myndigheter som bare hadde tanke på å redde seg selv.

1. infanteridivisjon av 1. amerikanske armé er trengt inn i Bonn's nord-vestlige forsteder. 4 panserdivisjoner er nådd fram til Rhinen ved Bonn, og 11 divisjoner har besatt 5 byer til.

3. amerikanske armé nådde i går Rhinen nordvest for Koblenz og rydder nå sammen med andre amerikanske styrker hele området mellom Mosel og Rhinen. Både 1. og 3. armé rykker mot Koblenz.

LUFTRYDNING. I dag har over 1.350 amerikanske bombefly eskortert av 350 jagere angrepet mål i Vest-Tyskland. Angrepene var rettet mot bensolanlegg og fabrikker til framstilling av syntetisk olje i Ruhr samt 5 skiftetokter for trafikk fra Ruhr til det øvre Tyskland. I natt angrep store britiske styrker av bombefly det viktige jernbaneknutepunktet Passau mellom Leipzig og Magdeburg.

SYD. De amerikanske og brasilianske tropper renser nå opp og konsoliderer sine stillinger ved vegen mellom Bologna og Pistoja. Sør for Modena behersker de allierte de viktigste høydedrag foran Posletten.

ØST. De tyske styrker blir trengt mere og mere sammen ved Odermunningen, som russerne nå har nådd på bred front. Russerne trenger fram mot Stettin fra 3 kanter og har avskåret store tyske styrker øst for byen. I går ble 15.000 tyskere satt ut av spillet i dette område, og blant fangene var sjefen for 10. armékorps, general Krappe.

Det tyske kommuniké melder i dag at russerne ved Oders midtre løp er brutt inn i de tyske stillinger ved Küstrin. Bortsett fra en vakmelding i "Izvestija" om kampene i dette område, foreligger det intet positivt fra russisk hold.

DEI FJERNE ØSIEN. I Burma er avdelinger fra 19. indiske divisjon i dag trengt inn i Mandalay hvor det raser voldsomme kamper i de nordlige forsteder om lag 2 km fra sentrum.

Det meldes at japanske styrker er omringet langs Irrawaddi.

EN TYSK UBÅT har senket et svensk fiskefartøy 11 nautiske mil vest for Snögen. Besetningen på 6 mann ble reddet.

-- V --

Både ved Øst- og Vestfronten har nå allierte korrespondenter fått høve til å studere forholdene i det besatte Tyskland. De har alt foretatt reiser på egen hånd gjennom Schlesiens industristrøk, i Pommern såvel som i Rhinland og Köln.

Overalt er inntrykket det samme, skriver Daily Express: "Herrefolket" gjør alt for å innnynde seg hos erobrerne og med lakselaktig iver forsikrer de: "niht Nazi, nicht Nazi!"

Russiske korrespondenter beretter om mange pussige episoder under den røde hærs lynsnare framthenging mot vest. I byen Friedberg nåt f.eks. de russiske besetnings- troppene godt av leveransene av elektrisk kraft fra en kraftstasjon ved Berlin i 3 dager etter byens erobring.

En stor del av Øvre-Schlesiens storindustri var holdt i gang av utenlandske tvangsarbeidere, som ble latt tilbake under tyskernes flukt. Disse folkene sørget for at ilden ikke gikk ut under smelteovnene, som straks kunne fortsatte driften for Den Røde Armé.

Det er vesentlig oldinger, kvinner og barn som kommer inn under russisk administrasjon, idet alle menn mellom 12 og 65 år er vervet til Volkssturm. Fangene og alle som arbeider til fordel for Den Røde Armé får russisk soldatkort, som er to kjøttmåltider og 1 kg. brød om dagen. Det er forbudt for de russiske soldatene å fraternisere med den tyske befolkningen, men likevel forbauses russerne stadig over tyskernes uhyre hjelpsomme underdanighet. Men russerne blir rasende når "Herrefolket" roper "Rød front" og erklærer at de egentlig har vært kommunistor hele tiden.

De engelske korrespondenter som kom til Krefeld dagen etter at byen var erobret, ble meget forbauset over å finne flere store fabrikk i full drift og likeledes var kraftverket helt uskadd. Arbeiderne fortalte at myndighetenes siste ordre hadde vært: "Ødelegg ingen maskiner, hold driften i gang, og til bekreftelse av dette viste de fram et trykt oppslag som gikk ut på det samme. Dette tyder nesten på at de tyske myndighetene har godtatt vår besettelse av viktige

VÅR FORSIKTIG.

byer, framholder Daily Express. Korrespondenten hadde gått inn på kontoret i den største fabrikk og funnet at pengeskappet var låst. "Ja, men nøklene er her", sa en av arbeiderne tjenestvillig.

Volkssturmen hadde forsøkt å bygge sperringer på vegen mot Köln, men disse betydde liten eller ingen forsinkelse for de alliertes framrykking. Flere av de gjenværende innbyggerne i Köln bekreftet at den tyske hæren gjorde et meget trist inntrykk da den trakk seg ut av byen. Soldatene hadde klaget over at de ikke engang hadde geværrammisjon, og stømmingen blant troppene var dystert. Flere av den gjenværende befolkningen går med evakueringsbefalingen i lommen, "Gudsjelov og takk at vi er her ennå", sier de.

De allierte korrespondentene besøkte en offentlig "tilfluktsbunker" i Köln hvor 4.000 mennesker hadde innrettet seg. Deres hjem i dag er et stykke av betonggulv i den mørke bunkeren hvor de har samlet det de ennå måtte ha av eiendeler. En gammel tysker kom bort til korrespondentene og slo ut med hånden: "Mine herrer slik ser resultatet ut av 12 års Hitlerstyret!"

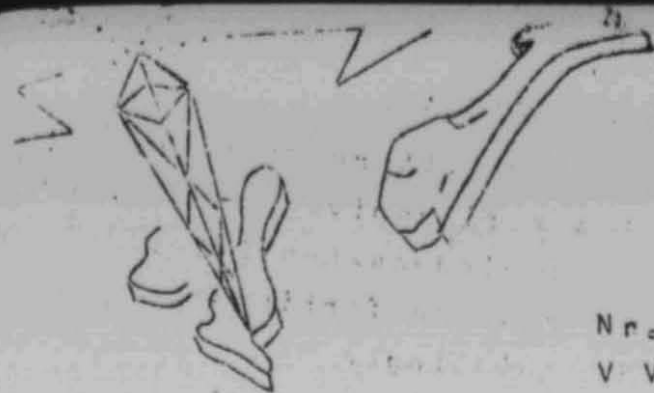
TAP FOR DEN NORSKE HANDELSFLÅTE.

Den norske skipsfartminister, Arne Sunde, har meddelt at den norske flåte hittil har mistet skip på tilsammen 2.800.000 tonn. Dette er halvparten av den norske handelsflåte som befant seg utenfor Norge den 9. april 1940.

NORDMENN PÅ SKOLE I SVERIGE.

De norske myndigheter i Sverige gjør alt for å fortsette den avbrutte undervisning for norsk ungdom og andre nordmenn. Det er i alt 1.431 nordmenn som i dag er elever i Sverige. 220 studerer ved svenske universiteter og en rekke er elever ved tekniske skoler. Endelig har mange mottatt undervisning pr. korrespondanse. Det er etterhvert blitt ikke så få nordmenn som har klart å avslutte sin utdannelse i Sverige og avlagt eksamen.

SEND VIDERE.

SISTE NYTT

Lørdag, den 10. mars 1945.

Nr. 59.

2. årg.

V V

London, 9.3.1945, kl. 18.30.

VEST. I natt har britiske styrker inntatt Xanten og rykker videre fram øst for byen. I Woselbruhodet raser det voldsomme kamper i lommen som nå bare er 8 km² stor.

1. amerikanske armé er gått over Rhinen sør for Bonn, og tanks og infanteristyrker utvider stadig bruhodet. Det telegraferes i ettermiddag at det hele forløper bra og at tyskerne hittil ikke har satt i gang noen alvorlige motangrep. Det ser ut til at de allierte vil spre seg fra bruhodet. For øvrig når det dyp hemmelighetsfullhet om de oppnådde terrengvinninger, og det er ikke engang fra offisielt hold bekreftet at overgangen fant sted ved Remagen som ligger like ved elven Ahrs utløp i Rhinen, omtrent midt mellom Bonn og Koblenz, skjært dette ble meldt av flere frontkorrespondenter. Disse beretter i dag at 1. armé har tatt den forreste rekke høydedrag med storm og dermed berøvet tyskerne viktige observasjonspunkter. Den siste melding fra tysk hold omtaler heftige kamper ved Linz, 4 km. sør-øst for Remagen.

General Eisenhower har sendt et gratulasjonstelegram til sjefen for 1. amerikanske armé, general Hodges.

LUFTKRIGEN. Allierte bombefly angrep i går 6 byer bak fronten, og i ettermiddag har en stor styrke britiske bombefly angrepet 2 bensolfabrikk i Ruhr og jern-

London, 10.3.1945, kl. 6.30.

VEST. Bonn er falt. Det meldes at byen er forholdsvis lite skadd. Huset hvor Beethoven er født er i behold. Styrker fra 1. og 3. amerikanske armé har oppnådd kontakt, ca. 6 km. sør for Remagen og har omringet 6 tyske divisjoner. 3.200 fanger ble tatt, blant annet en general. Brufestet på Østsiden av Rhinen ved Remagen utvides jevnt og sikkert. Erpel er inntatt. Lenger sør har 3. armé tatt byen Müllheim, 6 km. fra Koblenz. Ennå amerikansk armé, den 15., er nå i virksomhet på Vestfronten under ledelse av generalloytnant Gorold.

banemål i Rhinland. Tidligere i dag angrep 1.000 svære amerikanske bombefly, eskortert av 400 jagere, mål i Kassel og Frankfurt a.M. I natt angrep britiske bombefly i stor styrke mål i Kassel, Hannover og Hagen, og andre fly bombet Blum & Voss ubåtverfter i Hamburg. For 17. natt på rad ble Berlin i natt angrepet av britiske Mosquitos. Etter alle disse britiske operasjoner savnes bare 4 fly.

ØST. Marsjal Sjukovs styrker truer nå Stettin fra Oders østbredd og står bare 7 km. borte i utkanten av Altdamm. En viktig bru over Oder er ødelagt. Lette tyske sjøstridskrefter arbeider i Odermunningen for å fjerne bort innledede tyske garnisoner på elvens østbredd. Lenger øst er marsjal Rokossowskys armé innen synsvidde av Danzig hvis utkanter ligger under kraftig artilleriild. Det foreligger ingen russisk bekreftelse på den tyske melding om at det rasone gatekamper i Küstrin.

DET FJERNE ØSTEN. I Burma holder den japanske motstand i Mandalay på å holde sammen. Øst for byen er kanalen overskredet, og vest for byen er et viktig støttepunkt inntatt. På Luzon har amerikanerne utvidet sitt område nord-vest for Manila. På Iwojima er amerikanerne nådd fram til nord-østkysten hvor 5.000 japanere gjør fanatisk motstand.

LUFTKRIGEN. Berlin hadde i natt sitt 18. bombeangrep, det hittil kraftigste. Over 1.000 tonn bomber er kastet over Berlin på disse netter. Allierte fly fra Italia har bombet Brennerjernbanen igjen og Graz i Østerrike samt jernbanemål i Jugoslavia.

ØST. Marsjal Rokossowskys styrker har foretatt et nytt gjennombrudd til Østersjøen ved Stolpmünde og Rügenwalde og tatt byene Stolp og Schlawe. Den tyske lommen er således skåret i to. Marsjal Sjukovs styrke har brutt hovedbrua mellom Stettin og Altdamm, som nå er nådd.

DET FJERNE ØSTEN. 1/3 av Mandalay er nå tatt

I krigens medfær er det en rekke av våre landsmenn som har måttet forlate landet eller sitter som regulære fanger eller gisler, og mange av dem har derved fått sin virksomhet eller forretning skadd eller helt stanset. For folk som har arbeidet helt alene eller praktisk talt uten hjelp, har det ikke vært mulig for hjelpsomme kolleger å holde virksomheten gående i vedkommandes navn. Klienter, pasienter eller kunder har da måttet ty til andre i vedkommande fag eller næring for å få dekket de øyeblikkelige behov.

Men så snart den tidligere forbindelse igjen får anledning til å gjenoppta sin virksomhet, må alle kunder se det som sin klare plikt hurtigst mulig å knytte den brutte forbindelse på nytt. De kolleger som uforstyrret har kunnet drive og til dels utvide sin virksomhet i okkupasjonstiden, må bidra sitt til at denne linje blir fulgt.

FRA EN ILLEGAL TYSK/ØSTERRIKSK AVIS.

"Kan Tyskland yte ordnet motstand i mer enn tyve dager til?"

Hele landets kommunikasjonsnett befinner seg i rask oppløsning, hundretusener på hundretusener av bomber har brutt alle jernbanelinjer, veger, kraftledninger og telegrafkabler på utallige steder. Vognkryss, jernbaneknutepunkter, bruer blir angrepet natt og dag og kan ikke lenger settes i ordentlig stand. Troppetransportene når ikke fram, oljetogene til panserarméene står brennende langt bak fronten, lastebilkolonnene er kommet i kaos under bomberodslene, våpnene får ikke ammunisjon og menneskene får ikke brød.

Lange vegene driver den flyktende befolkningens uendelige strøm, fra håpløsheten til håpløsheten. Og sammen med den stadig flere desorienterte soldater. Ingen lune hus, ingen varme og tørre klær, ingen varm mat, ingen fred å finne. Bare videre og videre, "heim ins Reich", mens formasjonene av tunge amerikanske bombefly over dem viser vegen. Under de evige flyallarmers harde norvepress går det tyske folk og den tyske hær tilbake, innover i sitt eget land.

Soldatene har sett krigen før, nå

VÅR FORSTIKTIG.

får også det sivile folket se hva "forsvarsmakten" deres brakte Europas folk: startbrønte husruiner, sammenraste murer over drepte mennesker - i dag ser de at krigen ikke lenger er Tysklands heder og ære, nå som den ikke lenger bringer dem seire på fjerne kampplasser, men er kommet tilbake til Tyskland."

STORE AVSTANDER.

Målt i avstand blir en alliert landgang på selv den minste 8y i Det fjerne Østen en stor operasjon. Hvor amerikansk soldat som settes i land, skal ha et utstyr på fra 5 til 10 tonn. Hvert måltid mat har spiser, hvor luftvernkanon som stilles opp mot fiendens fly, hvor bru som spores, hvor kran som monteres, hvort projektil som skytes ut, alt skal fraktes de tusener av kilometer over oseanene. Fra Amerikas vestkyst til Iwojima er det rundt regnet 8.000 km., til Filippinene 11.000 km., dvs. 6 ganger strekningen Paris-Istanbul eller Nordkapp-Lindosnes. Meget store forsyningskomer også direkte fra de amerikanske Atlanterhavshavner - en avstand på 16.000 km. - noe som svarer til 3 reiser over Atlanteren. Et skip i denne farten kan ikke gjøre mer enn 3 a 4 rundreiser på et år. Og landgangen på Iwojima alene la beslag på 100 lasteskip. Man kan forstå at det trenges tennasje.

TSJEKKOSLOVAKIA.

Etter 6 1/2 års opphold i England har den tsjekkosllovakiske president, dr. Benes, forlatt London for å reise tilbake til sitt hjemland etter å ha avlagt visitt i Moskva. Han var ledsaget av flere regjeringsmedlemmer, deriblant Jan Masaryk.

I et intervju har dr. Benes uttalt at han er overbevist om at sudottyskerne må forlate landet hvis man skal unngå borgerkrig. "Den tsjekkosllovakiske befolkning er på 8 millioner, og sudottyskerne antall er 2.8 millioner. Det må bli slutt på dette."

AFTENPOSTEN I SVERIGE.

En svenske leser den utlagte Aftenposten på Grand Hotel i Stockholm. Til slutt utbryter han desorientert: "Det må være en helt annen krig de skriver om!"

SEND VIDERE.

SISTE NYTT

Tirsdag, den 13. mars 1945.

Nr. 61.

2. årg.

V V

London, 12.3.1945, kl. 18.30.

VEST. Britiske commandos foretok sent i går kveld en landsetting på den hollandske 8y Schouwen, nord for Wal-beren. I Weselavsnittet føres det fram store britisk-kanadiske forsterkninger fra vest, og det finner sted rasende artilleriduell over Rhinen. Store amerikanske forsterkninger strømmes over Rhinen og inn i bruhodet ved Remagen. I går kveld rykket 1. amerikanske armé fram 400 meter slik at bruhodet nå er 15 ganger 5 km. Det er senere blitt ytterligere utvidet. Amerikanerne har inntatt noe høytliggende terreng hvorfra tyskerne har foretatt observasjon, men tyskerne holder fremdeles en del bakketopper. Amerikanerne står bare litt artillerimotstand, og deres jager avpatroljerer avsnittet mens bombefly foretar raids mot det saknfulle område.

Nordvest for Koblenz ble en tysk lomme ervidet i dag, 14 byer inntatt og 2.000 fanger tatt. Amerikanerne holder nå hele Mosels nordbredd med unntak av en strekning på 25 km.

LUFYKRIGEN. I dag har 1.350 tunge amerikanske bombefly, ledsaget av 750 jagere, angrepet militære mål og flåtebasen ved Östersjøen og 6 jernbaneterreng mellom Frankfurt am Main og Ruhr. 650 av bombeflyene deltok i angrepet mot Östersjøbasene. Etter alle gårtdagens britiske operasjoner, hvor over 1.200 fly deltok, sav-

-- V --

London, 13.3.1945, kl. 6.30.

VEST. I det første samordnede allierte angrep øst for Rhinen rykket allierte styrker i går fram 2 km. fra Remagen-brufestet og erobret 2 byer. Brufestet er nå 17 km. langt og 7 km. dypt.

3. amerikanske armé har tatt ytterligere 80 steder slik at den strekning tyskerne holder nå er redusert til 15 km. ved Mosel.

LUFYKRIGEN. Over 5.000 allierte fly fra vest og sør har bombet tyske krigsmål, fra skiftetomter i vest til oljemål i øst. Königsberg var et av målene.

nes bare 3 bombemaskiner.

55 byer i Ruhr ligger nå i ruiner, og det samme er tilfelle med 3/4 av Hamburg.

ØST. Marsjal Rokossowskys styrker strammer stadig ringen om Danzigområdet og står 15 km. vest og nord-vest for byen. 270 steder ble tatt i dette område i går. 51 lokomotiver og 12 jernbanetog ble tatt som bytte.

Russerne holder nå en strekning på 200 km. langs Pommerns kyst. Kolberg ryddes etter hvert. 1.600 tyskere falt i byens østlige del i går. Mellom Stettin og Danzig og foran Stettin og Kolberg står marsjal Sjukovs tropper innviklet i voldsomme kamper. I Ungarn er de tyske forsøk på å bryte gjennom til Donau fra området nord-øst og øst for Balatonsjøen blitt slått tilbake med store tap. 162 tyske tanks og 2.000 er tatt.

DET FJERNE ØSTEM. I Nord-Burma er vindstærke styrker rykket 8 km. fram fra Lasho. I Mandalay møter de allierte voldsom motstand under angrepet på byens forti. Det ble i går foretatt et mislykket angrep mot fortets nordmur som artilleriet hadde brutt hull i på 3 steder.

På Filippinene har de amerikanske tropper som er gått i land på Mindanao, god framgang og står 3 km. fra Zamboanga. En mindre flyplass er tatt og bruker allerede av lette jagere. På Iwojima er den japanske lomme på nordkysten skrumpet inn til 1 km.

Over 1.100 tunge britiske bombefly kastet i går 5.000 tonn sprengbomber over Dortmund i det kraftigste dagangrep under krigen.

ØST. Marsjal Rokossowskys styrker har brutt i gjennom til Danzigbukta og splittet de tyske styrker i to. Over 100 steder er tatt. Tyskerne holder nå bare en smal kyststripe. Marsjal Sjukovs armé har inntatt Küstrin - det store støttepunkt 80 km. øst for Berlin under voldsom tysk motstand. De russiske styrkers framrykkning mot Küstrin ble støttet av allierte fly.

I sin proklamasjon forteller Hitler oss at han har fått en ny fiende: Ved siden av den jødisk-plutokratisk-belsjevikiske verdenspest har nå også skjebnen sluttet opp. Ikke desto mindre er denne fiendekoalisjonen så krigstrett at det nå bare gjelder å holde ut litt til for det tyske folk, så må det seire. - Hva har Hitlers frontoffiserer å si til alt dette hjornevevet? De har ikke inntrykk av krigstretthet hos fienden, som stormer hardere på for hver dag som går.

En gang var mars Hitlers overraskelsesmåned: 16. mars 1935 innførte han alminnelig verneplikt, 17. mars 1936 besatte han den venstre Rhinbredd i den tidligere demilitariserte sone, 11. mars 1938 sendte han sine stormtropper inn over Østerrikes grenser, 15. mars 1939 marsjerte de videre inn i Tsjekkoslovakia. I 1940 ble han for første gang litt forsinket, i det hans tropper først trengte inn i Norge og Danmark 9. april. Temmelig nøyaktig ett år etter kom Balkan-feltet. Dermed var det også slutt.

I 1945 gikk allierte tropper over på Rhinens høyre bredd den 7. mars, 9 år etter at Hitlers soldater første gang gikk over på venstre bredd. For første gang siden Napoleonskrigene står allierte soldater på høyre Rhinbredd, for første gang siden 7-årskrigen står russerne foran Berlin. Det er resultatet av Hitlers "geniale" krigføring.

QUO VADIS.

Dagens bilde fra Tyskland er mosterlig uttrykt av en fransk karikaturtegner: På en øde landeveg et steds i Riket møtes to flyktningestrømmer: Den ene fra Frankfurt en for Oder, den andre fra Frankfurt am Main. Teksten under bildet er lakonisk: "Quo Vadis?"

TEMPO.

U.S.A.'s utenriksminister Stettinius er en mann som ikke lar tiden løpe fra seg: Etter å ha konferert med Molotov i Moskva tok han avskjed med ham en tidlig formiddag, og ble samme aften mottatt av Halle Selassi i Kairo. 48 timer senere satt han i fortrolig samtale med president Vargas utenfor Jonnes sommerbolig ved Rio de Janeiro. Neste dag kunne han ta fatt på sitt arbeid i Washington igjen!

VAR FORSIKTIG.

NORSK KREDITT I AMERIKA.

Den norske regjering i England har inngått en avtale med en gruppe amerikanske banker, representert ved The National City Bank, om en kreditt på 16 millioner dollars som skal stilles til Norges disposisjon etter frigjøringen av landet. Lånet har en løpetid på tre år, og renten er satt til 2 % de to første år og 2 1/2 % det tredje. Hensikten med dette lån er å lette leveringene av forsyninger til Norge, og summen vil bli overlatt til norske forretningsbanker.

MURBREKKERTAKTIKK.

Russerne nærmer seg Breslaus sentrum; med sine rike erfaringer i slike kamper benytter de sin "murbrekkertaktikk". D.v.s. de skyter bresjer midt i kvartalene, trengt inn med tanks og infanteri, sloper artilleriet etter, skyter en ny bresje o.s.v. Slik borer de seg fram, tvors gjennom den tetteste bebyggelsen, og knuser metodisk all tysk motstand under ruinend.

TYSKE FLYKTNINGER.

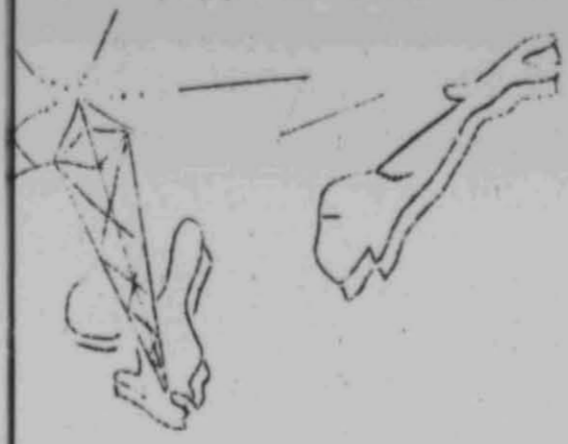
Store mengder tyske flyktninger fra Øst veltor dag og natt inn over den dansk-tyske grense og sprer seg over store deler av Sønder-Jylland. Majoriteten av flyktninger består av kvinner og barn, utmattede etter de harde strabaser og nødbrutt av de lidelser de har gjennomgått. Mange er også kommet i land i Flensborg etter en rødselsfull reise over Østersjøen, hvor allierte flyvere og miner har gjort transporten til et hølvede uten like. Mange har vært på flukt i flere uker, og en stor del kom aldri fram.

Denne flyktningestrøm kan bare sammenliknes med den som fant sted fra Nord-Norge etter tyskernes ødeleggelsesarbeide der. Det er ikke meget igjen av "horrefolk" over disse menneskevrak.

UNDERJORDISKE FABRIKKER.

I Schlesia er russiske tropper kommet over et underjordisk Ruhr. Kolossale fabrikanlegg var her lagt så langt under jordens overflate at ingen bomber kunne ha ødelagt dem om de var blitt oppdaget. Store ammunisjonslagre ble også funnet. Fabrikker kommer nå til å arbeide for russisk regning, laet tyskerne bare rakk å ødelegge ubetydelige deler av dem.

SEND VIDERE.

SISTE NYTT

Onsdag, den 14. mars 1945.

Nr. 62.

2. arg.

V V V V V V V V V V V V V V V V V V V V

London, 13.3.1945, kl. 18.30.

EST. Fra sitt bruhode ved Remagen rykker amerikanerne østover og er nådd et punkt mindre enn 3 km. fra autostradaen Frankfurt-Köln. Noen mindre tyske motangrep ble slått tilbake i går. Tyskerne fører fram reservepanserdivisjoner, og enheter av den 11. panserdivisjon er observert. I fronten av bruhodet har tyskerne konsentrert 50 tanks og selvdrevne kanoner og beskytter dette avsnitt med langtrekkende kanoner. Ludendorffbrua er noe skadd, men allierte forsyninger kommer stadig over. På Moselfronten behersker nå 3. amerikanske armé hele Mosels nordbredd med unntak av 10 km. Tyskerne vant noe terreng i går ved motangrep nær Trier.

VEIKRIGEN. I går ettermiddag rettet om lag 1.100 britiske bombefly et angrep mot ortmund hvor en rekordlaet på 5.000 tonn sprengbomber ble kastet og kolossale ødeleggelse gjort. 600 amerikanske fly bombet 6 skiftetomter mellom Ruhr og Frankfurt a.M. 650 amerikanske maskiner bombet Winemünde, 25 km. foran Sjukovs styrker ved Oder. Britiske Mosquitos angrep i går veld Berlin for 21.gang på rad.

EST. I Danzig og Gdynia er tyskerne nå helt isolert etter at russerne har sprengt seg fram til kysten. De står nå 9 km. -- V --

London, 14.3.1945, kl. 6.30.

EST. Allierte tropper er samlet nord for fronten i Rheinland. 1. amerikanske armé er nå rykket fram ved Remagenbruhodet. 1. amerikanske armé reduserer jevnt og sikkert den fiendtlige lomme i nordre Eifel som nå er 10 km. lang og 6 km. bred. Tyskerne er drevet ut av 8 landsbyer.

VEIKRIGEN. Tunge britiske fly har angrepet Barmen i søndre utkant av Ruhr. Fly fra Italia har bombet Regensburg i Bayern og er rettet nytt angrep mot Brennerpasset

fra Gdynia. I Danzig bygger tyskerne nå barrikader.

Etter inntakelsen av Küstrin, det tyske bolverk 80 km. øst for Berlin, ventes et russisk angrep på Frankfurt a.d.Oder. Kampen om Küstrin var en av de hardeste på lang tid og betegnes i russiske aviser som "langsom, hensynsløs og blodig". Forstad etter forstad ble ryddet, og den tyske garnison ble nedkjempet etter at den var splittet i 3. Bare noen få tyskere kom over elva. Det ventes harde kamper om hver tomme jord vest for Küstrin.

I Ungarn fortsetter tyskerne sin offensiv og har hatt svære tap. På 8 dager har de tapt over 350 tanks og tusenvis av falne.

DET FJERNE ØSTEN. I Mandalay fortsetter oppryddingen. Fortet ble i går kraftig angrepet av jagerbombere. Det er bemannet med japanske selvmordstropper og har murer som er 4 meter tykke, 8 meter høye og 8 km. lange.

SVENSKE AVISER melder at de norske offiserer i Luckenwalde skal flyttes til ukjent oppholdssted. Ingen flytting hadde funnet sted pr. 2. mars.

Det meldes at 470 norske studenter er flyttet til Buchenwalde.

hvor jernbanen er brutt på minst 17 steder. Berlin har hatt sitt 22. nattangrep. Alle veier til Ruhr er nå avskåret.

ØST. Det meldes om ny framgang i Danzig-Gdynia-området.

Marsjal Sjukov samler sine tropper til ny offensiv, enten mot Frankfurt a.d.Oder eller mot Berlin, men det sies at kampene mot Berlin allerede er begynt.

DET FJERNE ØSTEN. Det meldes om ny framgang på 2 små øyer vest for Iwojima.

Det er i dag 6 år siden tyskerne rykket inn i Tsjekkoslovakia og erobret hele landet uten kamp. Tsjekkerne forsto at det ville ha vært det rene selvmord på den tid å sette seg til motverge mot den mektige tyske hær, og Hitler kunne notere en ny politisk seier. Den 15. mars 1939 holdt Hitler sitt inntog i Böhmens gamle hovedstad Praha. - på årsdagen for inntoget i Wien - men denne gang ble han ikke mødt av et jublende folk. Tsjekkerne visste hvilken skjebne de nå gikk i møte, de kjente den nazistiske voldspolitikk og den tyske imperialisme, som ikke kan tåle at andre folk får love sitt frie nasjonale liv.

6 år er ikke en lang tid for det tsjekkiske folks tusenårige historie, men disse 6 år har satt merker etter seg som seint eller aldri vil bli hvasket ut. Den nasjonale utslettelsespolitikk som tyskerne så planmessig har gått inn for i Böhmen og Mähren, kan neppe finne sin like i verdenshistorien, og den er for det tyske folk en skamplott som ikke vil bli glemt.

Men frass i alle lidelser og tyskerens forfølgelser av alle tsjekkiske patrioter har dette folket holdt ut uten å bøye seg for de tyske overfallsmenn. Den tsjekkiske motstandsbevegelse er sunn og sterk, og den har gitt kraft til andre undertrykte folk.

Våre tanker er i dag hos tsjekkerne, dette frihetselskende folket som har kjent den tyske jernhel kanskje i en krasere form og i en lengere tid enn noe annet folk. Tsjekkerne hadde bare hatt nasjonalt selvstyre i 21 år, de viste da at de hadde evnen til å styre og lede en demokratisk stat.

Når Tyskland har tapt krigen, vil tsjekkerne igjen bli herrer i sitt eget land, og vi vil da håpe at dette folket som nå har holdt så tappert ut, snart vil overvinne krigens og etterkrigstidens vansker og komme over i fredelige og sunne forhold uten for mange indrepolitiske stridigheter.

ENGLAND.

I Underhuset meddelte utenriksminister Eden den 14. mars at den britiske regjering hadde fått underretning fra den

VÅR FORSIKTIG.

russiske regjering om at ministeriet Radescu i Romania ikke evnet å holde orden bak de russiske linjer, og da det dessuten hadde fascistiske tendenser, måtte en ny regjering utnevnes. General Radescu hadde søkt tilflukt hos den britiske utsending, og da det ikke er grunn til å tro at han personlig hadde forbrutt seg, vil han få asyl hos briterne. I Romania er det 3 britiske og 2 palestinske avis-korrespondenter, og russerne har innført streng sensur.

På et spørsmål fra et av medlemmene om det var grunn til å tro at Vatikanstaten skjulte krigsforbrytere, svarte Eden benektende. Det er forøvrig demertert at det er opptatt forhandlinger mellom Sovjetunionen og Vatikanstaten.

Et medlem av Underhuset som spurte Eden hvorledes det vil bli gått fram mot Mussolinis tid ligere utenriksminister grev Grandi, fikk til svar at Grandi ikke står oppført noe sted som krigsforbryter.

Statsminister Churchill meddelte Hus at høyst 2.000 hollandske barn ad gangen vil få besøke England. Barna skal oppholde seg i landet i 2 måneder, først i leir og siden i private familier. De første 1.000 barn er allerede kommet. Lord Jampelwood sa i en tale at det trenges en mann av Nansens støpning for å få Europa på fote igjen.

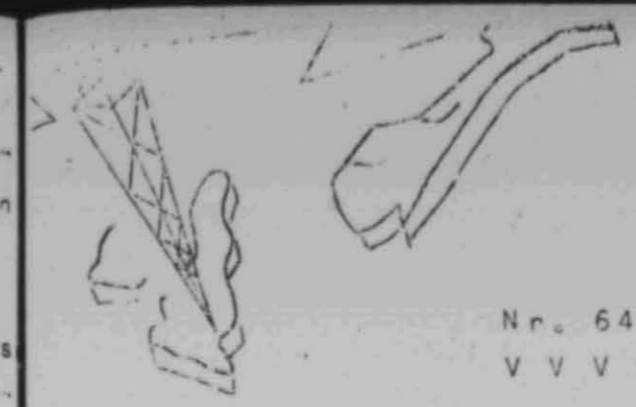
KINA.

Verdens største demning blir nå planlagt i Kina. Den skal bli bygd ved munningen av Yangtse-Kiang i nærheten av Chungking. Det regnes at 25 millioner hektar land vil nyte godt av demningen og kinesiske ingeniører erklærer at den vil forebygge de svære oversvømmelser og redde millioner av mennesker fra den tunge hungersnød som ofte fulgte oversvømmelsene. Demningen vil også gjøre en øktskipsfart på selve elven mulig, og man mener at skip på 1.000 tonn vil kunne gå mellom Shanghai og Chungking.

HOLLAND.

Holland vil få et lån på 1.000.000.000 dollar i Amerika, og amerikanske aviser betegner det som innledningen til et nytt kapittel i U.S.A.'s finansvesens historie.

SEND VIDERE

SISTE NYTT

Opplyg 3.500

Fredag, den 16. mars 1945.

Nr. 64.

2. Årg

V V

London 15.3.1945, kl. 18.30.

VEST. Nord for Köln drives øket patruljer. Virksomhet fra begge parter.

1. amerikanske armé øst for Remagen står mindre enn 1 km. fra autostradaen Köln - Frankfurt a.M., og beskytter deler av denne med maskingevær.

2. amerikanske armé har i løpet av de siste 24 timer opprettet 2 betydelige bruher over elven. Et 300-vest for Koblenz, er lengre 3 km. øst for elven og har rensert 11 mindre byer for fienden. Ingen av bruene mellom Trier og Koblenz er farbare så amerikanerne måtte sette over elven i stormbåter. Andre styrker fra 3. armé står ved et punkt 15 km. øst for Saarburg. Også 7. amerikanske armé er nå gått til angrep, har rensert en tysk lønne og rykket 6 km. fram til elven Saar vest for Saarbrücken.

LUFTKRIGEN. I dag har over 1.350 tunge amerikanske bombefly, eskortert av 750 jagere, angrepet militære mål i Berlinområdet, blant annet de store jernbanestasjoner i Uranienburg. Britiske bombefly angrep i natt mål i Homburg, 25 km. øst for Saarbrücken, og i Zweibrücken og støttet dermed den 7. amerikanske armés offensiv. Andre britiske fly bombet et fabrikkanlegg til framstilling av syntetisk olje i Lützelendorf ved Halle. Av de 1.000 fly som deltok i disse operasjonene, savnes 12.

London 16.3.1945, kl. 6.30.

VEST. Ved Remagen-bruhodet er 4 byer tilfattet. For øyeblikket er brennpunktet for kampe på vest-fronten nå trekanten Rhinen-Mosel-Saar som begrenses av Koblenz-Trier-Hagenau. 3. amerikanske armé som angriper nordfra, har etter å ha gått over Mosel tatt 11 byer og rykket fram 10 km. Koblenz er omgitt. De amerikanske styrker rykker fram mot Boppard ved Rhinen. 7. amerikanske armé fortsetter sitt nye angrep mellom Saarbrücken og Hagenau på en 80 km. bred front og er rykket fram 5 km. Amerikanerne står 1 km. fra Saarbrücken. 1.000 fanger er hittil tatt.

Britiske fly brukte i går for første gang sine nye 10-tonns bomber under angrepet på jernbaneviadukten ved Bielefeld som forbindet nettet i Ruhr med Mellom-Tyskland. Flere bruspenn ble ødelagt. Disse nye bomber er 8 m. lange og har en diameter på 1 m. ØST. Russerne rykker støtt og sikkert fram mot Danzig og Gdynia, men er støttet av Stettin over tyskerne gjør kamatisk motstand. Breslau blir rensert fra hus til hus.

Marsjal Malinowskys styrker har i Tsjekkoslovakia erobret støttepunktet Zwettl. DET FJERNE ØSTEN. På Mindanao er ytterligere 2 flyplasser erobret. Britiske ubåter har senket 74 japanske skip og skadet 25 andre under patruljetokt i Stillehavet.

DANMARK. 7 danske patruljer til er blitt henrettet. Danmark oversvømmes nå av tyske flykninger og det er 26.000 av dem borte i Kjøbenhavn hvortil det forleden dag kom 3 båter med flykninger fra Gdynia. 35.000 flykninger er på veg til Pots mot den danske grense sørfra.

BELGIA. Det meldes at intrasjonen i Belgia blir fordoblet fra neste måned.

TYSKLAND. Ifølge tyske meldinger begir utlendinger næsten 1/3 av de voldsforlytelser som finner sted i landet.

V

LUFTKRIGEN. 750 tunge amerikanske bombefly angrep i går den tyske generelstabs hovedkvarter sør for Berlin. 5.000 spreng- og et større antal brandbomber ble kastet. Amerikanske bombefly fra Italia har angrept oljefelt i Ruhland mellom Berlin og Dresden. Videre er oljefelt i Rügen ved Hagen bombet og oljeraffineriene i Meesburg. Berlin har hatt sitt 24. nattangrep på seg. De allierte fly angripen nå fra flyplasser i selve Tyskland.

ØST. Russerne har splittet den tyske lønne i to under framrykkingen mot Frischau Haff. Garnisonen i Kolberg er i ferd med å knuses.

London Radio har framlagt en rekke nye, interessante enkeltheter om de dramatiske begivenhetene i Tyskland 20. juli i fjor, og vi skal gjengi et sammendrag:

Oberst Claus von Stauffenberg søkte alt i 1942 kontakt med general von Witzleben og Leipzigs tidligere overborgermester, dr. Goerdeler. Von Stauffenberg var en fanatiker, som da han etter kampene i Afrika hadde mistet høyre arm og tre fingre på venstre hånd, besluttet å ofre sitt liv for å rydde Hitler til side og befri Tyskland for nazismen. Bevegelsen vokste raskt og omfattet snart en rekke av de høyeste sjefer i OKW, krigsskolene, reservehæren, administrasjonen, hærens spesialavdelinger og først og fremst de kjempende tyske hærer. Generalfeldmarschallene von Falkenhausen og von Stülpnagel, militære sjefer i henholdsvis Belgia og Frankrike, var blant de første som sluttet seg til. Likeledes generaloberstene Fromm, Zeitzler, Lindemann og en lang rekke andre kjente militære navn, foruten mange av rikets høyeste sivile embedsmenn. Hitlers påstand om at opprørsforsøket ble ledet av "en liten klikk av menn som for lengst er satt helt utenfor og som ikke har noen forbindelse med den tyske forsvarsmakt eller det tyske folk" ser på denne bakgrunn temmelig latterlig ut.

Da anglo-amerikanerne gikk til invasjon 6. juni 1944, fant de sammensvorne at tiden var inne; og imens hadde de funnet mannen som skulle innta plassen som forgrunnsfigur, mannen som hadde folkets tillit og som de visste at fienden var villig til å forhandle med: Generalfeldmarschall Rommel.

Bevegelsen var nå meget sterk, og alt så ut til å måtte lykkes, men en rekke fatale uhell støtte til.

For det første ble Rommel hardt såret 7. juli og døde 14. oktober. Det er ennå ikke oppklart hvorvidt det var Gestapo som arrangerte bilulykken som skulle koste ham livet. Hitler var ikke til stede ved hans begravelse.

Imidlertid besluttet man seg til å la det gå løs den 20. juli. Det lyktes von Stauffenberg å komme inn i Hitlers arbeidsrom i hovedkvarteret. Det falt heller ikke vanskelig å få plasert dokumentmappen med helvedesmaskinen under kartbordet som Hitler og hans medarbeidere sto rundt. - Fra sideværelset hørte von Stauffenberg eksplosjonen, og det falt ham ikke et øyeblikk inn at nå var det annet fatale uhell inntruffet: Hitler var

bare lett såret!

Overbevist om at Hitler nå var ryddet av vegen dro von Stauffenberg straks til Berlin, og sentralgruppen satte straks opp røret i gang. Ordre gikk ut til alle tyske hæravdelinger om straks å arrestere alle SS-offiserer og Gestapofolk og internere alle SS-mannskaper. I Paris og Bruxelles begynte straks Wehrmacht å etterkomme ordre.

Det tredje og avgjørende uhell for opprørsfolkene inntraff imidlertid da von Stauffenberg kommandanten for Berlins vaktbataljon, major Remer, ordre om å foreta de nødvendige arrestasjoner i Rikshovedstaden. Remer, som siden er blitt generaloberst og sjef for troppene på Berlinfronten, forlangte og nådde til sist at Hitler virkelig var død og ringte til Goebbels, som nettopp hadde mottatt melding om at der Führer bare var lett såret. Goebbels ga øyeblikkelig Remer kontraordre og fullmakt til å foreta skytinger ved standrett om det ble nødvendig.

Da nazistene først hadde sikret seg tilsyns sentralgruppe, ble det en lett sak for dem å ta en forferdelig hevn. Befalshaveren i Frankrike, von Stülpnagel, forsøkte forgjeves å få von Kluge til å slå slag for den saken han i virkeligheten sympatiserte med. Von Kluge ville ikke, og Stülpnagel skjøt seg, mens Gestapofolkene i Paris hevnet seg for den forsmedelse de hadde lidt, på hans stabsoffiserer. Von Kluge orket ikke samvittighetskruplene og skjøt seg seinere på året.

Generalenes opprør mislyktes, men i tidens fylde blir det fulgt av et annet opprør. Ingen tjenesteivrig major Romer vil kunne slå ned, og som ingen Hitler vil overleve. **ARBEIDERNES OPPRØR.**

SABOTASJE MOT JERNBANEN.

Den 14. mars kl. 21.50 skjedde det en kraftig eksplosjon i Statsbanenes Hovedkvarter, Jernbanetorget 8-9, Oslo. Denne eksplosjonen, hvorfra tyskerne dirigerer hele sin jernbanetrafikk, er fullstendig lagt i ruiner.

Samtidig er det foretatt en rekke vellykkede sabotasjehandlinger mot jernbaner i Sør-Norge. Bortimot 50 bruer skal være sprengt, og flere stillverk er ødelagt. Bare på Sørlandsbanen er 8 bruer sprengt. Lokomotivstallen på Ski er gått i lufta, og det kom her til skuddutveksling mellom våre hjemmestyrker og tyskere.

SISTE NYTT

Lørdag, den 17. mars 1945.

Nr. 65.

2. Årg.

V V

London, 16. mars 1945, kl. 18.30.

VEST. 1. amerikanske armé angriper langs hele Remagenbruhodets omkrets, presser tyskerne tilbake over hele linjen og har i løpet av de siste 24 timer slått tilbake 3 tyske motangrep og erobret flere landsbyer. Amerikanerne er rykket fram til en liten elv som flyter parallelt med Rhinen og har utvidet bruhodet til 20 km. lengde og en maksimumdybde på 10 km. Det raser i dag harde kamper i en by som ligger ved autostradaen Frankfurt - Köln.

3. amerikanske armé er brutt ut av Moselbruhodet og trengt fram 20 km. i sør-østlig retning. Av sikkerhetshensyn er meldingene sperrert, men amerikanerne har forstøttet Mosel på 2 nye steder, og deres infanteri angriper Koblenz.

7. amerikanske armé blir under sin aksjon i brekkantene Rhinen - Mosel - Saar støttet av franske tropper, og det raser voldsomme kamper inn i Siegfriedlinjens forsvarsverk.

LUFTKRIGEN. Over 3.000 allierte fly angrep i går de tyske stillinger langs og bak fronten, og bare 9. amerikanske flystyrke gjør krav på å ha ødelagt 2.000 jernbanevogner og 900 motorvogner. Allierte fly, som nå opererer fra flyplasser i selve Tyskland, har øvskåret alle 6 hovedveger ut fra Ruhr. Britiske bombefly angrep i natt jernbanesentret Hagen og bensolfabrikker ved Mannheim og Erfurt samtidig med at det ble

London, 17.3.1945, kl. 6.30.

VEST. 3. amerikanske armé, som rykker fram sør for Mosel, har passert gjennom byen Zimmern. 7. amerikanske armé har hatt framgang i Saarbrückenområdet og besatt 4 byer til. De fortsetter langs den 100 km lange front og har rykket inn i Bitburg, og tyskerne er praktisk talt drept ut av Hagenau. På østsiden av Rhinen har 1. amerikanske armé utvidet bruhodet og trengt inn i Königswinter. Autostradaen mellom Köln - Frankfurt a.M. er avskåret på 2 steder.

LUFTKRIGEN. Britiske fly har bombet

voldt stor skade på et oljeraffineri i Miesburg ved Hannover. **ØST.** Sør-vest for Königsberg har marsjalk Rokossowskys styrker kløvd den tyske hær i to og nådd kysten på et nytt sted ved Frisches Haff, 8 km. fra selve Königsberg. Lenger vest raser det heftige gatekamper i Kolberg hvor russerne i går erobret 10 lokomotiver og 400 jernbanevogner. Det falt 4.500 tyskere, og dagen før ble det brakt inn 1.000 fanger. Ved Neisse-elven raser det harde kamper, og i Ungarn er de tyske angrep mot Balatonsjøen slått tilbake.

FORSYNINGSMINISTER FRIHAGEN har på gjennomreise i Stockholm fra Nord-Norge uttalt at det er ytst meget godt å se de organisasjonsmessig sett i våre nordlige fylker. Statsråden har drøftet matsituasjonen og de tiltak som må treffes med hensyn til gjenoppbygging. De svenske og finske myndigheter har vist seg meget imøtekomende, og det er håp om at Sverige kan skaffe både ferdige hus og materialer. Det vil ta et å to år med å gjenoppbygge Sørvaranger. Statsridar Frihagen uttalte til slutt at arbeidsløsningen vil bli vanskelig å avhjelpe i Norge når de 100 å 150.000 mann, som nå arbeider for tyskerne, skal overføres til normalt arbeid.

DET DANSKE FRIHETS RÅD går nå aktivt inn for matforsendelse til Norge etterat det er klart at matvarene kommer sivilbefolkningen til gode.

Nürnberg og Würzburg. Oljebedrifter utenfor Wien er på ny bombet. Berlin har hatt sitt 25. nattangrep på rad. Flygende festninger av ny type har bombet industribyen Kobe i Japan. **ØST.** Det meldes om ny framgang sør-øst for Königsberg og vest og nord-vest for Danzig. Russerne har besatt flere byer langs Oder sør for Stettin.

DET FJERNE ØSTEN. Amerikanerne har nå fullført okkupasjonen av Iwojima.

I RHINLAND er allerede flere av delvis ødelagte fabrikker i full drift under alliert kontroll.

-- V --

I år våger ikke makthaverne å innkalle til sesjon for mannlig AT, da de er klar over at guttene ikke vil møte. I stedet har de sendt ut spørreskjemaer til de enkelte AT-gutter. AT-ledelsen håper på denne måten å få samlet opplysninger som de ellers skaffer seg ved sesjon. Ingen må la seg narre av den uskyldige form spørsmålene har. Opplysningene skal danne grunnlaget for innkalling til tjeneste seinere på våren.

Husk ordren fra H.L. : AT er boykottet.
Spørreskjemaene skal ikke besvares.

-- V --

FREDSRYKTER

Fredsryktenes gyldne tid er inne, og det meldes nå omtrent samtidig om to forsøk tyskerne skal ha gjort for å komme til forståelse med vestmaktene: Amerikanske aviser gjengir en melding som skal være kommet til Washington fra Reuter og som går ut på at von Rundstedt skal ha søkt å komme i forbindelse med Eisenhowers hovedkvarter for å forhandle om fred med England og USA.

Tyskerne skulle ha betinget seg frie hender i øst. Von Rundstedt skulle ha fått til svar at jo før han kom for å slutte fred uten betingelser, jo bedre for ham og det tyske folk. Andre anstrengelser kunne han spare seg.

Det fortelles også at en representant for von Ribbentrop har søkt forbindelse med engelske diplomater i Stockholm, men da også han stilte betingelser, blant annet at det nåværende tyske styre skulle bli sittende med visse endringer, ble han blankt avvist. - På ansvarlig britisk og amerikansk hold hverken dementerer eller bekrefter man disse ryktene, men sier at "det er meget mulig at Tyskland nå har visse fredsfølere ute."

10-TONNS-BOMBEN.

Ekspertene opplyser at den nye 10-tonns bomben, som det britiske flyvåpen har tatt i bruk, har en sprengvirkning som inntil for få år siden ville blitt ansett som framtidsfantasi: Noen ganske få av disse giganter kan planere en temmelig stor by. - Et lite begrep om virkningen kan en få når en hører at ødeleggelsene som denne bomben forårsaker, er like stor som 100 V-1 eller V-2. V-våpnene rommer nemlig ca. 1 tonn sprængstoff, og virkningen av

VÅR FORSIKTIG,

detonasjonen øker ikke proporsjonalt med vekten, men kvadratisk.

VERDENS HANDELSFLÅTER.

	1939.	1945.
Det britiske imperium	21,0	17,4
De Forente Stater	8,9	39,0
Norge	4,8	2,5
Holland	3,0	1,5
Frankrike	2,9	0,8
Hellas	1,8	0,6
Sverige	1,6	1,6
Sovjetsamveldet	1,3	1,3
Danmark	1,2	0,6
Japan	5,6	2,6
Tyskland	4,5	2,0
Italia	3,4	0,6
Andre land	6,0	4,5
Alle tall i mill. br. - tonn.		

DE TYSKE FLYKTINGER FRA ØST.

590.000 mennesker er evakuert sjøvegs fra de avskårte tyske øst-områder. Dette representerer 1/8 av landsdelens kvinner og barn. 44.000 er omkommet under senkingen av skipene, derav over 11.000 da "Wilhelm Sustloff" ble senket 11. februar utenfor Danzig.

UTTALELSE AV CHURCHILL.

Churchill talte 15. mars på det konservative partis landsmøte. I forbindelse med spørsmålet om nye valg sa han blant annet: "Skulle krigen være slutt før sommeren er over, eller endog tidligere, og det kan meget godt hende..."

Taleren behandlet ellers mere generelle prinsipper for de konservatives framtidsarbeid. Han sluttet med å si at seier var sikker og kanskje nær, men den vil komme mer som en forløsning enn som en triumf.

SEND VIDERE

SISTE NYTT

Mandag, den 19. mars 1945.

Nr. 66. 2. årg.
V V

17. og 18. 3. 1945, kl. 16.30

ØST. 1. amerikanske armé har utvidet sitt grep ved Remagen med 1 km. og styrket sitt grep på autostraden Frankfurt-Main, hvorav de nå holder en 7 km. lang rekning.

Amerikanske armé har presset seg 50 km. inn fra Mosel med 2 store panserstyrker og møter bare svak tysk motstand. Amerikanske er rykket inn i Koblenz og har i sin penset det meste av byen. 4 divisjoner og 10 tankkolloner er rykket gjennom tyske stillinger i Rhin-Mosel-Saar-transporten og truer jernbaneforbindelsen mellom Saarbrücken og Bingen. Arméen er rykket 25 km. fram mot Rhinbyningen ved Bonn, og 1 kilometer er nådd Rhinen ved Appard, som er erobret. 1 av hovedjernbanelinjene mellom Frankfurt og Saarbrücken er avskåret.

Amerikanske armé har hatt ny framgang på 15 km. langs fronten mellom Rhinen og Saarbrücken, og det raser heftige kamper langs hele grensen til Pfalz.

ØSTKRIGEN. Den 17. mars angrep 1.300 tunge amerikanske bombefly, eskortert av 50 jagere, bensinfabrikker i Bohlen og Ohlan, en tankfabrikk i Hannover og jernbanestasjoner i Münster. Videre angrep amerikanske fly fra Italia for 5. dag i trekk til Jeraffinarien ved Wien. Natt til den 18. mars angrep Britiske Mosquitos Nürnberg og bombet Berlin for 26. natt på rad. I går har over 1.300 tunge amerikanske bombefly, ledsaget av 700 jagere, rettet seg mot Berlin. Schlesischer Bahnhof og godstogene på Nordbanestasjonen ble kraftig bombet, sammen med en tankfabrikk i Hamkersdorf og Borsigfabrikkene i Tegel. Om ettermiddagen angrep britiske bombefly et jernbanelag 15 km. øst for Borken og et jernbanestasjon nord for Hattingen. Britiske Mosquitos har angrepet mål i Bremen, Magdeburg og Osnabrück.

Britiske Mosquitos angrep med raketter tysk skipsfart i Ålesund den 17. mars, og satte 5 skip i brann.

ØST. De tyske motangrep foran Königsberg avtar i styrke, og hele byen er dekket av et røkteppe. 1.500 tyskere overga seg lørdag.

Ved kysten er byen Brandenburg erobret. 1/3 av Danzigs innbyggere er evakuert, og russerne har tatt byen Zuchau, 20 km. vest for Danzig. Mellom Danzig og Gdynia har russerne slått inn en kile. 4.000 tyskere falt i dette avsnitt.

Nesten alle de tyske stillinger øst for Oder ved Stettin er gått tapt. Tyskerne melder om kraftige russiske angrep i går i Øvre Schlesia, men det finnes ingen russisk bekreftelse. Den tyske 14. lagers motoffensiv ved Balaton sjøen er nå definitivt stoppet, og russerne er gått til motangrep. Tyskerne har mistet 600 tanks og 20.000 mann i sine forjævede forsøk på å holde veien åpen for ekspedisjon av olje fra Nord-Ungarn til våpenindustrien i Tsjekkoslovakia og Østerrike.

DET FJERNE ØSTEN. På Filippinene har amerikanerne gjort landgang på en ny øy. I Burma har 14. amerikanske armé forbedret sine stillinger sør for Mandalay. Den 17. mars bombet amerikanske superbombere mål i Rangoon.

TYSKLAND. Den allierte overkommando oppfordrer den tyske sivilbefolkning til å forlate Frankfurt a.M. og Mannheim-Ludwigshafen-avsnittet hvis industri nå vil bli kraftig bombet. De utenlandske arbeidere besøkte tilflukt på landsbygda. Russerne har hittil besatt 100.000 km.² tysk jord, og de allierte i vest har besatt 15.000 km.², hvilket tilsammen vil utgjøre 1/4 av Tyskland pr. 1935 er erobret. Den 12. januar 1945 var det 1.000 km. mellom frontene i øst og vest, og det er

DANMARK. Sjefen for de danske frontkjemper Obersturmbandführer Marthinsen, og hans adjutant har desertert fra østfronten og skjuler seg på Fyn hvor de otterøkes av tysk politi.

SOVJET. President Benes er kommet til Moskva.

Opplag 3200

Det som under disse fem års okkupasjon har virket mest forbausende på oss nordmenn er den suverene forakt for andre menneskers liv, eiendom og rettigheter som tyskerne har lagt for dagen i sin opptreden i Norge og i andre okkuperte land. Vi husker fra 1940 og følgende år den selvvilgjelige diarmine som preget hver enkelt tyskørs holdning og hans handlinger. Der var ingen heininger, ingen skrupler, ingen følelse av å ha trent seg inn som ubuden gjest i et land hvis befolkning bare hadde det ene ønske å få leve i fred og forståelse med sine medmennesker i og utenfor landet.

Hvordan forklares dette at enkeltindivid er så i det sivile liv er i besittelse av ansvarsfølelse, samvittighet og respekt for andre individers liv og eiendom, plutselig mister sin individualitet og blir viljeløst verktøy for onde, destruktive makter, - denne omforming av personligheten fra den kultiverte og ansvarsbevisste dr. Jekyll til den sadistiske, brutale og hamningsløse Edward Hyde?

Forklaringen må vi søke i uniformen, i den uniformitet og massementalitet den skaper. I det sivile klær er forbundet med ansvarsfølelse. Sivilisten er samfunnsborgeren med sin samfunnsborgers plikter og rettigheter, Uniformen eliminerer det personlige ansvar. Samvittigheten lamnes. Individet forsvinner og erstattes av soldaten, - et masse menneske, et nummer i rekken. Han blir en brikke i et spill han selv ikke er herre over. Uniformen gir individet følelsen av frihet for ansvar. Disiplin og ordre bestemmer dets handlinger. Den tyske soldats rustning er: I nodet: Plikt, disiplin og kritikk fra Frederen. Rundt maven har han styrkebeltet "Gott mit uns", og i bena: Lakk. Over det hele en grønn uniform som beskytter ham mot å komme i konflikt med sin egen samvittighet.

Nazismen bygger på ansvarsløshetsprinsippet, eller som det heter noe forkortet: Ansvarsvervaltning eller ansvarspulverisering er også brukbare uttrykk for dette ternorsystemets oppbygging. Alt som skjer er "ordre fra høyere hold". Fra den menige soldat gjennom alle offiserograder oppover til general og feltmarsjall voltes ansvaret videre for til slutt å samles hos en eneste person, Frederen. Hitler har uttrykkelig erklært at han overtar det fulle ansvar for en hver tyskørs handlinger, gode eller onde.

Men hvordan kan et enkelt menneske av

kjøtt og blod være en slik overmenneskelig ansvarsbyrde? Det skyldes en ny overvæltningsspross, nemlig den personlighetsspaltning eller dobbeltpersonlighet Hitler har skapt i sitt eget jog. Når Hitler i flens av sine taler patetisk takker forsynet den almektige Gud for at han har skjænket Tyskland "en Adolf Hitler", eller når han selv bruker den tyske hilsen "Heil Hitler", så er dette nettopp uttrykk for at mennesket Hitler betrakter Frederen Hitler som noe utenfor seg selv, noe guddommelig og verdiløst. Hitler identifiserer seg med det tyske folk. Han er i alle sine handlinger bare ansvarlig overfor "Det tyske folk", dette folk som han selv har fri-tatt ansvar. Ringen er sluttet. Ansvarsløsheten er satt i system.

Vi fører en kamp for vårt lands frihet, for retten til å bygge og bo i vårt eget fedreland. Men selve det gigantiske verdensoppgjør denne krig representerer, gjelder noe meget mer enn frigjørelse fra tyskernes undertrykkelse. Det er en kamp mot ansvarsløshetsprinsippet som styreform. Vi ønsker å få tilbake en styreform som tillater det frie ord og den frie kritikk å komme til uttrykk. Vi foretrekker demokratiet for diktaturet fordi vi kan trekke de menn til ansvar som fører folket vill eller som misbruker den makt og myndighet folket har gitt dem. Vi ønsker å bo i et land med ansvarsbevisste, kultiverte individer hvor retten teller mer enn makten. Vi ønsker å kunne tenke og tro hva vi selv finner er rett og riktig. Vi ønsker å leve og dø som individualister, og at våre barn og barnobarn skal få disse samme rettigheter. Vi ønsker å skape en åndelig mentalitet som setter sannheten og kjærligheten istedenfor løgner og brutaliteten. Vi ønsker kunnskaper istedenfor propaganda. Vi vil at Norge igjen skal bli hva det en gang var: Et fritt land med frie tanker.

DE TYSKE OFFISERER.

Den tyske overkommando har bekjentgjort at 5 tyske offiserer er dømt til døden for feighet og alvorlig pliktforsømmelse.

FRA REDAKSJONEN.

Siste Nytt utkommer foreløpig. Vi kommer igjen hver påske.

Red.

Siste Nytt.

Etter vår samtale med to av avisens representanter mener vi å ha fått et så godt innblikk i S.N.'s forhold at vi har kunnet ta vår endelige beslutning. Alle interesser i saken er nøye avveiet mot hinannen.

S.N. må rekonstrueres, og det må gås meget radikalt til verks. Hovedredaktøren mener selv at han er så sterkt utsatt at han må trekke sig tilbake fra avisen. Etter vår samtale er vi helt enig i dette synet. I et arbeide som dette er det ikke til å unngå at to hensyn kommer i konflikt med hinannen. Hensynet til effektiviteten og til sikkerheten. S.N. har arbeidet meget effektivt, og det er et glimrende arbeide dere har nedlagt i utbyggingen av landets eneste dagsavis, som dessuten har et av de største opplag. Det er ikke til å unngå at et så stort apparat lett utsettes for fare, og faren øker etter som tiden går. Da S.N. i prinsippet ikke stiller så store krav til sikkerheten som vi gjør, mener vi at faren er særlig stor. Det forhold at S.N. fremdeles er intakt, er ingen garanti for at Gestapo ikke har noe inntak. Vi har erfaring for at Gestapo ikke slår til selv med et temmelig sterkt grunnlag for aksjon. Det arbeider tålmodig og planmessig mot fjernere mål. Vi må gå ut fra at dette er tilfelle her og må handle deretter.

Følgen av dette er at rekonstruksjonen ikke må foretas av medlemmer av den staben som arbeider nå. Vi anser det nødvendig at hovedredaktøren forlater landet. Vi vil yte ham den hjelp han trenger til det. Vi vil be de øvrige medlemmer av staben ta under alvorlig overveielse om noen av dem bør slå følge.

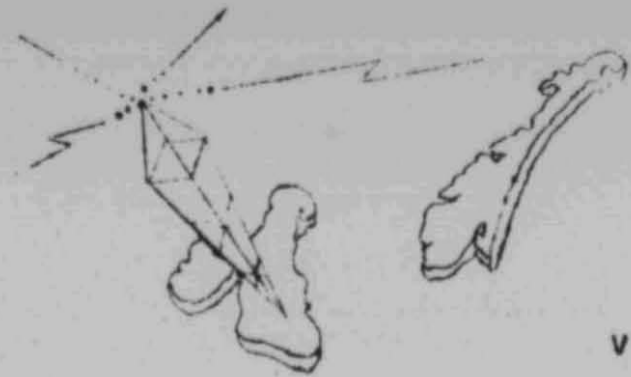
Vi er klar over at dette er et tungt slag for alle dere som har ofret tid, interesse og personlig sikkerhet for å skape S.N. Et verk dere har all grunn til å være stolte av. Dere synes kanskje at det offer dere hittil har ytet er lite i forhold til det som nå kreves av dere: nedleggelse av dette arbeide. Vi forstår det, men har likevel funnet at denne løsning er den eneste. Kampen er nå gått inn i en ytterst alvorlig fase og klappjakten på de "illegale" organisasjoner skjerpes stadig. Alt må gjøres for å bevare institusjonene som våpen i kampen mot fienden.

Vi vil gjøre vårt beste for at S.N.'s tradisjoner kan bli ført videre og for at avisen kan bli bevart frem til den dagen Norge igjen er fritt. Vi håper det skal lykkes. Vi vil be dere om å yte oss den hjelp dere kan med å overlate oss kontakter og materiell. En av våre folk vil søke personlig kontakt med deres representant til gjennomføring av dette.

Dette skal overhodet ikke omtales utenfor den engere krets.

Med takk for loyalt samarbeide sender vi dere våre varmeste hilsener.

Avisledelsen.

SISTE NYTT.

V V

HISTORIKK.

Redaksjonen i Siste Nytt har anmodet forskjellige medarbeidere i avisen om å sende inn en kort beretning om hvordan de kom med i Siste Nytt, hva arbeidet besto i, spennende opplevelser o.s.v. Det er imidlertid kommet inn svært få svar, og historien om Siste Nytt vil kanskje mangle enkelte momenter som var verd omtale. Men at medarbeiderne har vært så uvillige til å skrive om seg selv og sin del av arbeidet, viser kanskje best deres innstilling overfor den sak de arbeidet for. Det var arbeidet i seg selv - følelsen av å gjøre noe effektivt i kampen mot fienden, tilfredsstillelsen ved å undergrave den nazistiske ånd og mentalitet - som var drivkraften, og ikke tanken på å kunne skryte av det etterpå. Da freden kom, skulle det hele være glemt og begravd.

Den "illegale" avis Siste Nytt kom ut første gang den 7. august 1944. Avisen ble startet fordi stifterne mente at det var behov for en "illegal" avis som kom ut daglig, og som hadde med morgennyhetene fra London. Det viste seg snart at denne antakelse var riktig. Avisens første nummer hadde et opplag på 350, en måned etter var det oppå i om lag 1.500, og det var gått mer enn en måned til før opplaget var kommet opp til ca. 4.000. På om lag dette opplagstall holdt avisen seg resten av tiden. Redaksjonen ville nemlig ikke øke opplaget vesentlig ut over 4.000 eksemplarer for derved å hindre at avisen skulle få for stor utbredelse. - Det er tilsammen kommet ut 186 numre av Siste Nytt med et totaleplag på over en halv million eksemplarer. En gjorde regning på at hvert nummer gjennomsnittlig ble lest av 8-10 personer, slik at Siste Nytt daglig ble lest av ca. 35.000.

Avisens stiftere er Arvid Boye (Bernhard), Anton Christian Olsen (Casper), frk. Asta Skjelkvale (Lillesøster), Rolf Sundt (Olaf) og frk. Inger Wrede-Holm (James). - (Ved første gangs nevning av avisens medarbeidere blir både det virkelige navn og dekknavnet ført opp, dekknavnet i parentes. Ved senere omtale blir bare dekknavnet brukt). -

Til å begynne med var det ingen bestemt arbeidsplan eller fast arbeidsfordeling mellom medarbeiderne. Nyhetene ble i alminnelighet tatt opp av de kvinnelige deltakere ved hjelp av en liten og dårlig radio som Lillesøster var i besittelse av. Stensilskrivningen ble også som regel besørget av de kvinnelige medarbeidere, mens de mannlige ordnet med stoff og liknende - hva det forøvrig var tynt med i den første måneden.

Til trykking ble det brukt en gammel stensilmaskin som Bernhard og Olaf hentet på Sandvika Politistasjon under foregivende av at maskinen skulle til reparasjon. Avisen ble trykket i et vulkaniseringsverksted i Kirkegt. 12 ved navn Grefsen Vulk, som Bjarne Tollefsen (Vulken) elskverdighet stilte til disposisjon.

Fra den 1. september ble selve stensileringsarbeidet overtatt av Trygve Mjøset (Jonny). I slutten av september gikk Casper over i Mil.Org., og som hans etterfølger kom Hans Wille (Ole) inn i avisen.

Allerede på et tidlig tidspunkt kom Siste Nytt i forbindelse med den hjemmelige avisledelse. Denne ledelse var som kjent et binneledd mellom de "illegale" aviser, og det var denne ledelse som formidlet paroler og meldinger fra Hjemmefrontens Ledelse, og som forøvrig sendte stoff som en ønsket skulle tas inn i avisen, og dessuten tidsskrifter o.l. utgitt i Sverige eller allierte land.

Fra avisledelsen mottok Siste Nytt økonomisk stønad, og redaksjonen sluttet derfor med å ta imot frivillige bidrag fra abonnentene.

Etterhvert som avisen økte i utbredelse, forsto en at det var nødvendig å sette opp bestemte arbeidsplaner, og en ble enig om følgende arbeidsordning fra den 1. november: Bernhard, Olaf og Ole skulle være avisens redaktører og ledere, (Bernhard skulle være ansvarshavende for redaksjonsartiklene, Olaf for den tekniske drift og Ole for nyhetssendingen). De 3 redaktører fikk 2 kvinnelige sekretærer frk. Siri Bache (Sigrid) og frk. Karen Halvorsen (Klara). Redaksjonssekretærens arbeid skulle for en vesentlig del være stensilskriving. James skulle ordne med morgennyhetssendingen, såvel opptaing som stensilskriving. Hun ble imidlertid syk ved årsskiftet 1944/45 og var borte i lengere tid. Redaktørene overtok da også dette arbeid. Da James ble frisk, hjalp hun til på trykkeriet. Lillesøster ble distribusjonsjef, Jonny trykkerisjef og frk. Margrete Siebke (Anne-Lise) kom inn i avisen som fast hjelp i trykkeriet. Den siste og 10. indre medarbeider i Siste Nytt ble frk. Agnes Brun (Anna), som i slutten av januar 1945 kom inn som redaksjonssekretær.

Det er naturligvis mange fler enn de 10 som nå er nevnt, som arbeidet daglig for avisen, men det vil bli for langt her å ta med alle medarbeidere og de distributører som i tidens løp har gått sin runde med Siste Nytt. Såvel distributørene som hoveddistributørene (de som brakte avisen fra trykkeriet til distribusjonsentralene) ble skiftet ut flere ganger, da en fryktet for at de kunne bli for kjent i de strøk de gikk med sine pakker. Men én distributør må nevnes med navn, fylkeslege Nils Christoffersen (Friluft), som var med fra avisens begynnelse til slutt, og som ikke sviktet en eneste gang, bortsett fra en kortere tid da han var i dekning. Det er vel få eller ingen 80-åringer som har gjort en slik innsats som han.

"300 abonnenters hær
vil takke gjennom meg,
jeg sender takken fra en ver
langs mannens frihetsveg",
ble det bl.a. uttalt i en tale til hro
for Friluft på avisens fredsfeest den
27. juni 1945.

Det viste seg straks at den nye arbeidsordning var meget hensiktsmessig, og avisen ble meget bedre både med hensyn til innhold og utstyr. At Siste Nytt fikk sitt eget redaksjonslokale, hadde naturligvis sin store betydning. I Camilla Collettsveg nr. 2 ble en leilighet stilt til disposisjon for Siste Nytt, og denne leilighet ble et daglig og nattlig tilholdssted for redaktørene og redaksjonssekretærene. Her ble redaksjonsartikler diskutert, innkomne artikler om- og bearbejdet, her var det radioer - som selvsagt bare ble nyttet med hodetelefoner - aviser og tidskrifter fra Sverige og allierte land. Dessuten Siste Nytt's arkiveksemplarer og eksemplarer av de øvrige illegale aviser, atlas og alt det som forøvrig trenges til redaksjonsarbeidet, ikke minst avisens egenartede skrivemaskin som ved denne historikk har gjort avisen sin siste tjeneste, og som ved sine særmerkte typer førte nazistene helt bak lyset. Den quislingske propagandaleder Willy Klevenberg var flink til å sitere Siste Nytt i Aftenposten, og det hendte at sitatet var innledet med en bemerkning om at Siste Nytt tydeligvis ble trykt av nordmenn i Sverige, da typene hadde svensk "5".

Da en fryktet for at skrivemaskinklaringen skulle høres i de øvrige etasjer i samme oppgang, ble det bygd et lite rom av isolasjonsplater i selve skrivestuen. I dette rom kunne maskinskrivingen foregå trykt uten at uvedkommende kunne høre det. Redaksjonslokalet var ved siden av trykkeriet avisens kjerne, og en sørget selvsagt for at ingen andre enn de som arbeidet i redaksjonen, fikk kjennskap til leiligheten i Camilla Collettsveg nr. 2.

Det viste seg snart at Grofsen Vulk var et lite hensiktsmessig sted for trykking av en illegal avis. I dette vulkaniseringsverksted var det mange som hadde arbeid, og alle ble kjent med det som foregikk. Til slutt fant Lillesøster et brukbart lokale til trykking av Siste Nytt, og i de første dagene av november 1944 flyttet trykkeriet inn i Lysverkenes gård i Hausmannsgt. 16 like ved Ankertorget. Avisen fikk her til disposisjon et elektrisk prøverom som ikke var i bruk under krigen. Det nye lokalet egnede seg utmerket til trykkingen. Det lå i 2. etasje, og for å komme dit måtte en gjennom 2 låste dører fra trappeoppgangen. Det var 2 utganger der. Ved siden av trykkerirommet var det noen elek-

triske maskiner som stadig var i bruk, og som fullstendig overdøvet støyen fra støpsilmaskinene. En hadde også her en ekstra sikkerhet. Hvis tyskerne eller quislingene skulle foreta en razzia i bygningen, ville trykkerifolkene straks bli underrettet av ingeniør Leif Broch Nordbye (Ingeniøren) som var ansatt ved Lysverkene. Ingeniøren, som hadde ordnet med trykkerierommet for avisen, ville ved en eventuell razzia lede trykkerifolkene ned i kjelleren og inn i Lysverkene underjordiske ganger, hvorfra en kan komme ut på utallige steder i byen.

I november 1944 hadde avisen en farlig tid. Etter at trykkeriet var flyttet fra Grefsen Vulk, skulle dette sted for en kortere tid bli nyttet som distribusjonssentral. Avisens folk var morsom på at stedet var eksponert til slikt bruk, men det skulle bare være helt midlertidig til en fant en ny distribusjonssentral. På en uforklarlig måte hadde Gestapo kommet inn i distribusjonen og 3 dager på rad hentet en avispakke, og 4. dag skulle det slås til. Men Siste Nytt ble underrettet i tide av det hemmelige etterretningsvesen. Verkstedet ble rømmet, og Vulken måtte gå i dekk sammen med sin familie. Senere ble de sent over til Sverige. Da Gestapo kom, fantes ingen ting, og historien fikk intet otterspill.

Desember 1944 og januar 1945 var gode arbeidsmåneder for Siste Nytt, og det var ofte fristende å etterkomme presset om å øke opplaget ytterligere. Nye sikringsystemer ble planlagt og gjennomført, og hele maskineriet fungerte greit og sikkert. Men den 25. januar fikk avisens indre medarbeidere et stort sjokk. Olaf ble tatt av statspolitiet under en gate-razzia et par meter utenfor trykkeriet. Han hadde vært oppom trykkeriet for å gi en beskjed og var så vidt kommet ut av døren da han ble stoppet av bevopnede stapofoolk for visitasjon. Han hadde tilfeldigvis på seg 3 eksemplarer av dagens nummer, som ble tatt fra ham. Men heldigvis fant de ikke - tross nye undersøkelser seinere - de andre farlige papirer som Olaf hadde gjort på seg. Trykkerifolkene, som straks ble underrettet, fryktet for at det verste skulle komme. De låste igjen døren til trykkeriet og gikk rolig ned på gaten. Jonny ble undersøkt av de samme stapofoolk som hadde arrestert Olaf, men denne gang naturligvis uten resultat. Og

så ble det slått alarm. En kunne jo ikke vite om stapo hadde lagt merke til at Olaf kom ut fra Lysverkene. Alle var straks enige om at avisen måtte komme ut den neste dag som om ingenting var hendt. Redaksjonslokalet ble øyeblikkelig rømmet for alle farlige saker, og disse ble flyttet over til Sigrids hjem, og et nytt trykkeri ble opprettet i Tøyengt. 32. Her ble det stilt til disposisjon en forhenvisende bare bersalong, nå prøverom for meierimaskiner, tilhørende Norsk A/S Alfa-Laval. Lokalet hadde bare en utgang som gikk direkte ut til gaten og var forøvrig meget dårlig lyd-isolert. Siste Nytt hadde heldigvis en ekstra støpsilmaskin som kunne settes inn hvis det var påkrevd.

Olaf ble etter et forholdsvis lett forhør sendt til Bredtveit, og allerede 5 dager etter arrestasjonen kom avisen i forbindelse med ham. Ved hjelp av urmaker Nicolay Overlie (Øyen), som forøvrig har gjort avisen mange tjenester, ble det sendt melding til Olaf. Han kunne tammelig raskt melde at intet var eller ville bli oppgitt, og at arbeidet kunne fortsette som før. Og allerede 14 dager etter arrestasjonen var redaksjonen flyttet tilbake til Camilla Callettsveg nr. 2, og kort etter ble trykkeriet flyttet tilbake til de gamle lokaler i Hausmannsgt. 16.

Det var et slit for de øvrige redaksjonsmedlemmer å holde avisen gående etter at Olaf var blitt arrestert. Og det gjorde det ikke lettere at avisledelsen brøt forbindelsen med Siste Nytt, da ledelsen mente at avisen var i faresonen. Men arbeidet gikk likevel greit unna uten at det ble stopp en eneste dag, og en tror ikke at abonnentene merket de vansker som redaksjonen hadde. Den hadde fått god øvelse, og det var også en stor fordel at det til stadighet kom inn gode artikler og stoff, særlig fra sakfører Martin Onesager (Jan). Han var en god mann i en vanskelig tid.

Olaf satt bare inne en måned. Stapo hadde merkelig nok godtatt hans forklaring om at han hadde fått "nyhetene" av en ukjent mann. Men Olaf var selvsagt etter arrestasjonen eksponert for "illegalt" arbeid, så han måtte dessverre settes utenfor. Arbeidet i avisen gikk imidlertid sin vante gang trass i den manglende forbindelse med avisledelsen. Først i midten av mars måned 1945 lot denne ledelse høre fra seg. Ledelsen mente at Siste Nytt redaksjonstab var eksponert og burde trekke seg ut av det "il-

legal" arbeid. Den fryktet nemlig for at Gestapo hadde fått innpass i avisen. Redaksjonen var ikke enig, da en møte å være på den sikre side ifølge de foreliggende meldinger fra redaksjonens forbindelse innen Gestapo, men for å vise disiplin og lojalitet ble ledelsens ønske tatt til følge. Hele Siste Nyttts materiell og kontakter ble overlatt avisledelsen, som nå skulle skaffe nye habile folk. Den 19. mars 1945 kom det siste nummer av Siste Nytt ut. Men avisledelsen klarte dessverre ikke å få nye folk til å holde Siste Nytt gående.

En kan kanskje beklage at Siste Nytt ikke fikk komme ut til siste dag av okkupasjonen. Men en må være glad over at få eller ingen - med unntak av Olaf - ble arrestert på grunn av arbeidet i Siste Nytt, og at Gestapo eller Stapo ikke fikk sine lange armer inn i avisen. Og en kan kanskje også si at nyhetene ikke hadde slik betydning etter påsken 1945. De alliertes seier var da helt opplagt, og hjemmefronten var forlenget blitt sveiset sammen - sterk, enig og klar til aksjon.

Det daglige arbeid i Siste Nytt gikk på løpende bånd. Dagens nummer, d.v.s. stoffsiden, ble planlagt av redaktørene ettermiddagen før nummeret kom ut. Etter middagssendingen fra London på norsk, som var hovedsendingen for dagen, måtte høres av den redaktør som redigerte dagens nummer. I alminnelighet var det ikke nødvendig å stenografere denne nyhetssending, da avisen hadde en meget god forbindelse med Raket Syrrist (Ruth) og hennes hjelpekomme medarbeidere - som sørget for utskrift av det som ble sagt kl. 18.30. Hver aften kl. 20 ble en slik utskrift overbrakt på gaten. Men stoffet måtte redigeres, og pennavnenes stavemåte kontrolleres. Etter at dette var ferdig, ble stoffsiden og verdensnyhetene skrevet ned på stensil. Det ble laget 2 stensiler av hver side, da en stensil vanskelig kunne brukes til mer enn 3.000 eksemplarer. Vanligvis var en ferdig med dette arbeid ved 24-tiden, hvoretter nattnyhetene på norsk fra London kl. 0.20 ble stenografert. - Morgensendingen tok til kl. 6.30. Til de viktigste meldinger fra natt- og morgennyhetssendingen var det reservert ca. 1/3 av nyhetssiden, som ble fylt ut etter morgensendingen. Kl. 7.45 kom distribusjonssjefen og hentet de 4 stensilene, og hun hadde det farlige arbeid å bringe dem videre til trykkeriet. En gang var hun så uheldig

å miste pakken med stensilene da hun satte trikken, men en tysk offiser spratt da opp og rakte henne den med et strålende "Bitte schön".

Det er ikke fritt for at avisens medarbeidere hadde mange spennende og nervepirrende opplevelser i arbeidet med Siste Nytt. Radioer, stensilmaskiner, stensiler, syklostyle og meget annet måtte skaffes, men ingen av delene kunne en få kjøpt på vanlig måte. Og hvis en ikke fikk det nødvendige materiell gjennom de opparbeidede "illegale" kontakter, var det ingen annen utveg enn ganske enkelt å ta det med makt. Avisens ledelse rekonstrerte nemlig som så at den i samfundets interesse ville kunne gjøre bedre nytte av en skrivemaskin eller stensilmaskin enn et offentlig eller privat kontor. I samband med Siste Nyttts materielle forbruk bør en nevnte firmaet Alf Boman (Alf), som til stadighet forsynte avisen med syklostyle, sverte og stensiler.

Trykkingen av avisen varte ca. 2 1/2 time, fra kl. 8.30 til kl. 11. På dette klokkeslett møtte den første hoveddistributør opp i nærheten av trykkeriet, og et kvarter senere kom nummer 2 på et annet møtested. Hver hoveddistributør gikk vanligvis til 2 distribusjonssentraler, som i alminnelighet var kontorer eller forretninger i byens sentrum. Til hver sentral ble det levert en stor pakke som besto av flere småpakker - en til hver distributør. Det ble på denne måten ingen tidspillende opptelling. Distribusjonen kunne begynne med en gang. Siste Nytt var nemlig først og fremst en nyhetsavis, og det var av betydning at den kom hurtig ut til de mange kontorer og hjem.

Ved distribusjonssentralene var den videre fordeling lagt forskjellig an. Som regel hadde hver distributør sitt bestemte klokkeslett til å komme og hente, så de ikke skulle bli kjent innbyrdes. Fra enkelte sentraler ble pakken brakt ut og overrakt i trappeganger, elevatorer, korridorer o.l. som da lig ble variert. Samtidig med leveringen ble det gitt beskjeder, bl.a. om forandringer i pakken. Dette ble så neste dag meldt videre til distribusjonssjefen, som avgjorde om en kunne godta en eventuell forhøyelse av opplaget. Hver pakke var fra trykkeriet ferdig ordnet i konvolutter med et bestemt antall i hver etter distributørens eget ønske. Han eller som regel hun, det ble for en vesentlig del benyttet kvinner - kunne begynne sin runde med en gang. Ved 1/2 1 - 1-tiden var alt delt ut til hovedabonnentene, hvorfra avisen videre ble spredt ut over hele byen og omg-

nen i løpet av ettermiddagen. En god del gikk også utenby, bl.a. ved hjelp av jernbanens folk.

Det var et stort problem å skaffe gode stensilmaskiner. Den gamle hånddrevne Gestetner fra Sandvika Politistasjon dugga ikke stort. I stedet fikk en på et tidlig tidspunkt lånt en elektrisk Geha. Det var umiddelbart behov for 2 maskiner som arbeidet på samme tid, og avisen fikk da fatt på en stor elektrisk Gestetner som trykkerifolkene var vel fornøyd med.

Det var ikke alltid lett å transportere alt utstyret på en tilforlatelig måte. Det ble jo ganske store mengder, bare av spir gikk det med ca. 15 kg. på en uke. Om regel ble det brukt en trehjuls varevogn. Selv om denne var så fullastet at en måtte skyve sykkelen fremover, varte lasten høyst 4 dager, så det gikk lite. En gang iblant måtte en derfor ta et billass. - De store og uhåndterlige stensilmaskinene var det vanskelig å kamouflere. De ble som regel fraktet helt udekket på varevognen. Når transporten foregikk så åpenlyst, så det hele i grunnen mest uskylig ut.

Den 27. juni 1945 ble det holdt en fredsfest for alle som daglig hadde arbeidet med Siste Nytt. Det ble en ualmennlig vellykket tilstelning, hvor 46 Siste Nytt-folk var til stede, og det var interessant og morsomt å møte igjen de mennesker som en hadde arbeidet så intimt og kameratslig sammen med under okkupasjonen uten å kjenne ved navn, stilling eller adresse. En visste bare at de hadde den rette nasjonale kjensle, og at de var rede til å gjøre sin innsats og sin plikt mot fedrelandet. Medarbeiderne i Siste Nytt var besjelet av samme ånd, offervilje og pågangsmot som var så særmerkt for motstandsbevegelsens folk, og den eneste takk en ønsket for å ha ofret tid, krefter, privatliv og personlig sikkerhet var den alle nordmenn fikk ved freden: F R I H E T T E N, og et F R I T T land, en F R I presse og en F R I meningsutveksling. Alle visste at det var ingen floskel, men en sannhet, det som Nordahl Grieg har gitt følgende formulering:

"Frihet og liv er ett,
så enkelt, så uunnværlig
som menneskets åndedrett".